



หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชารัฐศาสตร์  
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์  
สาขาวิชารัฐศาสตร์  
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(เริ่มใช้ 1 มิถุนายน 2567)

## สารบัญ

เรื่อง	หน้า
<b>หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป</b>	6
1. รหัสและชื่อหลักสูตร	6
2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา	6
3. วิชาเอก	6
4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร	6
5. รูปแบบของหลักสูตร	7
6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร	7
7. การพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร	7
<b>หมวดที่ 2 ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้</b>	8
1. ปรัชญา	8
2. ความสำคัญ/หลักการและเหตุผล	8
3. วัตถุประสงค์	23
4. จุดเด่นเฉพาะของหลักสูตร	25
5. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา	25
6. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร	25
7. ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้	64
<b>หมวดที่ 3 โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และหน่วยกิต</b>	104
1. แนวคิดในการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา	104
2. โครงสร้างหลักสูตร	106
3. แผนการศึกษา	109
4. คำอธิบายรายวิชา	112
<b>หมวดที่ 4 การจัดกระบวนการเรียนรู้</b>	120
1. ระบบการจัดการศึกษา	120

2. ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า	121
3. กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2	121
4. องค์ประกอบเกี่ยวกับการฝึกภาคปฏิบัติ	121
5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำวิจัย	122
6. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกิดกรอบคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)	123
7. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้มั่นใจว่านักศึกษาสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้กับโลกของการทำงานจริงได้และตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง	124
8. แนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนรู้	125
9. แนวคิดในการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรและผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา	126
10. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบผลการเรียนรู้ (PLOs) จากหลักสูตรสู่รายวิชา	128
11. ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs)	130
<b>หมวดที่ 5 ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารหลักสูตร</b>	132
1. การบริหารจัดการหลักสูตร	132
2. การบริหารทรัพยากร	133
3. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่	134
4. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่อาจารย์	135
5. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	136
6. อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์	136
7. การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษา	137
8. แผนการรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา	137
9. งบประมาณตามแผน	138
10. ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์	140
<b>หมวดที่ 6 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา</b>	144
1. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	144
2. ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า	144
3. กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2	144
4. องค์ประกอบเกี่ยวกับการฝึกภาคปฏิบัติ	145
<b>หมวดที่ 7 การประเมินผลการเรียน และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา</b>	146

1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)	146
2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา	148
3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร	148
<b>หมวดที่ 8 การประกันคุณภาพหลักสูตร</b>	151
1. การกำกับมาตรฐานหลักสูตรตามที่กำหนดโดย สป.อว.	151
2. เกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ตามรูปแบบของ AUN-QA	151
3. บัณฑิต	156
4. นักศึกษา	158
5. อาจารย์	160
6. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน	161
7. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	162
<b>หมวดที่ 9 ระบบและกลไกของการพัฒนาหลักสูตร</b>	163
1. การวางแผนคุณภาพ	163
2. ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร	164
3. วิธีการจัดการข้อร้องเรียนและการอุทธรณ์	169
4. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม	169
5. การนำข้อมูลการประเมินผลการจัดการศึกษามาใช้ในการทบทวน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษาบรรลุมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้	170
6. วิธีการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลหลักสูตรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบ	170
7. การบริหารความเสี่ยงในการจัดการหลักสูตร	172
8. กลไกในการติดตามและการนำผลไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกรณีที่นักศึกษาไม่บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนด	190
9. ภาระงานสอนและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร	191
<b>ภาคผนวก</b>	
ก เอกสารเปรียบเทียบเกณฑ์หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 กับ พ.ศ. 2565	196
ข. เอกสารระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	200
ค. เอกสารหมายเลข 2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้มีส่วนได้เสียของหลักสูตรรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน	202
ง. เอกสารหมายเลข 3 การวิเคราะห์และการจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียของหลักสูตรรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ระดับบัณฑิตศึกษา	203

จ. เอกสารหมายเลข 4 ความต้องการ (WANTS) ของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน	205
ฉ. เอกสารหมายเลข 5 ความต้องการจำเป็น (NEEDS) ของผู้มีส่วนได้เสียของหลักสูตร	207
ช. เอกสารหมายเลข 6 ความต้องการจำเป็น (NEEDS) และที่สอดคล้องกัน CORRESPONDING PLOs หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน	210
ซ. เอกสารหมายเลข 7 REQUIREMENTS ความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน	211
ฅ. เอกสารวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่าง PLOs กับความต้องการของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียของหลักสูตร	213
ญ. เอกสารระบุวิธีการเผยแพร่หลักสูตรให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ	214
ฎ. ความสอดคล้องระหว่างคุณลักษณะมหาบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัยกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	218
ฏ. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างหลักสูตร	220
ฐ. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร	221
ฑ. ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2563	222
ฒ. มติสภามหาวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนรับนักศึกษา	201

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชารัฐศาสตร์  
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตอีสาน คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์
สถานที่จัดการเรียนการสอน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เลขที่ 9/37 หมู่ที่ 12 ถนนราษฎร์คินทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000

## หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

### 1. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร : xxxxxxxxxxxxxxxx

ภาษาไทย : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์  
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

ภาษาอังกฤษ : Master of Political Science Program in Political Science

### 2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ภาษาไทย ชื่อเต็ม : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)

ชื่อย่อ : ร.ม. (รัฐศาสตร์)

ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม : Master of Political Science (Political Science)

ชื่อย่อ : M.Pol.Sc. (Political Science)

วิชาเอก : ไม่มี

### 3. วิชาเอก

ไม่มี

### 4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

แผน 1.1 จำนวน 36 หน่วยกิต

แผน 2.1 จำนวน 36 หน่วยกิต

### 5. รูปแบบของหลักสูตร

#### 5.1 รูปแบบ

หลักสูตรปริญญาโททางวิชาการและวิชาชีพ หลักสูตร 2 ปี

#### 5.2 ประเภทของหลักสูตร

- หลักสูตรปริญญาโท แผน 1 แบบวิชาการ เน้นการเรียนรู้การทำวิจัย
- หลักสูตรปริญญาโท แผน 2 แบบวิชาการ เน้นการศึกษารายวิชาและและการค้นคว้าอิสระเชิงการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในศาสตร์

### 5.2 ภาษาที่ใช้

- หลักสูตรจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในการเรียนการสอน เอกสาร สื่อ และตำราเรียนในรายวิชาของหลักสูตรมีทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

### 5.3 การรับเข้าศึกษา

- รับนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างประเทศที่ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้ดี

### 5.4 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

- ไม่มี (เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ)

### 5.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

- ให้ปริญญาเพียงสาขาเดียว

## 6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

6.1 เป็นหลักสูตรปรับปรุงจาก หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2562) เปิดทำการเรียนการสอน ณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น

6.2 เป็นหลักสูตรที่ปรับปรุงตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 และใช้ชื่อหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

6.3 หลักสูตรเปิดดำเนินการเรียนการสอนตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 เป็นต้นไป

## 7. การพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

7.1 ได้รับการพิจารณากลับกรองจากคณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์ เมื่อการประชุม ครั้งที่ 3/2567 วันที่ 22 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2567

7.2 ได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากสภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เมื่อการประชุม ครั้งที่ 4/2567 วันที่ 17 เดือน เมษายน พ.ศ. 2567

7.3 ได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เมื่อการประชุม ครั้งที่ 4/2567 วันที่ 29 เดือน เมษายน พ.ศ. 2567

## หมวดที่ 2 ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้

### 1. ปรัชญาของหลักสูตร

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีความเชื่อว่า “ความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา” สามารถพัฒนาพลเมืองโลกด้วยการผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคงให้

ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคตผ่านการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ดังนั้น หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) จึงจัดการศึกษาตามแนวทางการนิยาม (Progressive) ใช้วิธีการศึกษาพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ และการพัฒนาตามความต้องการของผู้เรียน มีทักษะด้านดิจิทัล สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือแสวงหาความรู้ใหม่ทางวิชาการหรือทางวิชาชีพบนพื้นฐานของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง (Constructivism) มีความรู้ ความเข้าใจในหลักพระพุทธศาสนา สามารถเผยแพร่ต่อสังคมในระดับชาติได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว หลักสูตรจึงมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ มีความเข้าใจองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์และศาสตร์อื่นที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติขั้นสูง เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมหาบัณฑิตสามารถแสดงออกถึงลักษณะของควมมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการหรือวิชาชีพ

## 2. ความสำคัญของหลักสูตร

### 2.1 สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ แข็งแรง มีความรู้เท่าทัน และสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ภายนอก หรือการพัฒนาที่จำเป็นได้ทั้งวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาในระดับชาติและระดับสากลขององค์การสหประชาชาติ (UN) ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และสอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ใน 5 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) (1) เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมและสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (2) เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทานและยั่งยืน และ (3) เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ ดังนั้น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย ที่ครอบคลุมมิติการพัฒนาด้านการพัฒนาคน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สันติภาพ ความยุติธรรมและความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา

ประเด็นที่ 2. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน คือ ยุทธศาสตร์ 1 ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ 3 ด้านพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นที่ 3. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ซึ่งมีสถานะเป็นแผนระดับที่ 2 ทั้งนี้ การกำหนดทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ให้ประเทศ

สามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นที่ 4. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เพราะประเทศไทยยังต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนในด้านโอกาสทางการศึกษา ด้านคุณภาพ ด้านประสิทธิภาพของการจัดการ เรียน การสอน การบริหารจัดการและการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา จึงมีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย (1) หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) (2) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) (3) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และ (4) หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education)

ประเด็นที่ 5. แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568 ตามวิธีการพัฒนา 5 ด้าน คือ ปรัชญา ประยุกต์ ปฏิบัติ ปฏิถ และปฏิรูป โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกเพศ ทุกวัย รวมทั้งกลุ่มของผู้ด้อยโอกาส กลุ่มผู้พิการ หรือกลุ่มเปราะบางทางสังคมให้ได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมบนพื้นฐานแห่งความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพุทธ รวมทั้งได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

### 2.1.1. สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้วิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่สำคัญในการกำหนดทิศทางและยึดวิสัยทัศน์ของกรอบยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายและตัวชี้วัดต้องสอดคล้องกับกรอบเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่องค์การสหประชาชาติ (UN) กำหนดขึ้น เช่น การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs: Sustainable Development Goals:) เป็นต้น การจัดทำหลักสูตรฯ ได้ครอบคลุมสาระดังนี้

#### (1) การตอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ SDGs

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) จำนวน 17 เป้าหมาย มีหลักการและแนวปฏิบัติที่ครอบคลุมมิติการพัฒนาด้านการพัฒนาคน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สันติภาพ ความยุติธรรม ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา และหลักสูตรได้ให้ความสำคัญกับสถานการณ์ภายนอกและการพัฒนาที่จำเป็นตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ดังนั้น การออกแบบหลักสูตร ได้ครอบคลุมการพัฒนาที่ยั่งยืนใน 3 เป้าหมาย ดังต่อไปนี้

การตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs	คำอธิบาย
1. เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมและสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1. มหาวิทยาลัยและหลักสูตร สร้างหลักประกันของหลักสูตรว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมไปถึงโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสงบสุขและไม่ใช้ความรุนแรง การเป็นพลเมืองของโลกและความนิยมในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและในส่วนของรวมของวัฒนธรรมต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

	<p>2. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธเพื่อเป็นองค์ประกอบแห่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาที่ร่วมพัฒนาอนาคตของสังคมไทยและสังคมโลกซึ่งสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรงในอนาคต</p>
<p>2. เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทานและยั่งยืน</p>	<p>1. มหาวิทยาลัยและหลักสูตร ส่งเสริมความพยายามที่จะปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของโลก สนับสนุนการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในทางบวก ระหว่างพื้นที่เมือง รอบเมืองและชนบท โดยการเสริมความแข็งแกร่งของมนุษย์และการวางแผนเพื่อพัฒนาระดับชาติและระดับภูมิภาค</p> <p>2. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธให้ร่วมเติมเต็มและเสริมพลังแก่สังคมทุกภาคส่วนที่อ่อนไหว พลัดหลง เพื่อให้สมาชิกในสังคมพื้นถิ่นสู่ความเข้มแข็งทางจิตวิญญาณ เกิดความมั่นคง ยืนหยัดและก้าวเดินต่อไปอย่างยั่งยืนในทิศทางที่ถูกที่ควรตามทำนองคลองธรรม</p>
<p>3. เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ</p>	<p>1. มหาวิทยาลัยและหลักสูตร จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการลดการทุจริตในตำแหน่ง หน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ ส่งเสริมการพัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิผล มีความรับผิดชอบและโปร่งใส เสริมสร้างการบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งผลิตบัณฑิตบนหลักการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ตามวิถีแห่งการพัฒนาของมหาวิทยาลัย 5 ด้าน คือ ปริยัติ ประยุกต์ ปฏิบัติ ปฏิภน และปฏิรูป โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกเพศ ทุกวัย รวมทั้งกลุ่มของผู้ด้อยโอกาส กลุ่มผู้พิการหรือกลุ่มเปราะบางทางสังคมให้ได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมบนพื้นฐานแห่งความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพุทธ</p>

สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน คือ ด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ฉับพลันมาก (Disruption) ดังนั้น การออกแบบหลักสูตรจึงได้ครอบคลุมตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน 4 ด้าน จากนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติดังต่อไปนี้

นโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ 6 ประการ	ความเกี่ยวข้องกับหลักสูตร
<input checked="" type="checkbox"/> 1. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง	<p>1. ออกแบบหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนานักวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงด้านการวิจัยและการนวัตกรรมระดับชาติหรือนานาชาติ ส่งเสริมและเสริมสร้างทักษะด้านดิจิทัลให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในโครงการวิจัยที่ล้ำหน้าซึ่งมีส่วนช่วยในการพัฒนาความก้าวหน้าทางด้านความมั่นคง ด้านการพัฒนาทุนมนุษย์และการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา</p> <p>2 หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนที่มุ่งประดิษฐานพระพุทธศาสนาให้มั่นคงในแผ่นดินไทยเพื่อเผยแพร่ให้กว้างไกลไปทั่วโลก</p>
<input checked="" type="checkbox"/> 2. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	<p>1. หลักสูตรจัดการศึกษาระดับปริญญาโทที่มีเป้าประสงค์ (Goal) ให้ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระดับชาติหรือนานาชาติด้วยการผลิตผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการและวิชาชีพ สร้างนักวิจัยที่มีทักษะและสามารถเพิ่มชื่อเสียงระดับนานาชาติและดึงดูดความร่วมมือกับสถาบันที่มีชื่อเสียงระดับชาติและนานาชาติ</p> <p>2. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธให้ยกระดับและเคียงคู่ไปกับสรรพวิทยาของมวลมนุษย์เพื่อให้องค์ภูมิแห่งพุทธปัญญาปรากฏอยู่ท่ามกลางความเป็นเลิศของสรรพวิทยา</p>
<input checked="" type="checkbox"/> 3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน	<p>1. หลักสูตรมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีทักษะและความรู้ขั้นสูง มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณตามหลัก</p>

นโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ 6 ประการ	ความเกี่ยวข้องกับหลักสูตร
	<p>วิชาการและวิชาชีพ ซึ่งสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ในการเพิ่มทุนมนุษย์และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตบนพื้นฐานของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา</p> <p>2. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธเพื่อเป็นองค์กรอนาคตแห่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาที่ร่วมพัฒนาอนาคตของสังคมไทยและสังคมโลกซึ่งสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรงในอนาคต</p>
<p><input checked="" type="checkbox"/> 4. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม</p>	<p>1. หลักสูตรมุ่งผลิตมหาบัณฑิตที่มีทักษะและความรู้ชั้นสูง มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณตามหลักวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ในการเพิ่มทุนมนุษย์และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตบนพื้นฐานของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา</p> <p>2. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธให้ร่วมเติมเต็มและเสริมพลังแก่สังคมทุกภาคส่วนที่อ่อนล้า พลัดหลง เพื่อให้สมาชิกในสังคมฟื้นคืนสู่ความเข้มแข็งทางจิตวิญญาณ เกิดความมั่นคง ยืนหยัดและก้าวเดินต่อไปอย่างยั่งยืน ในทิศทางที่ถูกที่ควรตามทำนองคลองธรรม</p>

### (3) การตอบสนองแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

สาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปรากฏใน หมวดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ดังนั้น การออกแบบและการจัดการศึกษาในหลักสูตรได้มีความสอดคล้องและตอบสนองแผนพัฒนาฯ ในประเด็นดังต่อไปนี้

การพัฒนาทุนมนุษย์ทุกช่วงวัย	ความเกี่ยวข้องข้อกับหลักสูตร
<input checked="" type="checkbox"/> 1. การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่	<p>1. การออกแบบหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่อย่างเต็มศักยภาพ มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมเฉียบพลันของโลก (Disruption) ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข</p> <p>2. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธเพื่อเป็นองค์ประกอบแห่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาที่ร่วมพัฒนาอนาคตของสังคมไทยและสังคมโลกซึ่งสามารถปรับตัว (Adapt) ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรงในอนาคต</p>
<input checked="" type="checkbox"/> 2. การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม	<p>1. หลักสูตรมุ่งผลิตมหาบัณฑิตและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสูงทางวิชาการหรือวิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของภาคส่วนการผลิตและการสร้างงานในอนาคต</p> <p>2. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการจัดการเรียนการสอนเชิงพุทธให้ร่วมเติมเต็มและเสริมพลังแก่สังคมทุกภาคส่วนที่อ่อนล้า พลัดหลง เพื่อให้สมาชิกในสังคมฟื้นคืนสู่ความเข้มแข็งทางจิตวิญญาณ เกิดความมั่นคง ยืนหยัดและก้าวเดินต่อไปอย่างยั่งยืนในทิศทางที่ถูกที่ควรตามทำนองคลองธรรม</p>
<input checked="" type="checkbox"/> 3. คนไทยทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาทุกมิติ	<p>1. หลักสูตรออกแบบและจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น พระสงฆ์ นักบวช ผู้นำทางจิตวิญญาณ องค์กรภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน องค์กรอิสระ และประชาชนที่สนใจทุกภาคส่วนให้สามารถเข้าถึงระบบการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>2. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธให้นำทาง ยกระดับและพัฒนาจิตใจชาวโลกสู่การเป็นมนุษย์อีกครั้ง เพื่อเป็นมนุษย์ที่</p>

การพัฒนาทุนมนุษย์ทุกช่วงวัย	ความเกี่ยวข้องกับหลักสูตร
	สมบูรณ์ ก่อให้เกิดเป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกัน มีจิตวิญญาณและสติปัญญาแบบวิถีพุทธ
<input checked="" type="checkbox"/> 4 การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง	<p>1. หลักสูตรออกแบบและจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนในช่วงวัยการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีสมรรถนะที่จำเป็น (Required Competencies) ที่สามารถเชื่อมโยงกับโลกของการทำงานในอนาคต และการสร้างสรรค์นวัตกรรมตามวิถีพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา</p> <p>2. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนที่มุ่งประดิษฐานพระพุทธศาสนาให้มั่นคงในแผ่นดินไทยเพื่อเผยแพร่ให้กว้างไกลไปทั่วโลก</p>
<input checked="" type="checkbox"/> 5. การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	<p>5. ออกแบบหลักสูตรและพัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยการส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ สร้างและพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ และพื้นที่สร้างสรรค์ที่หลากหลายเชิงวิชาการ วิชาชีพและเชิงพุทธศาสตร์ และการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง</p> <p>2. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการเรียนการสอนเชิงพุทธให้ยกระดับและเคียงคู่ไปกับสรรพวิทยาของมวลมนุษย์เพื่อให้องค์ภูมิแห่งพุทธปัญญาปรากฏอยู่ท่ามกลางความเป็นเลิศของสรรพวิทยา</p>

#### (4) การตอบสนองนโยบายการพัฒนากำลังคนของประเทศ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2560-2579

เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่และความเป็นพลวัตของสังคมไทยและสังคมโลกมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ฉับพลันมาก (Disruption) ดังนั้น การออกแบบหลักสูตรจึงได้ครอบคลุมเป้าหมายการตอบสนองนโยบายการพัฒนากำลังคนของประเทศตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ในประเด็นดังต่อไปนี้

การพัฒนาทุนมนุษย์ทุกช่วงวัย	ความเกี่ยวข้องกับหลักสูตร
<input checked="" type="checkbox"/> 1. หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All)	1. หลักสูตรออกแบบและจัดการศึกษาเพื่อปวงชน Education for All ตามเจตนารมณ์ขององค์การระหว่างประเทศ เช่น UN UNESCO เป็นต้น 2. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธเพื่อเป็นองค์ประกอบแห่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาที่ร่วมพัฒนาอนาคตของสังคมไทยและสังคมโลก ซึ่งสามารถปรับตัว (Adapt) ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรงในอนาคต
<input checked="" type="checkbox"/> 2. หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education)	1. หลักสูตรออกแบบและจัดการศึกษาบนพื้นฐานของการที่หลายภาคส่วนสามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างเท่าเทียมและเสมอภาคเชิงพุทธตามวิถีพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา 2. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธให้ร่วมเติมเต็มและเสริมพลังแก่สังคมทุกภาคส่วนที่อ่อนล้า พลัดหลง เพื่อให้สมาชิกในสังคมฟื้นคืนสู่ความเข้มแข็งทางจิตวิญญาณ เกิดความมั่นคง ยืนหยัดและก้าวเดินต่อไปอย่างยั่งยืนในทิศทางที่ถูกที่ควรตามทำนองคลองธรรม
<input checked="" type="checkbox"/> 3. ศาสตร์พระราชา (The King's Philosophy) และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy)	1. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธให้ยกระดับและเคียงคู่ไปกับสรรพวิทยาของมวลมนุษย์เพื่อให้องค์ภูมิแห่งพุทธปัญญาปรากฏอยู่ท่ามกลางความเป็นเลิศของสรรพวิทยา 2. ออกแบบสูตรและได้น้อมนำศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9 รวมทั้งการนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน
<input checked="" type="checkbox"/> 4 หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education)	1. หลักสูตรออกแบบและจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น พระสงฆ์ นักบวช ผู้นำทางจิตวิญญาณ องค์ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน องค์กรอิสระ และประชาชนที่สนใจทุก

การพัฒนาทุนมนุษย์ทุกช่วงวัย	ความเกี่ยวข้องกับหลักสูตร
	<p>ภาคส่วนให้สามารถเข้าถึงระบบการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>2. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการจัดการเรียนการสอนเชิงพุทธให้นำทาง ยกระดับและพัฒนาจิตใจชาวโลกสู่การเป็นมนุษย์อีกครั้ง เพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ก่อให้เกิดเป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกัน มีจิตวิญญาณและสติปัญญาแบบวิถีพุทธ</p>

### (5) แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้กำหนดทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยออกเป็น 5 ยุทธศาสตร์ 29 เป้าหมาย และ 38 ตัวชี้วัด เพื่อให้สามารถก้าวเป็นมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ เป็นการเปิดโอกาสให้พลเมืองโลกอันมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมสามารถเข้าถึงหลักธรรมของพระพุทธศาสนา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและสามารถบูรณาการองค์ความรู้จากสหวิทยาการให้เกิดงานวิจัยในระดับสากล โดยเน้นการพัฒนาจิตใจและการน้อมนำปรัชญาพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยภูมิปัญญา (Human Wisdom) รวมทั้งการเยียวยาฟื้นฟูจิตใจให้คุณธรรมจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยสู่วิสัยทัศน์ที่ว่า “ร่วมพัฒนาพลเมืองโลกด้วยการผสมผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคงให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานปัญญาของมนุษย์ในอนาคต” ดังนั้น การออกแบบหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาผู้เรียนและผู้สอนของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงมีความครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้

การพัฒนาทุนมนุษย์ทุกช่วงวัย	ความเกี่ยวข้องกับหลักสูตร
<input checked="" type="checkbox"/> 1. ด้านปรีชา: สืบสาน ส่งต่อ ต่อยอด	<p>1. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนที่มุ่งประดิษฐานพระพุทธศาสนาให้มั่นคงในแผ่นดินไทยเพื่อเผยแพร่ให้กว้างไกลไปทั่วโลกใหม่ที่น่าไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพได้</p>
<input checked="" type="checkbox"/> 2. ด้านประยุกต์: ผสาน สร้างสรรค์อย่างลึกซึ้ง	<p>1. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธให้ยกระดับและเคียงคู่ไปกับสรรพวิทยาของมวลมนุษย์เพื่อให้องค์ภูมิแห่งพุทธปัญญาปรากฏอยู่ท่ามกลางความเป็นเลิศของสรรพวิทยา</p>
<input checked="" type="checkbox"/> 3. ด้านปฏิบัติ: ค้นหา “ตน” เติม “คน” สร้าง “สังคม”	<p>1. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธให้นำทาง ยกระดับและพัฒนาจิตใจชาวโลกสู่การเป็นมนุษย์อีกครั้ง เพื่อเป็นมนุษย์ที่</p>

การพัฒนาทุนมนุษย์ทุกช่วงวัย	ความเกี่ยวข้องข้อกับหลักสูตร
	สมบูรณ์ ก่อให้เกิดเป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกัน มีจิตวิญญาณและสติปัญญาแบบวิถีพุทธ
<input checked="" type="checkbox"/> 4 ด้านปฏิบัติ: พื้นฟู เยียวยา นำพากลับสู่ความสว่าง สงบ	1. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธให้ร่วมเต็มเต็มและเสริมพลังแก่สังคมทุกภาคส่วนที่อ่อนล้า พลัดหลง เพื่อให้สมาชิกในสังคมฟื้นคืนสู่ความเข้มแข็งทางจิตวิญญาณ เกิดความมั่นคง ยืนหยัดและก้าวเดินต่อไปอย่างยั่งยืนในทิศทางที่ถูกที่ควรตามทำนองคลองธรรม
<input checked="" type="checkbox"/> 5 ด้านปฏิรูป: พลิก เปลี่ยน ปรับ รับการเปลี่ยนแปลง	1. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธเพื่อเป็นองค์รอนาคตแห่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาที่ร่วมพัฒนาอนาคตของสังคมไทยและสังคมโลก ซึ่งสามารถปรับตัว (Adapt) ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรงในอนาคต

### 2.1.2 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างคุณค่าอย่างยั่งยืน โดยกำหนดเป้าหมายหลักของการพัฒนา 5 ประการ ดังนี้

ประการที่หนึ่ง การปรับโครงสร้างการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม (Innovation) มุ่งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคผลิตและบริการสำคัญผ่านการผลักดัน ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้า การลงทุนและนวัตกรรม

ประการที่สอง การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ มุ่งพัฒนาคนไทยให้มีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมและเร่งรัดการเตรียมความพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการ มีเป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมที่สามารถส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

ประการที่สาม การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและเป็นธรรม มุ่งลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในเชิงรายได้ พื้นที่ ความมั่นคง และการแข่งขันของภาคธุรกิจด้วยการสนับสนุน ช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสให้มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและ

สังคม กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและจัดให้มีการบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในทุกพื้นที่ พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจให้เปิดกว้างและเป็นธรรม

ประการที่สี่ การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน มุ่งลดการก่อกมลพิษควบคู่ไปกับการผลักดันให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับระบบนิเวศ ตลอดจนลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2608

ประการที่ห้า การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ มุ่งสร้างความพร้อมในการรับมือและแสวงหาโอกาสจากการเป็นสังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยโรคระบาด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารงานของภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างทันเวลา มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

## 2.2 ผลกระทบจาก ข้อ 2.1.1 และ 2.1.2 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนของมหาวิทยาลัย และกลุ่มสถาบัน

จากผลกระทบดังกล่าว หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ได้ยึดนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2570 มาเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศที่สอดคล้องกับทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และนโยบายของรัฐบาล โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “เตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาเศรษฐกิจที่กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง สังคมที่มั่นคง และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยสร้างความเข้มแข็งทางนวัตกรรม ระดับแนวหน้าในสากล นำพาประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว” และบริบทของการปฏิรูปประเทศในปัจจุบันและบริบทโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงออกแบบให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน การดำเนินงานตามเป้าประสงค์ของการพัฒนาใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้ (2) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายของสังคม (3) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน และ (4) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ ดังนั้น หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) จึงจัดการศึกษาตามแนวทางพัฒนาการนิยม (Progressive) ใช้วิธีการศึกษาพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และการพัฒนาตามความต้องการของผู้เรียน มีทักษะด้านดิจิทัล สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือแสวงหาความรู้ใหม่ทางวิชาการหรือทางวิชาชีพบนพื้นฐานของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง (Constructivism) มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในหลักพระพุทธศาสนา สามารถเผยแพร่ต่อสังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้

### 2.2.1 การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการที่สร้างและตอบสนองความต้องการจำเป็นเพื่อให้ได้ระบบการศึกษา การเรียนรู้มีคุณภาพ มีความยืดหยุ่น สามารถปรับปรุงตามความเปลี่ยนแปลงของ

บริบทภายในและภายนอกประเทศ เอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียนและสังคม สามารถสนับสนุนการพัฒนาทักษะและความรู้ในทางวิชาการและวิชาชีพได้มากที่สุด ดังนั้น คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการ (Want) โดยหลักสูตรได้ศึกษาความต้องการของผู้เรียนและสังคมที่มีผลต่อสาขาวิชารัฐศาสตร์ ทำการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงานและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกแล้วกลั่นกรองเป็นความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ที่สำคัญต่อหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs) โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และระบุสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม รวมทั้งการกำหนดมิติและมาตรฐานแห่งผลลัพธ์ที่จะให้ผู้เรียนบรรลุได้ (PLOs)

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบโครงสร้างหลักสูตร (มคอ. 2) กล่าวคือ การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรที่เหมาะสมและมีความยืดหยุ่น รวมถึงการกำหนดรายละเอียดของรายวิชา (CLO) ที่จะเป็นส่วนประกอบของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ หลักสูตรพัฒนาวิธีการสอนและการประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความต้องการของหลักสูตร ใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนที่เหมาะสมผ่านการสะท้อนผลลัพธ์ตามลำดับขั้นของการพัฒนาในแต่ละชั้น/ปีการศึกษา (YLO)

ขั้นตอนที่ 5 การกำกับ ติดตาม การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา โดยหลักสูตรกำหนดกระบวนการติดตามและประเมินผลเพื่อตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตร รวบรวมความคิดเห็นจากผู้เรียน อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งการรายงานให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ได้รับทราบอย่างเปิดเผย

ขั้นตอนที่ 6 การพัฒนาความรู้ของคณาจารย์ หลักสูตรมีแผนพัฒนาทักษะและความรู้ของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา รวมทั้งการส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนาทางวิชาการ

## 2.2.2 ความเกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนของมหาวิทยาลัยและกลุ่มสถาบัน

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว) ได้ออกประกาศ เรื่อง การกำหนดให้จัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาสังกัดสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2566 โดยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกลุ่ม 4 คือ กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ตามจุดมุ่งหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ศักยภาพและผลการดำเนินการที่ผ่านมา ตลอดจนความพร้อมของคณะ สาขาวิชาที่มีอยู่ในสถาบันซึ่งมีความสอดคล้องกับการกำหนดให้จัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาสังกัดสถาบันอุดมศึกษา จากผลกระทบดังกล่าว หลักสูตรจึงมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ แข็งแรง มีความรู้เท่าทันและสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นได้ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย คือ “ร่วมพัฒนาพลเมืองโลกด้วยการผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคต” และสอดคล้องกับพันธกิจ คือ “ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม” รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568 ตามวิธีการพัฒนา 5 ด้าน คือ ปรียัติ ประยุกต์ ปฏิบัติ ปฏิภน และปฏิรูป ดังนั้น หลักสูตรจึงจัดการศึกษาตาม

แนวทางพัฒนาการนิยม (Progressive) โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และพัฒนาจากความต้องการของผู้เรียน ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาและค้นคว้าด้วยตนเอง (Constructivism) ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรนี้จึงมุ่งผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์และวิชาการอย่างลึกซึ้งในเชิงทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มีความสามารถในการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ทั้งในระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามหลักวิชาการและวิชาชีพ มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

ยุทธศาสตร์	ประเด็น	หลักสูตรมีความสอดคล้อง
วิสัยทัศน์ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย	<input checked="" type="checkbox"/> ร่วมพัฒนาพลเมือง โลก ด้วยการผสมผสาน แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา ที่มั่นคงให้ดำรงอยู่ใน ฐานะโครงสร้างพื้นฐาน ทางปัญญาของมนุษย์ใน อนาคต	1. ผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้และความ เข้าใจวิชาการทางรัฐศาสตร์ และทาง พระพุทธศาสนา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ แบบบูรณาการที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ หรือความรู้ที่ จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและมีความ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
พันธกิจ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย	<input checked="" type="checkbox"/> ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการ วิชาการทาง พระพุทธศาสนาแก่ พระภิกษุสามเณร และ คฤหัสถ์ รวมทั้ง การ ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม	1. ผลิตมหาบัณฑิตที่มีทักษะของนัก รัฐศาสตร์ สามารถพัฒนางาน พัฒนาอาชีพ หรือวิชาการ พัฒนาตนและพัฒนาสังคมที่ เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล 2. ผลิตมหาบัณฑิตให้มีประสิทธิภาพในการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารได้ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึงมี ความรู้ความสามารถด้าน Soft Skills ในการ แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง
ประกาศกระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม เรื่อง “การ กำหนดให้ สถาบันอุดมศึกษาสังกัด กลุ่มสถาบันอุดมศึกษา	<input checked="" type="checkbox"/> กลุ่มที่ 4 พัฒนา ปัญญาและคุณธรรม ด้วยหลักศาสนา	1. ผลิตมหาบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ของ นักรัฐศาสตร์

ยุทธศาสตร์	ประเด็น	หลักสูตรมีความสอดคล้อง
ประจำปีการศึกษา 2566”		
แผนพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568	<input checked="" type="checkbox"/> 1. ด้านปริยัติ: สืบสาน ส่งต่อ ต่อยอด	<p>1. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนที่มุ่งประดิษฐานพระพุทธศาสนาให้มั่นคงในแผ่นดินไทยเพื่อเผยแผ่ให้กว้างไกลไปทั่วโลก</p> <p>2. นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี (Theory) สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่น่าไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง</p>
แผนพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568	<input checked="" type="checkbox"/> 2. ด้านประยุกต์: ผสาน สร้างสรรค์อย่างลึกซึ้ง	<p>1. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธให้ยกระดับและเคียงคู่ไปกับสรรพวิทยาของมวลมนุษยชาติเพื่อให้องค์ภูมิแห่งพุทธปัญญาปรากฏอยู่ท่ามกลางความเป็นเลิศของสรรพวิทยา</p> <p>2. นักศึกษาสามารถออกแบบการวิจัยชั้นสูงหรือสร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่จัดความขัดแย้งทางสังคม สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ มุ่งพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา</p>
แผนพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568	<input checked="" type="checkbox"/> 3. ด้านปฏิบัติ: ค้นหา “ตน” เติม “คน” สร้าง “สังคม”	<p>1. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธให้นำทาง ยกระดับและพัฒนาจิตใจชาวโลกสู่การเป็นมนุษย์อีกครั้งเพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ก่อให้เกิดเป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกัน มีจิตวิญญาณและสติปัญญาแบบวิถีพุทธ</p>

ยุทธศาสตร์	ประเด็น	หลักสูตรมีความสอดคล้อง
		<p>2. สามารถประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง</p>
<p>แผนพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568</p>	<p><input checked="" type="checkbox"/> 4 ด้านปฏิบัติ: ฟื้นฟู เยียวยา นำพากลัปลู่ ความสว่าง สงบ</p>	<p>1. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธให้ร่วมเติมเต็มและเสริมพลังแก่สังคมทุกภาคส่วนที่อ่อนล้า พลัดหลง เพื่อให้สมาชิกในสังคมพินาศสู่ความเข้มแข็งทางจิตวิญญาณ เกิดความมั่นคง ยืนหยัดและก้าวเดินต่อไปอย่างยั่งยืนในทิศทางที่ถูกที่ควรตามทำนองคลองธรรม</p> <p>2. มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้</p>
<p>แผนพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568</p>	<p><input checked="" type="checkbox"/> 5 ด้านปฏิรูป: พลิก เปลี่ยน ปรับ รับการ เปลี่ยนแปลง</p>	<p>1. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธเพื่อเป็นองค์รอนาคตแห่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาที่ร่วมพัฒนาอนาคตของสังคมไทยและสังคมโลกซึ่งสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรงในอนาคต</p> <p>2. แสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและน้อมนำแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้</p>

### 2.3 ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของมหาวิทยาลัย (ถ้ามี)

2.3.1 กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น  
ไม่มี

2.3.2 กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมา  
เรียน

ไม่มี

2.3.3 การบริหารจัดการ (ถ้ามี)

ไม่มี

### 3. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs)

#### 3.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs) แผน 1 แบบวิชาการ

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) แผน 1 แบบวิชาการ เน้นการเรียนรู้ การทำวิจัย โดยการทําวิทยานิพนธ์ สร้างองค์ความรู้ในทางรัฐศาสตร์ บริหารหลักสูตร จัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีรายวิชาและทำวิทยานิพนธ์อย่างน้อย 12 หน่วยกิต ซึ่งหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณสมบัติดังนี้

3.1.1 มีความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี และหลักการสำคัญในสาขาวิชา รัฐศาสตร์และศาสตร์สาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกัน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษา

3.1.2 มีทักษะการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุมมองกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญด้วยการ ผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ ในอนาคตด้วยพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

3.1.3 มีทักษะและความสามารถด้านดิจิทัลและการจัดการสมัยใหม่ สามารถ วิเคราะห์ สังเคราะห์สถานการณ์ทางสังคม พัฒนาความรู้ทางวิชาการและการนำไปใช้ประโยชน์

3.1.4 แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ สามารถแก้ปัญหาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

3.1.5 แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติ

#### 3.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs) แผน 2 แบบวิชาชีพ

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) แผน 2 แบบวิชาชีพ เน้นการศึกษารายวิชาและการค้นคว้าอิสระเชิงการประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาชีพ บริหาร หลักสูตรและจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีรายวิชาและทำวิทยานิพนธ์ อย่างน้อย 3 หน่วยกิต แต่ไม่เกิน 6 หน่วยกิต ซึ่งหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณสมบัติดังนี้

3.2.1 มีความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี และหลักการสำคัญในสาขาวิชา รัฐศาสตร์และศาสตร์สาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกัน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษา

3.2.2 มีทักษะการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญด้วยการผสมผสานกันแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคตด้วยพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

3.2.3 มีทักษะและความสามารถด้านดิจิทัลและการจัดการสมัยใหม่ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์สถานการณ์ทางสังคม พัฒนาความรู้ทางวิชาการและการนำไปใช้ประโยชน์

3.2.4 มีความรู้และความเข้าใจวิชาการทางรัฐศาสตร์และทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาอาชีพหรือวิชาการ หรือความรู้ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

3.2.5 แสดงออกถึงควมมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ โดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง

3.2.6 แสดงออกถึงควมมีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ

#### 4. จุดเด่นเฉพาะของหลักสูตร

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตนักรัฐศาสตร์และนักพัฒนาท้องถิ่นที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ตลอดจนมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถพัฒนางาน พัฒนาตนและพัฒนาสังคมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

#### 5. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

5.1 เจ้าพนักงานปกครองปฏิบัติการ (ปลัดอำเภอ) นักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ นักวิชาการศาสนาปฏิบัติการ นักการทูตปฏิบัติการ นักวิชาการศึกษา นักวิเคราะห์นโยบายและแผน นักทรัพยากรบุคคล ตำรวจ ทหาร

5.2 เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน เจ้าหน้าที่บริหารทรัพยากรมนุษย์

5.3 เจ้าพนักงานในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรมหาชน และองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร

5.4 นักการเมืองระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ

5.5 ประกอบอาชีพอิสระที่นำความรู้ ความสามารถทางรัฐศาสตร์ไปประกอบอาชีพอิสระได้

#### 6. ผลลัพธ์การเรียนรู้

##### 6.1 การสร้างผลลัพธ์การเรียนรู้

การสร้างหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) กระบวนการได้มาซึ่งกรอบแนวคิดภาพรวมของหลักสูตร และการกำหนดที่มาของการออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) จากการสังเคราะห์ข้อมูลและมีหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการยกร่างหลักสูตร ได้ร่วมกันประชุม กำหนดผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) สำรวจความต้องการและความคาดหวังที่นำไปสู่การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (OBE) ที่สะท้อนถึงความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอก จำนวนทั้งสิ้น 355 รูป/คน โดยใช้วิธีการสอบถาม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การใช้แบบสอบถาม แบบประเมิน ดังนี้ การสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 20 รูป/คน การสัมภาษณ์จากผู้ประกอบการ จำนวน 50 คน ใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 250 คน สัมภาษณ์นักศึกษาในอนาคต จำนวน 30 รูป/คน การประชุมอาจารย์ในหลักสูตร จำนวน 5 รูป/คน การศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์โลกปัจจุบัน และการสำรวจความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร มีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	สิ่งที่ต้องทำได้/ได้ทำ	คุณลักษณะที่คาดหวัง
<b>ความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายใน (Internal Stakeholders) ต่อหลักสูตร</b>		
ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจของมหาวิทยาลัย	ผลิตมหาบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีทักษะด้านการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สร้างหรือพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ตนด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
อาจารย์/หลักสูตร	หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 ผลิตมหาบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 ชั้นสูง	ผลิตมหาบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีทักษะด้านการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สร้างหรือพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ตนด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์ของตนสร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง พัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

บุคลากรสายสนับสนุน	หลักสูตรและมหำบัณฑิตที่มีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ และผลิตมหำบัณฑิตที่มีคุณภาพด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง	หลักสูตรและมหำบัณฑิตที่มีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ผลิตมหำบัณฑิตที่มีคุณภาพ ลดเวลาเรียน มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 และมีความฉลาดทางอารมณ์ผ่านการศีกษาวิจัยชั้นสูงเพื่อพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ
นักศึกษาปัจจุบัน	เป็นมหำบัณฑิตที่ทรงคุณค้ำมีคุณภาพ ลดเวลาเรียน มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์ของตน สามารถสร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเองเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	ผลิตมหำบัณฑิตที่มีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ผลิตมหำบัณฑิตที่มีคุณภาพ ลดเวลาเรียน มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์ของตนสร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง
<b>ความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอก (External Stakeholders) ต่อหลักสูตร</b>		
กระทรวง อว	หลักสูตรมีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศีกษา พ.ศ. 2565 และตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศีกษา พ.ศ. 2565 การบริหารหลักสูตรมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)	มีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศีกษา กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศีกษา ควบคุม กำกับดูแล และการบริหารหลักสูตรให้มีคุณภาพและมีความเป็นสากลตามเจตนารมณ์ของกระทรวงการอุดมศีกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
สป.อว	หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศีกษา พ.ศ. 2565 สอดคล้องกับแผนการศีกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579	มีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศีกษา กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศีกษา ควบคุม กำกับดูแล และการบริหารหลักสูตรให้มีคุณภาพและมีความเป็นสากลตามเจตนารมณ์ของกระทรวงการอุดมศีกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผู้ชมหาบัณฑิต	พัฒนานักวิชาการและวิชาชีพที่มีความรู้ขั้นสูงตามมาตรฐานสากล มีความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนาและสังคม	มหาบัณฑิตมีทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้องในศาสตร์ตน การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่มและการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ มีแรงจูงใจแรงบันดาลใจในการทำงาน และมีจรรยาบรรณสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ดี
หน่วยงานคณะสงฆ์	พัฒนานักวิชาการและวิชาชีพที่มีความรู้ขั้นสูงตามมาตรฐานสากล มีความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนาทางด้านศาสนาและงานด้านสังคม	ได้พระมหาบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทันสมัย มีภาวะผู้นำ มีทักษะดิจิทัล มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม และประพฤติตนยึดมั่นในหลักของพระธรรมและวินัย
ศิษย์เก่า/เครือข่าย	การรักษาความสัมพันธ์กับโรงเรียนเก่าของตนและการสร้างเครือข่ายบริการด้านอาชีพ การเข้าถึงทรัพยากร โปรแกรมการศึกษาต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมศิษย์เก่า และโอกาสในการมีส่วนร่วมผ่านการบริจาค การให้คำปรึกษา	มหาบัณฑิตมีทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้องในศาสตร์ การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่มและการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ มีแรงจูงใจแรงบันดาลใจในการทำงานและมีจรรยาบรรณสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ดี
นักศึกษาในอนาคต	หลักสูตรมีความเป็นสากล ลดเวลาเรียน ศึกษาวิชาหลักที่สนใจและถนัด มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีสมรรถนะสูง มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์ของตน มีความเป็นอิสระทางวิชาการและวิชาชีพสร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	ผลิตมหาบัณฑิตที่มีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ผลิตมหาบัณฑิตที่มีคุณภาพ ลดเวลาเรียน มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์ของตนสร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง

## 6.2 กระบวนการหาความต้องการจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญของหลักสูตร

กระบวนการหาความต้องการจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญของหลักสูตร (Customer requirement) และกระบวนการเปลี่ยนความต้องการจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็น “VOP” (Voice of Process) เพื่อนำมาสู่การปรับปรุงหลักสูตรและการได้มาซึ่งความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร การเลือกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญและตัวแทน รวมถึงเครื่องมือ วิธีการ ช่วงเวลาที่ใช้ในการสำรวจ และผลสำรวจ ดังนี้

1) คณะกรรมการยกร่างหลักสูตร ได้ประชุมร่วมกัน ครั้งที่ 1 วันที่ 22 พฤษภาคม 2566 เพื่อกำหนดทิศทางและวางแผนปรับปรุง พัฒนา ยกร่างหลักสูตร และมอบหมายภาระงานให้สอดคล้องตามกฎกระทรวง มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 และตามประกาศ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565

2) คณะกรรมการยกร่างหลักสูตร ได้ประชุมร่วมกัน ครั้งที่ 2 วันที่ 3 พฤศจิกายน 2566 เพื่อติดตามงานที่ได้มอบหมายให้แต่ละส่วนได้ได้นำไปปฏิบัติและการรายงานความคืบหน้าของเอกสารตามกฎกระทรวง มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 และตามประกาศ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565

3) คณะกรรมการยกร่างหลักสูตรและผู้ที่ได้รับมอบหมายงานลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตรระหว่าง เดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม 2566 พร้อมทั้งการตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์

4) คณะกรรมการยกร่างหลักสูตร การจัดทำ มคอ. 2 และการจัดทำร่างแบบฟอร์ม มคอ. (หมวด 1-9) ณ โรงแรม MIDA Hotel จังหวัดนครปฐม ระหว่างวันที่ 10 – 12 มกราคม 2567

5) คณะกรรมการยกร่างหลักสูตร ทำการยกร่างและปรับปรุง มคอ.2 หลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ระหว่างวันที่ 15-31 มกราคม 2567

6) คณะกรรมการยกร่างหลักสูตร ได้ทำการวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ในวันที่ 17 มีนาคม 2567 ณ มหาวิทยาลัยมหา มกุฏราชวิทยาลัย เลขที่ 248 หมู่ 1 ถนนศาลายา-นครชัยศรี ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

### 6.3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อหลักสูตร

ก. การวิเคราะห์อุปสงค์ (Demand) ของตลาดแรงงาน กำลังการผลิต (Supply) ของประเทศ (ข้อมูลเชิงปริมาณ)

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) เป็น ศาสตร์ด้านการเมือง การปกครอง การบริหารและการเมืองโลก มุ่งผลิตบัณฑิตเป็นพลเมืองที่มี คุณภาพในระดับท้องถิ่น ประเทศ ประชาคมโลก เพื่อตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และความต้องการพลเมืองที่เข้มแข็งในการพัฒนาประเทศ พร้อมนี้ กระทรวงการอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 โดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ไว้ 4 ด้านได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2565 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่มีจุดมุ่งหมายให้สถานศึกษาทุกแห่งใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา โดยพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีลักษณะ 3 ด้าน คือ (1) มุ่งให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและความรอบรู้ด้านต่าง ๆ (2) เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และ (3) การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งการตอบสนองความจำเป็นต่อการพัฒนาวิสาหกิจเศรษฐกิจสังคม ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และเป้าหมายการพัฒนาไทยแลนด์ 4.0 รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development goals :SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ และการแข่งขันทางการค้า การลงทุนในระดับสากล

#### ข. การวิเคราะห์คู่แข่งชั้นหรือคู่เปรียบเทียบกับตลาด

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน มีหลักสูตรที่เป็นคู่เปรียบเทียบกับ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น (2) หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีความพร้อมทางเทคโนโลยีการศึกษาและการให้บริการนักศึกษา และประเด็นที่เราได้เปรียบคู่แข่งชั้นคือ (1) ค่าบำรุงการศึกษาของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) มีราคาต่ำกว่าหลักสูตรของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2) และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ไม่ใช่หลักสูตรที่มีการบูรณาการเชิงพุทธและสังกัตคนละกลุ่มมหาวิทยาลัย

#### ค. ปัจจัยจากภายนอกอื่น ๆ

ตามกฎกระทรวงของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เรื่องการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 กำหนดให้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยอยู่ในกลุ่มที่ 4 กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาปัญญาด้วยหลักศาสนาผสานกับหลักวิชาการ ดังนี้ (1) มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติ ปัญญาและคุณธรรม ด้วยการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานหลักศาสนากับหลักวิชาการ (2) ให้ความสำคัญกับการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมโดยยึดหลักศาสนา ปรับใช้หลักศาสนาให้เหมาะกับสังคมที่เปลี่ยนแปลง และสร้างหลักวิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนาเป็นทางเลือกคู่กับหลักวิชาการของประเทศตะวันตก (3) นำหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ มาชี้นำสังคมโดยมุ่งพัฒนาจิตใจ สติ ปัญญาและพฤติกรรมของประชาชนเพื่อให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคนในชาติ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) จำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับพันธกิจและยุทธศาสตร์ดังกล่าว

### 6.4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของหลักสูตร

### ก. องค์ประกอบของหลักสูตร

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ออกแบบหลักสูตรโดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของหลักสูตรในประเด็นดังนี้

1) สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา

2) สอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่มุ่งเน้นให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการการตามแนวพระพุทธศาสนา พัฒนาระบบการดำรงชีวิตในสังคมด้วยศีลธรรม ชี้นำและแก้ไขปัญหาสังคมด้วยหลักพุทธธรรมทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

3) สอดคล้องกับการจัดกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษา ตามกฎกระทรวงของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เรื่อง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 โดยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยอยู่ในกลุ่มที่ 4 กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ซึ่งหลักสูตรมีความสอดคล้องในการผลิตบัณฑิตให้เป็นนักรัฐศาสตร์ นักปกครองที่มีความรู้ ตามแนวพระพุทธศาสนา

4) หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) เป็นหลักสูตรที่มีการศึกษาวิชาพระพุทธศาสนาสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ทางพระพุทธศาสนา ปลูกฝังให้เป็นนักรัฐศาสตร์ นักปกครองที่มีความรู้ คู่คุณธรรม

### ข. การกำหนดกรอบแนวคิดภาพรวมของหลักสูตร (Product concept)

#### 1. คุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตร

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตร เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณวุฒิแต่ละระดับต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาวิชาชีพ ประเทศชาติและบริบทโลก ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1) ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคมและพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โดยความรู้ที่โดดเด่นของนักศึกษาในหลักสูตรหลังจากสำเร็จการศึกษาคือเป็นผู้มีองค์ความรู้ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ควบคู่ไปกับองค์ความรู้ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

2) ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝน ปฏิบัติให้เกิดความแคล่วคล่อง ว่องไว และชำนาญเพื่อพัฒนางาน พัฒนาอาชีพหรือวิชาการ พัฒนาตนและพัฒนาสังคม สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โดยทักษะที่โดดเด่นของนักศึกษาในหลักสูตรหลังจากสำเร็จการศึกษาคือสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้มาวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้อย่างเหมาะสม รู้เท่าทัน และพิจารณาข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณเหมาะสมกับการดำรงชีวิตยุคดิจิทัล

3) จริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น โดยจริยธรรมที่โดดเด่นของนักศึกษาในหลักสูตรหลังจากสำเร็จการศึกษา มีพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

4) ลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยและค่านิยมที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์จากหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยลักษณะบุคคลที่โดดเด่นของนักศึกษาในหลักสูตรหลังจากสำเร็จการศึกษา คือแสดงออกซึ่งลักษณะของความเป็นนักรัฐศาสตร์ที่เป็นนักปกครองตามหลักธรรมาภิบาล แสดงพฤติกรรมที่สะท้อนถึงภาวะผู้นำ ทำงานเป็นที่ร่วมมือกับผู้อื่น หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง และสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ และแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม รับผิดชอบต่อสังคม เห็นประโยชน์ส่วนรวม เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยคำนึงถึงวิถีการดำเนินชีวิตและบริบทวัฒนธรรม

#### ค. กลุ่มเป้าหมายของหลักสูตร

- 1) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือหลักสูตรการศึกษาชั้นสูงอื่น ๆ ที่ตรงหรือสัมพันธ์กับหลักสูตร
- 2) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในสาขาวิชาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่รัฐศาสตร์
- 3) อาจารย์ผู้บรรยายในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษาเพื่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษา
- 4) พระสงฆ์ผู้สำเร็จการศึกษาระดับเปรียญธรรม 9 ประโยค (การศึกษาคณะสงฆ์)
- 5) พระสงฆ์หรือผู้ปกครองคณะสงฆ์ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- 6) นักการเมืองระดับชาติหรือระดับท้องถิ่นที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- 7) คุณวุฒิที่ใช้สมัครศึกษาต่อในข้อที่ 1-5 ต้องได้รับการรับรองจากสถาบันการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) และกระทรวงวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) รับรองวิทยฐานะ หรือจากสถาบันการศึกษาต่างประเทศ

#### จ. การกำหนดตำแหน่งของหลักสูตรในตลาด

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) เป็นหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับพระภิกษุ สามเณร นักศึกษาและประชาชนทั่วไปในท้องถิ่นที่ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและต้องการเป็นอาจารย์ผู้บรรยายในระดับอุดมศึกษา นักรัฐศาสตร์ นักปกครอง ที่มีความรู้ทางรัฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง และความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนา

#### ฉ. จุดเด่นหรือจุดเน้นของหลักสูตรที่สร้างความสามารถในการแข่งขัน

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ ความเข้าใจวิชาการทางรัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ของนักรัฐศาสตร์ มีทักษะของนักปกครองตามหลักธรรมาภิบาล สามารถพัฒนางาน พัฒนาอาชีพหรือวิชาการ พัฒนาตนและพัฒนาสังคมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

### 6.5 แนวทางการปรับปรุงหลักสูตร/สาระการปรับปรุงหลักสูตร

คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปตาม (1) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 (2) มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 โดยกำหนดกลไกการบริหารจัดการหลักสูตรตามวิธีแบบ PDCA ดังนี้

#### 1 การวางแผนปรับปรุงหลักสูตรให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ (P)

การวางแผนปรับปรุงหลักสูตรให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ (P) ขั้นตอนการวางแผนปรับปรุงหลักสูตร มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

##### ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำหลักสูตร มีขั้นตอนดังนี้

1) กำหนดกรอบแนวคิดของหลักสูตร โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้จัดประชุมสัมมนาคณาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ต่าง ๆ เพื่อระดมความคิดและสร้างความเข้าใจร่วมกันในการมองภาพรวมและกำหนดทิศทางตลอดจนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้เกิดกับผู้เรียนของหลักสูตรที่จะพัฒนาขึ้น

2) ร่างหลักสูตร ที่ประชุมกำหนดภาพรวมของหลักสูตรและแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ดำเนินการร่างหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ โดยยึดหลักการจัดการศึกษาแบบ Outcome Based Education (OBE) มาเป็นกรอบแนวคิดในการปรับปรุงหลักสูตร และจัดทำหลักสูตรให้มีหัวข้อของหลักสูตรตามที่กำหนดไว้ในแบบ มคอ. 2 รายละเอียดของหลักสูตรตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

3) เสนอคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตร โดยจัดให้มีการวิพากษ์หลักสูตร และพิจารณาหลักสูตร เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตร เสนอมหาวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยคณะกรรมการชุดดังกล่าวประกอบไปด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 3 คน เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวน 2 คน ระหว่างการประชุมพิจารณาหลักสูตร เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการทำหน้าที่บันทึกรายงานการประชุมคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาในขั้นตอนต่อไป คณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) นำข้อเสนอแนะที่ได้จากบันทึก

รายงานการประชุมของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตรมาสรุปประมวลเพื่อนำไปปรับแก้ และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

4) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษ เมื่อหลักสูตรผ่านความเห็นชอบของ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตรแล้ว คณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) นำหลักสูตรเสนอ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษพิจารณา โดยจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิด้าน ภาษาอังกฤษกับคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ที่เป็นผู้จัดทำคำอธิบายรายวิชาของ หลักสูตรเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษ สามารถสอบถามให้เกิดความชัดเจนจากผู้จัดทำ คำอธิบายรายวิชาได้อย่างครบถ้วน

5) เสนอคณะกรรมการกลั่นกรองหลักสูตร และกองพัฒนาคุณภาพ

6) เสนอคณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์เพื่อพิจารณากลั่นกรอง

7) เสนอสภาวิชาการพิจารณากลั่นกรองก่อนเสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณา

8) เสนอสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

9) เสนอสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตร

## 2. การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ (D)

การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ (D) ขั้นตอนการ ดำเนินการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้

1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรอันประกอบไปด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรได้ร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยดำเนินการออกแบบ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา (CLOs) กลวิธีการสอนและการประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ ให้เป็นไป ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร (OBEs) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนด อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ โดยยึดหลักตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565

(2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประชุมชี้แจงให้อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ นำผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา (CLOs) กลวิธีการสอนและการประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ ที่ได้ ออกแบบไว้ไปจัดทำเป็นรายละเอียดของรายวิชา (OBEs) และดำเนินการจัดการเรียนการสอนตาม แนวทางดังกล่าว

## 3. การตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานที่กำหนด (C)

การตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานที่กำหนด (C) ขั้นตอน การดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล มีดังนี้

1) ทุกรายวิชาจะต้องมีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชาให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด กล่าวคือผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา (CLOs) กลวิธีการสอนและการประเมินผล เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้กำหนด

2) มีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน 1 สัปดาห์ ก่อนเปิดภาคการศึกษาเพื่อทวนสอบความถูกต้องของรายละเอียดของรายวิชาและชี้แจงการทวนสอบ สัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ

3) ทุกรายวิชาจะต้องมีการจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาตาม เกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้กำหนดไว้

4) มีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน 2 สัปดาห์ ภายหลังปิดภาคการศึกษาเพื่อทวนสอบผลการจัดการเรียนการสอน ปัญหาอุปสรรคในการจัดการ เรียนการสอน และแนวทางการแก้ไขและพัฒนา

5) มีการจัดทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ ทุกรายวิชาตาม มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร

#### 4. การนำผลการประเมินไปพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา (CLOs)

##### กลวิธีการสอนและการประเมินผล (A)

การนำผลการประเมินไปพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา (CLOs) กลวิธีการสอนและ การประเมินผล (A) ขั้นตอนการดำเนินการนำไปพัฒนา มีดังนี้

1) มีการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อพิจารณานำผลการประเมินของ อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา มาพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา (CLOs) กลวิธีการสอนและการประเมินผลในปีการศึกษาถัดไป

2) มีการปรับปรุงหลักสูตรตามวงรอบทุก 5 ปี ให้เป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงของ เกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

##### 5. การออกแบบรายละเอียดหลักสูตร

การออกแบบรายละเอียดหลักสูตรและการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรยึดตาม เกณฑ์ดังนี้

1) กฎกระทรวง มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565

2) ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565

3) ประกาศมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2553

4) และระเบียบ ข้อบังคับ เกณฑ์ และประกาศอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

## 6.6 ผลลัพธ์การเรียนรู้หลักสูตร (PLOs)

การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร แนวคิดหรือที่มาหรือกระบวนการในการได้มาซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) และข้อมูลจากความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและจากตารางดังต่อไปนี้

แหล่งที่มาข้อมูล	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580	ยุทธศาสตร์ชาติ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายใต้การขับเคลื่อนการดำเนินงาน 6 ยุทธศาสตร์ ที่มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศให้ประเทศชาติมั่นคง โดยการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม	เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจากเอกสารและสื่อออนไลน์
2. ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570)	<p>หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตอปัจจัยการพัฒนาแห่งอนาคต</p> <p>เป้าหมายและผลลัพธ์ของการพัฒนาระดับหมวดหมู่</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- เป้าหมายที่ 1 คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข</li> <li>- เป้าหมายที่ 2 กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต</li> <li>- เป้าหมายที่ 3 ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต</li> </ul>	เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจากเอกสารและสื่อออนไลน์

แหล่งที่มาข้อมูล	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
<p>3. นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570</p>	<p>นโยบาย “เตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาเศรษฐกิจที่กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง สังคมที่มั่นคง และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยสร้างความเข้มแข็งทางนวัตกรรมระดับแนวหน้าในสากล นำพาประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว” เป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานในลักษณะแพลตฟอร์ม (Platform) ความร่วมมือ ตามเป้าประสงค์ของการพัฒนาใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้ (2) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายของสังคม (3) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน และ (4) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ โดยดำเนินงานควบคู่ไปกับการปฏิรูประบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ</p>	<p>เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจากเอกสารและสื่อออนไลน์</p>
<p>4. กฎกระทรวง มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565</p>	<p>หมวด 2 มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา</p> <p>ข้อ 11 มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษาเป็นมาตรฐานเพื่อให้การดำเนินการตามภาระหน้าที่หลักเป็นไปอย่างครบถ้วนและเป็นไปตามวัตถุประสงค์และระเบียบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>(1) ด้านการจัดการเรียนการสอน</li> <li>(2) ด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม</li> <li>(3) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม</li> <li>(4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม</li> </ol> <p>ข้อ 15 สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการด้านการทะนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>(1) กำหนดนโยบายและทิศทางการส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ เพื่อการอนุรักษ์ รักษา สืบสาน เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมไทยหรือการ</li> </ol>	<p>เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจากเอกสารและสื่อออนไลน์</p>

แหล่งที่มาข้อมูล	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	<p>พัฒนา ต่อยอดและสร้างคุณค่าใหม่ ทั้งนี้ตามความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา</p> <p>(2) จัดให้มีรายวิชาในหลักสูตรการศึกษาและกิจกรรมที่สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมและประเพณีที่หลากหลายของท้องถิ่นและของชาติ</p>	
<p>5. ประกาศ คณะกรรมการ มาตรฐานการ อุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565</p>	<p>ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2563</p> <p>หมวดที่ 1 ระบบการจัดการศึกษา</p> <p>หมวดที่ 2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการรับเข้า ศึกษา</p> <p>หมวดที่ 3 โครงสร้างหลักสูตรและระยะการศึกษา</p> <p>หมวดที่ 4 การคิดหน่วยกิตและการเทียบโอนหน่วย กิต</p> <p>หมวดที่ 5 การลงทะเบียนเรียนและการถอนรายวิชา</p> <p>หมวดที่ 6 สถานภาพและการพ้นสภาพนักศึกษา</p> <p>หมวดที่ 7 การลาพักการศึกษา</p> <p>หมวดที่ 8 การวัดและประเมินผลการศึกษา</p> <p>หมวดที่ 9 สารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์</p> <p>หมวดที่ 10 การสำเร็จการศึกษาและการให้ปริญญา หรือประกาศนียบัตร</p> <p>หมวดที่ 11 ค่าใช้จ่ายในการศึกษา</p>	<p>เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจาก เอกสารและสื่อ ออนไลน์</p>
<p>6. ประกาศ คณะกรรมการการ อุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติ ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติเกี่ยวกับ สมรรถนะดิจิทัล</p>	<p>1) การสืบค้นและการใช้งาน</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- สามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รู้วิธีใช้ตัวกรองเพื่อจำกัดผลลัพธ์</li> <li>- รู้วิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลต่าง ๆ</li> <li>- รู้วิธีการจัดระบบและแบ่งปันทรัพยากรและตระหนักถึงประเด็นต่าง ๆ เรื่องลิขสิทธิ์และประเด็นการคัดลอกผลงาน</li> </ul> <p>2) การสร้างสรรค์และนวัตกรรม</p>	<p>เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจาก เอกสารและสื่อ ออนไลน์</p>

แหล่งที่มาข้อมูล	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	<p>- สามารถผลิต (และโต้ผลิต) สื่อดิจิทัล เช่น กราฟิก คลิปวิดีโอหรือคลิปเสียง และการบันทึกภาพหน้าจอ เป็นต้น</p> <p>- สามารถเรียนรู้หลักการพื้นฐานได้ตามคำแนะนำ และสามารถทดลองทำได้</p> <p>3) เอกลักษณ์และคุณภาพชีวิต</p> <p>- ตระหนักถึงประเด็นความปลอดภัย เช่น ซอฟต์แวร์ ต้านไวรัส และการตั้งค่ารวมมั่นคงปลอดภัยบนอุปกรณ์ รวมทั้งข้อมูลส่วนตัวบนสื่อสังคมออนไลน์</p> <p>- รู้จักสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับการป้องกันข้อมูล</p> <p>- ระมัดระวังและไตร่ตรองในการแบ่งปันข้อมูลกับผู้อื่น และในการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ทางออนไลน์</p> <p>4) การสอน หรือ การเรียนรู้</p> <p>- สามารถใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายอย่าง สะดวกสบายในการเรียนรู้</p> <p>- สามารถติดตั้งและใช้ซอฟต์แวร์ (Software) รวมถึง แอปพลิเคชันที่เป็นประโยชน์บนอุปกรณ์ส่วนตัวทั้ง โทรศัพท์มือถือหรือแท็บเล็ต (Tablet) เพื่อช่วยในการรวบรวมและจัดระเบียบบันทึกข้อมูลในการทำงานส่วนตัว</p> <p>5) เครื่องมือ และเทคโนโลยี</p> <p>- สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายได้อย่าง คืบเคย และใช้คำศัพท์เฉพาะได้พอสมควร</p> <p>6) สามารถใช้เครื่องมือที่หลากหลายได้อย่างสะดวกสบาย เพื่อการสนทนาและทำงานร่วมกับผู้อื่นแบบออนไลน์ รวมถึงการแบ่งปันเอกสารและหรือข้อคิดเห็น การประชุมทางไกล (Video-conferencing) และการเข้าร่วมสัมมนาผ่านเครื่องมือและช่องทางที่หลากหลาย</p>	
7. ประกาศ คณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง นโยบายการ	ขอ 5 ให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาจัดให้นิสิตนักศึกษาทุกคน ทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษตามแบบทดสอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษาที่สถาบันสร้างขึ้น หรือที่เห็นสมควรจะนำมาใช้วัดประสิทธิภาพทางภาษาอังกฤษ	เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจาก เอกสารและสื่อออนไลน์

แหล่งที่มาข้อมูล	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
ยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษา	(English Proficiency) โดยสามารถเทียบเคียงผลกับ Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) หรือมาตรฐานอื่นเพื่อให้ทราบระดับความสามารถของนักศึกษาแต่ละคน (หรือแต่ละชั้นปี) และสถาบันอุดมศึกษาอาจพิจารณานำผลการทดสอบความรู้ทางภาษาอังกฤษบันทึกในใบรับรองผลการศึกษาหรือจัดทำเป็นประกาศนียบัตร โดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 เป็นต้นไป	
8. เป้าหมายการพัฒนาในระดับชาติและระดับสากลขององค์การสหประชาชาติ 17 เป้าหมาย	<p>เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมและสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>ข้อ 4.3 ให้ชายและหญิงทุกคนเข้าถึงการศึกษาวิชาเทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัยที่มีราคาที่สามารถจ่ายได้และมีคุณภาพ ภายในปี 2573</p> <p>เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกกระดับ</p> <p>ข้อ 16.3 ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน ข้อ 16.6 พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และโปร่งใสในทุกระดับ ข้อ 16.7 สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วมและมีความเป็นตัวแทนที่ดีในทุกระดับการตัดสินใจ และข้อ 16.8 ขยายและเสริมความแข็งแกร่งของการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถาบันโลกาภิบาล</p>	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมความคิดเห็นจากผู้บริหารคณะจำนวน 4 ท่าน
9. รายงานของ World Economic Forum (WEF) เรื่อง The Future	ทักษะที่จำเป็นสามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหลักคือ กลุ่มที่ 1 ทักษะด้านการคิดและแก้ปัญหา ประกอบด้วยทักษะย่อย 5 ทักษะ ได้แก่ (1) ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ และการสร้างนวัตกรรม (2) ทักษะการ	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสารและสื่อออนไลน์

แหล่งที่มาข้อมูล	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
<p>of Jobs ว่าด้วยเรื่องแนวโน้มและทิศทางของอาชีพในอนาคต ตลอดจนทักษะการทำงานที่จำเป็นภายในอนาคตอันใกล้ 2025</p>	<p>แก้ปัญหาที่ซับซ้อน (3) ทักษะการคิดและวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ มีวิจารณญาณ (4) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และการริเริ่มสิ่งใหม่ (5) ทักษะการใช้เหตุผล ทักษะการตัดสินใจและทักษะการระดมความคิด</p> <p>กลุ่มที่ 2 ทักษะด้านการบริหารจัดการตัวเอง ประกอบด้วยทักษะย่อย 2 ทักษะ ได้แก่ (1) ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีกลยุทธ์การเรียนรู้ (2) ทักษะการรับมือกับปัญหา อดทนต่อความกดดัน ทักษะการปรับตัว</p> <p>กลุ่มที่ 3 ทักษะด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วยทักษะย่อย 2 ทักษะ ได้แก่ (1) ทักษะการใช้ ดูแลและจัดการเทคโนโลยี (2) ทักษะการออกแบบและการเขียนโปรแกรม</p> <p>กลุ่มที่ 4 ทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วยทักษะย่อย 1 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการเป็นผู้นำและอิทธิพลทางสังคม</p>	
<p>10. รายงานของ World Economic Forum (WEF) เรื่อง ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (21<sup>st</sup>-Century Skill)</p>	<p>ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (21<sup>st</sup> Century Skill) ออกมาเป็น 16 ทักษะ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ดังนี้</p> <p>กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับบริบทที่แตกต่างกัน ได้แก่ ทักษะการใช้ภาษา ทักษะการคำนวณ ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทักษะการใช้วิทยาศาสตร์กับสิ่งรอบตัว ทักษะการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ทักษะการจัดการด้านการเงิน ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ</p> <p>กลุ่มที่ 2 กลุ่มทักษะที่ต้องนำมาใช้ในการจัดการกับปัญหาหรือความท้าทายที่ต้องเจอในชีวิต ได้แก่ ทักษะการวิเคราะห์ปัญหาให้ถูกจุด ทักษะการสร้างวิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อแก้ปัญหานั้นให้ได้</p> <p>กลุ่มที่ 3 กลุ่มทักษะที่ใช้ในการจัดการตัวเองกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทักษะความ</p>	<p>เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจากเอกสารและสื่อออนไลน์</p>

แหล่งที่มาข้อมูล	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	<p>อยากรู้อยากเห็น ทักษะการริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะความพยายามในการบรรลุเป้าหมาย (Goal) ที่ตั้งไว้ ทักษะความสามารถในการปรับตัว (Adapt) เข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อม ทักษะความเป็นผู้นำและทักษะความตระหนักถึงสังคมและวัฒนธรรม</p>	
<p>11. กฎกระทรวง การจัดกลุ่ม สถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564</p>	<p>ข้อ 10 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามข้อ 3 (4) มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาปัญญาด้วยหลักศาสนาผสมผสานกับหลักวิชาการ โดยต้อง</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติปัญญาและคุณธรรม ด้วยการจัดการเรียนการสอน ที่ผสมผสานหลักศาสนากับหลักวิชาการ</li> <li>2) ให้ความสำคัญกับการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม โดยยึดหลักศาสนา ปรับใช้หลักศาสนาให้เหมาะกับสังคมที่เปลี่ยนไป และสร้างหลักวิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนาเป็นทางเลือกคู่กับหลักวิชาการของประเทศตะวันตก</li> <li>3) นำหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ มาชี้แนะสังคมโดยมุ่งพัฒนาจิตใจ สติ ปัญญาและพฤติกรรมของประชาชนเพื่อให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคนในชาติ</li> </ol>	<p>เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจาก เอกสารและสื่อ ออนไลน์</p>
<p>12. พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราช วิทยาลัย พ.ศ. 2540</p>	<p>มาตรา 6 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการทางวิชาการพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม</p> <p><b>พันธกิจ</b></p> <p>ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม</p> <p><b>วัตถุประสงค์</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) ผลิตบัณฑิตที่เป็นคนดี มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาทั้งในระดับชาติและ</li> </ol>	<p>เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจาก เอกสารและสื่อ ออนไลน์</p>

แหล่งที่มาข้อมูล	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	<p>นานาชาติ มีความเป็นผู้นำและสร้างสังคมไทยให้เป็น “สังคมแห่งภูมิปัญญา การเรียนรู้และเป็นศูนย์กลางทางวิชาการพระพุทธศาสนาเถรวาท”</p> <p>2) พัฒนาคณะความรู้ ผลิตผลงานวิจัยและวิชาการ สร้างสรรค์นวัตกรรม บูรณาการศิลปะวัฒนธรรมเพื่อนำพาสังคมด้วยองค์ความรู้บนวิถีธรรมตามศาสตร์สาขาของตน อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมโลกในที่สุด</p> <p>3) เผยแผ่องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ด้านพระพุทธศาสนา ที่แท้จริงให้แก่พลเมืองโลก สืบสาน ส่งต่อโดยศาสนทายาทที่เข้มแข็ง แดกฉานในพระธรรมขององค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ให้ดำรงทรงไว้ในฐานะสมบัติที่ล้ำค่าของโลก</p> <p>4) บริการวิชาการ บริการสังคมด้วยสรรพกำลังและทุกองคาพยพของพระพุทธศาสนาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เจริญวัฒนาสถาพร เป็นประจักษ์ชัดเจนต่อสังคมไทยและสังคมโลก</p> <p>5) สร้างพลวัตในการพัฒนามหาวิทยาลัยและเครือข่ายภาคีพุทธฯ ให้มีโครงสร้าง ระบบและกระบวนการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ เน้นการควบคุมกระบวนการสำคัญสู่ผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ คุ่มค่า และสมประโยชน์</p>	

### 6.7 การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

แนวคิดหรือที่มาหรือกระบวนการในการได้มาซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร PLOs นั้น หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) มีความเชื่อมั่นว่าจัดการศึกษาตามแนวทางพัฒนาการนิยม (Progressive) โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และพัฒนาจากความต้องการของผู้เรียนผ่านกระบวนการแก้ปัญหาและค้นคว้าด้วยตนเอง สามารถผลิตบัณฑิตผู้ทรงคุณค่าให้มีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์และวิชาการอย่างลึกซึ้งในทฤษฎี หลักการและแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ในสาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มีความสามารถในการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาในสาขาวิชา

รัฐศาสตร์ได้ทั้งในระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามหลักวิชาการและวิชาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตแสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ โดยหลักสูตรได้แนวคิดหรือที่มาหรือกระบวนการในการได้มาซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร PLOs ผ่านการสำรวจข้อมูล ดังนี้

- 1) กลุ่มเป้าหมายภายใน (Internal Stakeholders) ประกอบด้วย ผู้บริหารมหาวิทยาลัย อาจารย์/หลักสูตร บุคลากรสายสนับสนุน และนักศึกษาปัจจุบัน เป็นต้น
- 2) กลุ่มเป้าหมายภายนอก (External Stakeholders) ประกอบด้วย กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา/สป.อว. ผู้ใช้บัณฑิต หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์ ศิษย์เก่า/เครือข่าย และผู้เรียนในอนาคต เป็นต้น

## 6.8 ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร: PLOs

### ก. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร: PLOs แผน 1 แบบวิชาการ

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) แผน 1 แบบวิชาการ เน้นการเรียนรู้ การทำวิจัยโดยการทำวิทยานิพนธ์สร้างองค์ความรู้ในทางรัฐศาสตร์ บริหารจัดการหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีรายวิชาและทำวิทยานิพนธ์อย่างน้อย 12 หน่วยกิต ซึ่งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs) แผน 1 แบบวิชาการ ดังนี้

PLO 1 วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้

PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง

PLO 3 สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง

PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญา และคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของ รัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้

PLO 5 แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม

## ข. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร: PLOs แผน 2 แบบวิชาชีพ

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) แผน 2 แบบวิชาชีพ เน้นการศึกษารายวิชาและการค้นคว้าอิสระเชิงการประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาชีพ บริหารหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีรายวิชาและทำวิทยานิพนธ์ อย่างน้อย 3 หน่วยกิต แต่ไม่เกิน 6 หน่วยกิต ซึ่งหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณสมบัติดังนี้

PLO 1 วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัย หรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง

PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง

PLO 3 สามารถศึกษาค้นคว้าอิสระทางวิชาการ บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างถูกต้อง

PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์

PLO 5 แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสมสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติ

PLO 6 แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง

### 6.9 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

หลักการและแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มีความสามารถในการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ทั้งในระดับชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามหลักวิชาการและวิชาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตมีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ โดยหลักสูตรได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) ด้านความรู้และทักษะทั่วไป (General Outcome: GLOs) และ (2) ด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (Specific Outcome: SLOs) ดังนี้

### ก. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร: PLOs แผน 1 แบบวิชาการ

#### (1) ผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะทั่วไป (General Outcome: GLOs)

1) วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้อย่างถูกต้อง

2) วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง

3) สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง

#### (2) ผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (Specific Outcome: SLOs)

1) แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญา และคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้

2) แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม

### ข. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร: PLOs แผน 2 แบบวิชาชีพ

#### (1) ผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะทั่วไป (General Outcome: GLOs)

1) วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัย หรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง

2) วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง

3) สามารถศึกษาค้นคว้าอิสระทางวิชาการ บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้

## (2) ผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (Specific Outcome: SLOs)

1) แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญา และคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของ รัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์

2) แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา สังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติได้

3) แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดย วิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่ง บริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง

## (3) ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะทั่วไป (GLOs) และผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (SLOs)

## ก. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร: PLOs แผน 1 แบบวิชาการ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	ผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะทั่วไป (General Outcome: GLOs)	ผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (Specific Outcome: SLOs)
PLO 1 วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้	วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้อย่างถูกต้อง	
PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้ คอมพิวเตอร์ หรือ เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง	วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้ คอมพิวเตอร์ หรือ เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง	
PLO 3 สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อ	สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง	

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	ผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะทั่วไป (General Outcome: GLOs)	ผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (Specific Outcome: SLOs)
แก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง		
PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของ รัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้		แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของ รัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้
PLO 5 แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม		แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม

ข. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร: PLOs แผน 2 แบบวิชาชีพ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	ผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะทั่วไป (General Outcome: GLOs)	ผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (Specific Outcome: SLOs)
PLO 1 วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัย หรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง	วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัย หรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง	
PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง	วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง	
PLO 3 สามารถศึกษาคนควาอิสระทางวิชาการ บูรณาการองค์ความรู้ ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้	สามารถศึกษาคนควาอิสระทางวิชาการ บูรณาการองค์ความรู้ ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้	

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	ผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะทั่วไป (General Outcome: GLOs)	ผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (Specific Outcome: SLOs)
อย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้		
PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของ รัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์		แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของ รัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์
PLO 5 แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติได้		แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติได้
PLO 6 แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐาน		แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบน

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	ผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะทั่วไป (General Outcome: GLOs)	ผลการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (Specific Outcome: SLOs)
แห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง		พื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง

#### 6.10 ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

มาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้	รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้
1. ความรู้ (Knowledge)	<p>1) วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้</p> <p>2) วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง</p> <p>3) สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง</p> <p>4) แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์</p>
2. ทักษะ (Skills)	<p>1) วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง</p> <p>2) สามารถศึกษาค้นคว้าอิสระทางวิชาการ บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้</p>

3. จริยธรรม (Ethics)	1) แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติได้
4. ลักษณะบุคคล (Character)	1) แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง

#### 6.11 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) กับทักษะและความสามารถที่จำเป็น 4 ด้าน (KSEC)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) แผน 1 แบบวิชาการ	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
PLO 1 วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้	✓	✓		
PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง	✓	✓	✓	
PLO 3 สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง	✓	✓	✓	
PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้	✓	✓	✓	✓

PLO 5 แสดงออกถึงควมมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม	✓	✓	✓	✓
-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---	---	---	---

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) แผน 2 แบบวิชาชีพ	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
PLO 1 วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการแนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัย หรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง	✓	✓		
PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง	✓	✓	✓	
PLO 3 สามารถศึกษาคนควาอิสระทางวิชาการ บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้	✓	✓	✓	
PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์	✓	✓	✓	✓

PLO 5 แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติได้	✓	✓	✓	✓
PLO 6 แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง	✓	✓	✓	✓

## 6.12 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) กับวิสัยทัศน์ นโยบาย และพันธกิจของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีวิสัยทัศน์ พันธกิจและนโยบายของมหาวิทยาลัย ดังนี้

### 1. วิสัยทัศน์ (Vision Statements)

“ร่วมพัฒนาพลเมืองโลก ด้วยการผานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคต”

### 2. พันธกิจ (Mission Statements)

“ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการบูรณาการศิลปวัฒนธรรม”

### 3. นโยบาย (Policies)

- 1) ผลิตบัติตทางด้านวิชาการพระพุทธศาสนา ที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน ทั้งด้านความรู้ ความประพฤติมีสาราณียธรรมและพรหมวิหารธรรม
- 2) บริการวิชาการพระพุทธศาสนาแก่ชุมชนอย่างกว้างขวาง และเป็นศูนย์กลางแห่งการแสวงหาความรู้วิชาการพระพุทธศาสนา
- 3) แสวงหาคำความรู้ใหม่ ๆ ด้านวิชาการพระพุทธศาสนา สังคม และด้านศิลปวัฒนธรรม
- 4) การบูรณาการศิลปวัฒนธรรมของชาติ สร้างภูมิคุ้มกันวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสม ดำรงความเป็นชาติไทยตามวิถีประเพณี และวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา

5) บริหารจัดการมหาวิทยาลัย ให้ทันสมัย มีความโปร่งใส เน้นประสิทธิผล มีระบบสวัสดิการที่ดี สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

6) ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กับวิสัยทัศน์ นโยบาย และพันธกิจของมหาวิทยาลัย สามารถแสดงความสัมพันธ์กัน ดังนี้

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) กับวิสัยทัศน์ นโยบาย และพันธกิจของมหาวิทยาลัย							
ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) แผน 1 แบบวิชาการ	วิสัยทัศน์ (Vision Statements)	พันธกิจ (Mission Statements)	นโยบาย (Policies)				
			ผลิตภัณฑ์	บริการวิชาการ	แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ	ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	บริหารจัดการ
PLO 1 วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้	✓	✓	✓	✓	✓		
PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง	✓	✓	✓	✓	✓		✓

PLO 3 สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง	✓	✓	✓	✓	✓		✓
PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้	✓	✓		✓	✓	✓	✓
PLO 5 แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสมสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) กับวิสัยทัศน์ นโยบาย และพันธกิจของมหาวิทยาลัย							
ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) แผน 2 แบบวิชาชีพ	วิสัยทัศน์ (Vision Statements)	พันธกิจ (Mission Statements)	นโยบาย (Policies)				
			ผลิตภัณฑ์	บริการวิชาการ	แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ	ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	บริหารจัดการ
PLO 1 วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการแนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัย หรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง	✓	✓	✓	✓	✓		
PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง	✓	✓	✓	✓	✓		✓
PLO 3 สามารถศึกษาคนควาอิสระทางวิชาการ บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้	✓	✓	✓	✓	✓		✓
PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์	✓	✓		✓	✓	✓	✓

PLO 5 แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติได้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
PLO 6 แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

6.13 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) กับคุณลักษณะพื้นฐานร่วมกันของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มมร.

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) แผน 1 แบบวิชาการ	คุณลักษณะพื้นฐานร่วมกันของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มมร.			
	ด้านความรู้	ด้านทักษะ	ด้านจริยธรรม	ด้านลักษณะบุคคล
PLO 1 วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้	✓	✓	✓	
PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง	✓	✓	✓	
PLO 3 สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง	✓	✓	✓	✓

PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้	✓	✓	✓	✓
PLO 5 แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสมสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม	✓	✓	✓	✓

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) แผน 2 แบบวิชาชีพ	คุณลักษณะพื้นฐานร่วมกันของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มจร.			
	ด้านความรู้	ด้านทักษะ	ด้านจริยธรรม	ด้านลักษณะบุคคล
PLO 1 วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการแนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัย หรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง	✓	✓	✓	
PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง	✓	✓	✓	
PLO 3 สามารถศึกษาคนควาอิสระทางวิชาการ บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้	✓	✓	✓	✓

PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของ รัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์	✓	✓	✓	✓
PLO 5 แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติได้	✓	✓	✓	✓
PLO 6 แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง	✓	✓	✓	✓

#### หมายเหตุ

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์สังเคราะห์มาจากค่านิยมร่วมของมหาวิทยาลัย MAHAMAKUT ซึ่งสามารถจัดรวมเป็น 4 ด้าน ดังนี้

GA1. มีคุณธรรมเป็นที่นับถือของสังคม ยึดมั่นในหลักพระพุทธศาสนา

GA2. รู้เท่าทันโลกอย่างถูกต้อง มีความเป็นสากล

GA3. สร้างทักษะสร้างสรรค์ มุ่งมั่นสู่การพัฒนา

GA4. ให้ความรู้ที่พัฒนาผู้คนได้ เป็นผู้สอนหลักธรรมอันอุดม มีความชำนาญในการสอน

Morality	อรรถ	มีคุณธรรมเป็นที่นับถือของสังคม
Awareness	สมมาสมพุทธโธ	รู้เท่าทันโลกอย่างถูกต้อง
Highbrow	สตถา เทวมนุสสานิ	มีความชำนาญในการสอน
Analyst	ภควา	สร้างทักษะสร้างสรรค์

Mindfulness	พุทฺโธ	ยึดมั่นในหลักพระพุทธศาสนา
Advancement	สุคโต	มุ่งมั่นสู่การพัฒนา
Knowledge	วิชาจรณสมปนโน	ให้ความรู้ที่พัฒนาผู้คนได้
Universality	โลกวิทู	มีความเป็นสากล
Trainer	อนุตฺตโร ปุริสทมมสารถิ	ผู้สอนหลักธรรมอันอุดม

#### 6.14 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs)

ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs) แผน 1 แบบวิชาการ	
ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs)
PLO 1 วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้	PEO 1 มีความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี และหลักการสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์สาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกัน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษา
PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง	PEO 2 มีทักษะการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญด้วยการผสมผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคตด้วยพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
PLO 3 สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา	PEO 3 มีทักษะและความสามารถด้านดิจิทัลและการจัดการสมัยใหม่ สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์สถานการณ์ทางสังคม พัฒนาความรู้ทางวิชาการและการนำไปใช้ประโยชน์

รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง	
PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้	PEO 4 แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ สามารถแก้ปัญหาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
PLO 5 แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม	PEO 5 แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติ

ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs) แผน 2 แบบวิชาชีพ	
ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs)
PLO 1 วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัย หรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง	PEO 1 มีความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี และหลักการสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์สาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกัน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษา
PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง	PEO 2 มีทักษะการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญด้วยการผสมผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคตด้วยพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

<p>PLO 3 สามารถศึกษาคนควาอิสระทางวิชาการ บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบ แนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ใน สาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้อย่างมี นัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้</p>	<p>PEO 3 มีทักษะการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างเพื่อ แก้ปัญหาทางวิชาการหรือการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมี นัยสำคัญด้วยการผสมผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะ โครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคตด้วยพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วย หลักศาสนา</p>
<p>PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการ พัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและ พัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์</p>	<p>PEO 4 มีความรู้และความเข้าใจวิชาการทางรัฐศาสตร์และทางพระพุทธศาสนา เพื่อ พัฒนาอาชีพหรือวิชาการ หรือความรู้ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและมีความ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน</p>
<p>PLO 5 แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่ เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัส ต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่ พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติได้</p>	<p>PEO 5 แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ โดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนา สังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วย ตนเอง</p>
<p>PLO 6 แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและ วิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถ แก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและ คุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง</p>	<p>PEO 6 แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการ แก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ</p>

## 7. ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้

### 7.1 ความคาดหวังผลลัพธ์การเรียนรู้ตามลำดับขั้นของการพัฒนาผู้เรียน (Stage-Los)

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ได้คำนึงถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร มุ่งผลิตมหาบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์และวิชาการอย่างลึกซึ้งในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มีความสามารถในการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ทั้งในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามหลักวิชาการและวิชาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตมีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพที่สอดคล้องกับความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้ (KSEC: Knowledge, Skill, Ethics, Character) ดังนี้

#### ก. แผน 1 แบบวิชาการ

#### ชั้นปีการศึกษาที่ 1 (YLO 1)

##### 1. ความคาดหวัง

- 1) วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้อย่างถูกต้อง
- 2) วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง
- 3) สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง

## ชั้นปีการศึกษาที่ 2 (YLO 2)

### 1. ความคาดหวัง

- 1) แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งปริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้
- 2) แสดงออกถึงควมมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม

## ข. แผน 2 แบบวิชาชีพ

### ชั้นปีการศึกษาที่ 1 (YLO 1)

#### 1. ความคาดหวัง

- 1) วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัย หรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่น่าไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง
- 2) วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง
- 3) สามารถศึกษาค้นคว้าอิสระทางวิชาการ บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้

ชั้นปีการศึกษาที่ 2 (YLO 2)

1. ความคาดหวัง

- 1) แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์
- 2) แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติได้
- 3) แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง

7.2 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) กับผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs)

7.2.1 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) กับผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร แผน 1 แบบวิชาการ	PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	PLO5
<p>YLO 1</p> <p>1) วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้อย่างถูกต้อง</p> <p>2) วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง</p>	✓	✓	✓		

<p>3) สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่ หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง</p>					
<p><b>YLO 2</b></p> <p>1) แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้</p> <p>2) แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม</p>	✓	✓	✓	✓	✓

7.2.2 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) กับผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร แผน 2 แบบวิชาชีพ	PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	PLO5
<p><b>YLO 1</b></p> <p>1) วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัย หรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง</p> <p>2) วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิธีทางด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง</p> <p>3) สามารถศึกษาค้นคว้าอิสระทางวิชาการ บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้</p>	✓	✓	✓		

<p><b>YLO 2</b></p> <p>1) แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์</p> <p>2) แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำริต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติได้</p> <p>3) แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง</p>	✓	✓	✓	✓	✓
-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---	---	---	---	---

7.2.3 ตารางแสดงความก้าวหน้าระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) กับผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs) แบบร้อยละ

ปีการศึกษา	ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา แผน 1 แบบวิชาการ	ร้อยละการเรียนรู้
ปีการศึกษาที่ 1	<p>1) วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้อย่างถูกต้อง</p> <p>2) วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง</p> <p>3) สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง)</p>	ร้อยละ 60

ปีการศึกษาที่ 2	<p>1) แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้</p> <p>2) แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม</p>	ร้อยละ 40
<b>ผลรวมความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้</b>		<b>ร้อยละ 100</b>

ปีการศึกษา	ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา แผน 2 แบบวิชาชีพ	ร้อยละการเรียนรู้
ปีการศึกษาที่ 1	<p>1) วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัย หรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง</p> <p>2) วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง</p> <p>3) สามารถศึกษาค้นคว้าอิสระทางวิชาการ บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้</p>	ร้อยละ 70
ปีการศึกษาที่ 2	<p>1) แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์</p> <p>2) แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติได้</p>	ร้อยละ 30

	3) แสดงออกถึงควมมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง	
<b>ผลรวมความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้</b>		<b>ร้อยละ 100</b>

7.3 ระบุเนื้อหาที่ผู้เรียนต้อง “รู้ (Know)” และ “เข้าใจ (Understanding)” “ทักษะ (Skills) ที่ผู้เรียนต้องฝึก” และ “เจตคติ (Attitude) ที่ผู้เรียนต้องมี” เพื่อให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่ระบุไว้

7.3.1 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้และความเข้าใจ (Knowledge) ทักษะที่ผู้เรียนต้องฝึก (Skills) และเจตคติ (Attitude) = (KSA)

เนื้อหาที่ผู้เรียนต้อง “รู้” และ “เข้าใจ”	ทักษะ (Skills)	เจตคติ (Attitude)
K1 รู้ เข้าใจหลักธรรมหรือศาสตร์ทางพุทธศาสนา K2 รู้ เข้าใจคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของนักรัฐศาสตร์หรือนักปกครองเชิงวิชาการและวิชาชีพ K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง K4 มีองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างของการปกครองด้วยหลักการในรัฐศาสตร์และหลักธรรมทางพุทธศาสนา K5 มีความรู้เชิงลึกและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ	S1 สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษาได้บนพื้นฐานแห่งความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในศาสตร์ตนและศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันได้อย่างลึกซึ้ง S2 สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนบนพื้นฐานแห่งรัฐศาสตร์ พุทธศาสตร์และศาสตร์อื่น ๆ ได้ S3 สามารถการพัฒนาคำความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ	A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ตลอดชีวิต A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม A5 มีความฉลาดทางอารมณ์ การควบคุมตนเอง การครองตน การยอมรับความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม A6 มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

<p>K6 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน</p> <p>K7 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐธรรมนูญศาสตร์และพุทธศาสตร์</p> <p>K8 รู้เท่าทันและเข้าใจวิธีใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่</p>	<p>S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า มีทักษะด้านดิจิทัล การสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการสมัยใหม่</p> <p>S5 สามารถพัฒนาหรือสร้างความรู้และการนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง</p>	<p>และแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ</p>
----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

7.3.2 ตารางแสดงความสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ระหว่าง ความรู้และความเข้าใจ (Knowledge) ทักษะที่ผู้เรียนต้องฝึก (Skills) และเจตคติ (Attitude) = (KSA)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ PLOs แผน 1 แบบวิชาการ	ความรู้และความเข้าใจ (Knowledge)	ทักษะที่ผู้เรียนต้องฝึก (Skills)	เจตคติ (Attitude)
PLO 1 วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้	3 4 5	1 4 5	1 2 3 4
PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง	3 4 5	2 3	1 2 3 4 5
PLO 3 สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือ	3 4 5 6 7 8	2 3 4 5	1 2 3 4 5

ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องของเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง			
PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้	<b>3 4 5 6 7 8</b>	<b>1 2 3 4 5</b>	<b>1 2 3 4 5</b>
PLO 5 แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม	<b>3 4 5 6 7 8</b>	<b>1 2 3 4 5</b>	<b>1 2 3 4 5</b> <b>6</b>

ผลลัพธ์การเรียนรู้ PLOs แผน 2 แบบวิชาชีพ	ความรู้และความเข้าใจ (Knowledge)	ทักษะที่ผู้เรียนต้องฝึก (Skills)	เจตคติ (Attitude)
PLO 1 วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัย หรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง	<b>3 4 5</b>	<b>1 4 5</b>	<b>1 2 3 4</b>
PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง	<b>3 4 5</b>	<b>2 3</b>	<b>1 2 3 4 5</b>
PLO 3 สามารถศึกษาคนควาอิสระทางวิชาการ บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา	<b>3 4 5 6 7 8</b>	<b>2 3 4 5</b>	<b>1 2 3 4 5</b>

รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้			
PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนา ปัญหาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบน พื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์	<b>3 4 5 6 7 8</b>	<b>1 2 3 4 5</b>	<b>1 2 3 4 5</b>
PLO 5 แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่ เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม ในระดับชาติได้	<b>3 4 5 6 7 8</b>	<b>1 2 3 4 5</b>	<b>1 2 3 4 5</b> <b>6</b>
PLO 6 แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและ วิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหา และพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลัก ศาสนาได้ด้วยตนเอง	<b>3 4 5 6 7 8</b>	<b>1 2 3 4 5</b>	<b>1 2 3 4 5</b> <b>6</b>

7.3.3 ตารางอธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้และความเข้าใจ (Knowledge) ทักษะที่ผู้เรียนต้องฝึก (Skills) และเจตคติ (Attitude) = (KSA)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) แผน 1 แบบวิชาการ	เนื้อหาที่ผู้เรียนต้องรู้ และเข้าใจ (Know)	ทักษะ (Skills)	เจตคติ (Attitude)
<p>PLO 1 วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบ การวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้</p>	<p>K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>K4 มีองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุมมองกว้างของการปกครองด้วยหลักการในรัฐศาสตร์และหลักกรรมทางพุทธศาสนา</p> <p>K5 มีความรู้เชิงลึกและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ</p>	<p>S1 สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษาได้บนพื้นฐานแห่งความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในศาสตร์ต้นและศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันได้อย่างลึกซึ้ง</p> <p>S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า มีทักษะด้านดิจิทัล การสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการสมัยใหม่</p> <p>S5 สามารถพัฒนาหรือสร้างความรู้และการนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง</p>	<p>A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม</p> <p>A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)</p> <p>A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม</p>

<p>PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>K4 องค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างของการพัฒนาด้วยหลักการและหลักธรรมทางพุทธศาสนา</p> <p>K5 องค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชาพุทธศาสน์เพื่อการพัฒนาได้อย่างมีนัยสำคัญ</p>	<p>S2 สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพหรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนบนพื้นฐานแห่งรัฐศาสตร์ พุทธศาสตร์และศาสตร์อื่น ๆ ได้</p> <p>S3 สามารถการพัฒนางค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า มีทักษะด้านดิจิทัล การสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการสมัยใหม่</p>	<p>A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม</p> <p>A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)</p> <p>A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม</p> <p>A5 มีความฉลาดทางอารมณ์ การควบคุมตนเอง การครองตน การยอมรับ ความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม</p>
<p>PLO 3 สามารถออกแบบการวิจัยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อ</p>	<p>K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>K4 มีองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างของการปกครองด้วยหลักการใน</p>	<p>S2 สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพหรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน</p>	<p>A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม</p>

<p>แก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมี          นัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้          อย่างถูกต้อง</p>	<p>รัฐศาสตร์และหลักกรรมทางพุทธ          ศาสนา          K5 มีความรู้เชิงลึกและประยุกต์ใช้องค์          ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ          ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมี          นัยสำคัญ          K6 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการ          แก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ          หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน          K7 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการ          แก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐาน          แห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธ          ศาสตร์          K8 รู้เท่าทันและเข้าใจวิธีใช้เทคโนโลยี          สมัยใหม่</p>	<p>S3 สามารถการพัฒนาคำความรู้ใหม่          หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ใน          สาขาวิชาพุทธศาสน์เพื่อการพัฒนาได้          อย่างมีนัยสำคัญ          S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์          ประเมินค่า การสื่อสาร การใช้          คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ          และการจัดการสมัยใหม่          S5 สามารถพัฒนา สร้างความรู้และการ          นำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง</p>	<p>A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีกรอบ          ความคิดแบบเติบโต (Growth          Mindset)          A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้          ตลอดชีวิต          A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ          ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี          และการทำงานเป็นทีม          A5 มีความฉลาดทางอารมณ์ การ          ควบคุมตนเอง การครองตน การยอมรับ          ความหลากหลายทางสังคมและ          วัฒนธรรม</p>
<p>PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสาน          ความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการ          พัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลัก          ศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและ</p>	<p>K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และ          แนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และ          ศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง          K4 มีองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุข          กว้างของการปกครองด้วยหลักการใน</p>	<p>S1 สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่          ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และ          สาขาวิชาที่ศึกษาได้บนพื้นฐานแห่ง          ความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ          และแนวคิดสำคัญในศาสตร์ตนและ</p>	<p>A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความ          รับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ          กติกาทางสังคม</p>

<p>พัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของ รัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้</p>	<p>รัฐศาสตร์และหลักธรรมทางพุทธ ศาสนา K5 มีความรู้เชิงลึกและประยุกต์ใช้องค์ ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมี นัยสำคัญ K6 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการ แก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน K7 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการ แก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐาน แห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธ ศาสตร์ K8 รู้เท่าทันและเข้าใจวิธีใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่</p>	<p>ศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกันได้อย่างลึกซึ้ง S2 สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างเพื่อ แก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน S3 สามารถการพัฒนางค์ความรู้ใหม่ หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ใน สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาได้ อย่างมีนัยสำคัญ S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า การสื่อสาร การใช้ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการสมัยใหม่ S5 สามารถพัฒนา สร้างความรู้และการ นำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง</p>	<p>A2 มีความไม่รู้จักความท้าทายและมีกรอบ ความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ ตลอดชีวิต A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม A5 มีความฉลาดทางอารมณ์ การ ควบคุมตนเอง การครองตน การยอมรับ ความหลากหลายทางสังคมและ วัฒนธรรม</p>
<p>PLO 5 แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำ หรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติ ปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไป</p>	<p>K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และ แนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>S1 สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่ ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และ สาขาวิชาที่ศึกษาได้บนพื้นฐานแห่ง ความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ</p>	<p>A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความ รับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม</p>

<p>ประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแพร่พระพุทธศาสนาแก่สังคม</p>	<p>K4 มีองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างของการปกครองด้วยหลักการในรัฐศาสตร์ และหลักธรรมทางพุทธศาสนา</p> <p>K5 มีความรู้เชิงลึกและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>K6 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน</p> <p>K7 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของ รัฐศาสตร์ และพุทธศาสตร์</p> <p>K8 รู้เท่าทันและเข้าใจวิธีใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่</p>	<p>และแนวคิดสำคัญในศาสตร์ตนและศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันได้อย่างลึกซึ้ง</p> <p>S2 สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน</p> <p>S3 สามารถการพัฒนางานองค์ความรู้ใหม่ หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชาพุทธศาสน์เพื่อการพัฒนาได้อย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมินค่า การสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการสมัยใหม่</p> <p>S5 สามารถพัฒนา สร้างความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง</p>	<p>A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)</p> <p>A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม</p> <p>A5 มีความฉลาดทางอารมณ์ การควบคุมตนเอง การครองตน การยอมรับ ความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม</p> <p>A6 มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแพร่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ</p>
------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) แผน 2 แบบวิชาชีพ	เนื้อหาที่ผู้เรียนต้องรู้ และเข้าใจ (Know)	ทักษะ (Skills)	เจตคติ (Attitude)
<p>PLO 1 วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัย หรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>K4 มีองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างของการปกครองด้วยหลักการในรัฐศาสตร์ และหลักกรรมทางพุทธศาสนา</p> <p>K5 มีความรู้เชิงลึกและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ</p>	<p>S1 สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษาได้บนพื้นฐานแห่งความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในศาสตร์ตนและศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันได้อย่างลึกซึ้ง</p> <p>S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า มีทักษะด้านดิจิทัล การสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการสมัยใหม่</p> <p>S5 สามารถพัฒนาหรือสร้างความรู้และการนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง</p>	<p>A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม</p> <p>A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)</p> <p>A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม</p>
<p>PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพด้าน</p>	<p>K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>S2 สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ</p>	<p>A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม</p>

<p>รัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>K4 องค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างของการพัฒนาด้วยหลักการและหลักธรรมทางพุทธศาสนา</p> <p>K5 องค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาได้อย่างมีนัยสำคัญ</p>	<p>หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนบนพื้นฐานแห่งรัฐศาสตร์ พุทธศาสตร์และศาสตร์อื่น ๆ ได้</p> <p>S3 สามารถการพัฒนางค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า มีทักษะด้านดิจิทัล การสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการสมัยใหม่</p>	<p>A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)</p> <p>A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม</p> <p>A5 มีความฉลาดทางอารมณ์ การควบคุมตนเอง การครองตน การยอมรับ ความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม</p>
<p>PLO 3 สามารถศึกษาค้นคว้าอิสระทางวิชาการ บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้</p>	<p>K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>K4 มีองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างของการปกครองด้วยหลักการในรัฐศาสตร์และหลักธรรมทางพุทธศาสนา</p>	<p>S2 สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพหรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน</p> <p>S3 สามารถการพัฒนางค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาได้อย่างมีนัยสำคัญ</p>	<p>A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม</p> <p>A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)</p> <p>A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p>

	<p>K5 มีความรู้เชิงลึกและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>K6 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพหรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน</p> <p>K7 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์</p> <p>K8 รู้เท่าทันและเข้าใจวิธีใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่</p>	<p>S4 สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า การสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการสมัยใหม่</p> <p>S5 สามารถพัฒนา สร้างความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์ได้กว้างขวาง</p>	<p>A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม</p> <p>A5 มีความฉลาดทางอารมณ์ การควบคุมตนเอง การครองตน การยอมรับ ความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม</p>
<p>PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์</p>	<p>K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>K4 มีองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างของการปกครองด้วยหลักการในรัฐศาสตร์ และหลักธรรมทางพุทธศาสนา</p>	<p>S1 สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษาได้บนพื้นฐานแห่งความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในศาสตร์ตนและศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันได้อย่างลึกซึ้ง</p>	<p>A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม</p> <p>A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)</p>

	<p>K5 มีความรู้เชิงลึกและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>K6 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพหรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน</p> <p>K7 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์</p> <p>K8 รู้เท่าทันและเข้าใจวิธีใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่</p>	<p>S2 สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพหรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน</p> <p>S3 สามารถการพัฒนางานองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาได้อย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า การสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการสมัยใหม่</p> <p>S5 สามารถพัฒนา สร้างความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง</p>	<p>A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม</p> <p>A5 มีความฉลาดทางอารมณ์ การควบคุมตนเอง การครองตน การยอมรับ ความหลากหลายทางสังคม และวัฒนธรรม</p>
<p>PLO 5 แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคมที่ซับซ้อน และสามารถเผยแพร่</p>	<p>K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>K4 มีองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างของการปกครองด้วยหลักการใน</p>	<p>S1 สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษาได้บนพื้นฐานแห่งความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในศาสตร์ตนและ</p>	<p>A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม</p> <p>A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)</p>

<p>พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติได้</p>	<p>รัฐศาสตร์และหลักธรรมทางพุทธศาสนา</p> <p>K5 มีความรู้เชิงลึกและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>K6 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพหรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน</p> <p>K7 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์</p> <p>K8 รู้เท่าทันและเข้าใจวิธีใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่</p>	<p>ศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันได้อย่างลึกซึ้ง</p> <p>S2 สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพหรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน</p> <p>S3 สามารถการพัฒนางานองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาได้อย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมินค่า การสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการสมัยใหม่</p> <p>S5 สามารถพัฒนา สร้างความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง</p>	<p>A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม</p> <p>A5 มีความฉลาดทางอารมณ์ การควบคุมตนเอง การครองตน การยอมรับความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม</p> <p>A6 มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ</p>
<p>PLO 6 แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถ</p>	<p>K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชา รัฐศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>S1 สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษาได้บนพื้นฐานแห่งความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ</p>	<p>A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม</p>

<p>แก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง</p>	<p>K4 มีองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างของการปกครองด้วยหลักการในรัฐศาสตร์ และหลักธรรมทางพุทธศาสนา</p> <p>K5 มีความรู้เชิงลึกและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์ ได้อย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>K6 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน</p> <p>K7 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์ และพุทธศาสตร์</p> <p>K8 รู้เท่าทันและเข้าใจวิธีใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่</p>	<p>และแนวคิดสำคัญในศาสตร์ตนและศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันได้อย่างลึกซึ้ง</p> <p>S2 สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน</p> <p>S3 สามารถการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชาพุทธศาสน์เพื่อการพัฒนาได้อย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมินค่า การสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการสมัยใหม่</p> <p>S5 สามารถพัฒนา สร้างความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง</p>	<p>A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)</p> <p>A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม</p> <p>A5 มีความฉลาดทางอารมณ์ การควบคุมตนเอง การครองตน การยอมรับความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม</p> <p>A6 มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ</p>
---------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

## 7.4. การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs)	รหัสวิชา/ชื่อวิชา	ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) เจตคติ (Attitude)	จำนวนหน่วยกิต
PLO 1 วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิด และทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ (เสริมพื้นฐาน)	K3+k4+k5+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก (รายวิชาบังคับ)	K1+K2+K4+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	ภาษาอังกฤษสำหรับบัณฑิตศึกษา (บังคับพื้นฐาน)	K1+K2+K4+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	วิทยานิพนธ์	K3+k4+k5+S1+S2+A1+A2+A3	9 หน่วยกิต
PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง	วิเคราะห์ปรัชญาการเมือง (รายวิชาเอก)	K3+k4+k5+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน (รายวิชาบังคับ)	K3+K4+K5+K6+S1+S2+A2+A5	3 (2-2-5)
PLO 3 สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ (รายวิชาบังคับ)	K4+K5+K6+S2+S3+A3+A5	3 (3-0-6)
	วิเคราะห์ปรัชญาการเมือง (รายวิชาเอก)	K3+k4+k5+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	วิทยานิพนธ์	K3+k4+k5+S1+S2+A1+A2+A3	9 หน่วยกิต
	วิทยานิพนธ์	K3+k4+k5+S1+S2+A1+A2+A3	9 (หน่วยกิต)
PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	วิทยานิพนธ์	K3+k4+k5+S1+S2+A1+A2+A5	9 (หน่วยกิต)
	ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน (รายวิชาบังคับ)	K1+K2+K4+K5+S1+S2+A3+A5	3 (2-2-5)

สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่ง บริบทของวิทยาศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้	วิเคราะห์ปรัชญาการเมือง (รายวิชาเอก)	K1+K2+K4+K5+S1+S2+A3+A5	3 (2-2-5)
	วิทยานิพนธ์	K3+k4+k5+S1+S2+A1+A2+A5	9 หน่วยกิต
PLO 5 แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างใน การประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม	คุณธรรมจริยธรรมทางรัฐศาสตร์ (รายวิชาเอก)	K1+K2+K4+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	วิทยานิพนธ์	K3+K4+K5+K6+S1+S2+A2+A5	9 หน่วยกิต

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs)	รหัสวิชา/ชื่อวิชา	ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) เจตคติ (Attitude)	จำนวนหน่วย กิต
PLO 1 วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่ เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัย หรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่ การพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ (เสริมพื้นฐาน)	K3+k4+k5+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก (รายวิชาบังคับ)	K1+K2+K4+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	ภาษาอังกฤษสำหรับบัณฑิตศึกษา (บังคับ พื้นฐาน)	K1+K2+K4+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพด้าน รัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศ สมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง	วิเคราะห์ปรัชญาการเมือง (รายวิชาเอก)	K3+k4+k5+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	ทักษะภาษาอังกฤษและทักษะดิจิทัลสำหรับ นักรัฐศาสตร์ (รายวิชาเอก)	K3+K4+K5+K6+S1+S2+A2+A5	3 (3-0-6)
PLO 3 สามารถศึกษาค้นคว้าอิสระทางวิชาการ บูรณาการ องค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้	สัมมนาการเมืองร่วมสมัยเพื่อพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ (รายวิชาเอก)	K4+K5+K6+S2+S3+A3+A5	3 (2-2-5)

ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ (รายวิชาบังคับ)	K3+k4+k5+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	คณควัอิสระ	K3+k4+k5+S1+S2+A1+A2+A3	3 หน่วยกิต
	คณควัอิสระ	K3+k4+k5+S1+S2+A1+A2+A3	3 หน่วยกิต
PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์	รายวิชาเลือก	K1+K2+K4+K5+S1+S2+A3+A5	3 (3-0-6)
	รายวิชาเลือก	K1+K2+K4+K5+S1+S2+A3+A5	3 (3-0-6)
	ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน (รายวิชาบังคับ)	K5+K6++K7+S2+S3+S4+A5+A6	3 (3-0-6)
PLO 5 แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำริต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติได้	คุณธรรมจริยธรรมทางรัฐศาสตร์ (รายวิชาเอก)	K1+K2+K4+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
PLO 6 แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง	คุณธรรมจริยธรรมทางรัฐศาสตร์ (รายวิชาเอก)	K3+K4+K5+K6+S1+S2+A2+A5	3 (3-0-6)
	รายวิชาเลือก	K3+K4+K5+K6+S1+S2+A2+A5	3 (3-0-6)

7.5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) กลยุทธ์ / วิธีการสอน และ กลยุทธ์ / วิธีการวัดและการประเมินผล (แบบวิชาการ)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การวัดและประเมินผล
<p>PLO 1 วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>1. รายวิชาปรับพื้นฐาน รายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาทางพระพุทธศาสนา หลักสูตรกำหนดให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนั้น จึงจัดการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการหรือศาสตร์การสอนดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) การบรรยายรายวิชาแบบมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา (Interactive Lecture)</li> <li>2) วิธีการสอนแบบ CIPPA Model ตามแนวคิดของทิสนา แชนมณี</li> <li>3) วิธีการสอนแบบกระบวนการแก้ปัญหาแบบอริยสัจ 4 ตามแนวคิดของสาโรจน์ บัวศรี</li> <li>4) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานแบบ PBL (Problem Base Learning) ตามแนวคิดของ John Dewey</li> <li>5) การจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย (Deductive Method)</li> <li>6) การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive Method)</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา และ/หรืออาจารย์ผู้บรรยายร่วมในบางรายวิชาทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินผลงานเดี่ยว ผลงานกลุ่ม การประเมินการทำงานเป็นทีม การประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ</li> <li>2. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชาทำการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาตามสภาพจริง</li> <li>3. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชาทำการประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษา</li> <li>4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทำการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้โดยองค์รวม (Holistic) และการทวนสอบผลลัพธ์การเรียนรู้ในวงรอบปีการศึกษาเพื่อรับการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา 6 องค์ประกอบ (ทั้งภายในและภายนอก)</li> </ol>

	7) วิธีการสอนแบบอภิปราย (Discussion Method)	
<p>PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>2. รายวิชาปรับพื้นฐาน รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาทางเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา รายวิชาบังคับ และวิชาเลือกหลักสูตรกำหนดให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนั้น จึงจัดการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการหรือศาสตร์การสอนดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) การบรรยายรายวิชาแบบมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา (Interactive Lecture)</li> <li>2) วิธีการสอนแบบ CIPPA Model ตามแนวคิดของทิสนา แชมมณี</li> <li>3) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานแบบ PBL (Problem Base Learning) ตามแนวคิดของ John Dewey</li> <li>4) การจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย (Deductive Method)</li> <li>5) การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive Method)</li> <li>6) วิธีการสอนแบบอภิปราย (Discussion Method)</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา และ/หรืออาจารย์ผู้บรรยายร่วมในบางรายวิชาทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินผลงานเดี่ยว ผลงานกลุ่ม การประเมินการทำงานเป็นทีม การประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ</li> <li>2. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชาทำการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาตามสภาพจริง</li> <li>3. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชาทำการประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษา</li> <li>4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทำการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โดยองค์รวม (Holistic) และการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในวงรอบปีการศึกษาเพื่อรับการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา 6 องค์ประกอบ (ทั้งภายในและภายนอก)</li> </ol>

	<p>7) การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน (Committee Work Method)</p> <p>8) วิธีการสอนแบบการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process)</p> <p>9) การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Method)</p>	
<p><b>PLO 3</b> สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>3. รายวิชาบังคับและการทำวิทยานิพนธ์ หลักสูตร กำหนดให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนั้น จึงจัดการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการหรือศาสตร์การสอน ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) การบรรยายรายวิชาแบบมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา (Interactive Lecture)</li> <li>2) วิธีการสอนแบบ CIPPA Model ของทีศนา แชมมณี</li> <li>3) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานแบบ PBL (Problem Base Learning)</li> <li>4) การจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย (Deductive Method)</li> <li>5) การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive Method)</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ร่วม ทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินผลงานเดี่ยว การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ หรือการประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ เป็นต้น</li> <li>2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร ประชุมร่วมกันและประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้และความก้าวหน้าของนักศึกษาตามสภาพจริงเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการศึกษา และทำวิทยานิพนธ์</li> </ol>

	<p>6) วิธีการสอนแบบอภิปราย (Discussion Method)</p> <p>7) การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน (Committee Work Method)</p> <p>8) วิธีการสอนแบบการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process)</p> <p>9) วิธีการสอนแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Method)</p> <p>10) การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Method)</p> <p>11) วิธีการสอนแบบศึกษาด้วยตนเอง (Self-Study Method)</p>	<p>3. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ร่วมทำการประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา</p> <p>4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทำการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โดยรวม (Holistic) และการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในวงรอบปีการศึกษาเพื่อรับการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา 6 องค์ประกอบ (ทั้งภายในและภายนอก)</p>
<p><b>PLO 4</b> แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลก และทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วย หลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม บนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้</p>	<p>4. รายวิชาบังคับ วิชาเลือก และการทำวิทยานิพนธ์ หลักสูตรกำหนดให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนั้น จึงจัดการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการหรือศาสตร์ การสอนดังต่อไปนี้</p> <p>1) การบรรยายรายวิชาแบบมีปฏิสัมพันธ์กับ นักศึกษา (Interactive Lecture)</p> <p>2) วิธีการสอนแบบ CIPPA Model ของทีศนา แชมมณี</p>	<p>1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ร่วม ทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การ สอน เช่น การประเมินผลงานเดี่ยว การจัดการเรียนรู้ แบบค้นพบ หรือการประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ เป็นต้น</p>

	<p>3) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานแบบ PBL (Problem Base Learning)</p> <p>4) การจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย (Deductive Method)</p> <p>5) การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive Method)</p> <p>6) วิธีการสอนแบบอภิปราย (Discussion Method)</p> <p>7) การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน (Committee Work Method)</p> <p>8) วิธีการสอนแบบการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process)</p> <p>9) วิธีการสอนแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Method)</p> <p>10) การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Method)</p> <p>11) วิธีการสอนแบบศึกษาด้วยตนเอง (Self-Study Method)</p>	<p>2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร ประชุมร่วมกันและประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้และความก้าวหน้าของนักศึกษาตามสภาพจริงเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการศึกษา และทำวิทยานิพนธ์</p> <p>3. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ร่วมทำการประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา</p> <p>4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทำการประเมินผล ลัพธ์การเรียนรู้โดยรวม (Holistic) และการทวน สอบผลลัพธ์การเรียนรู้ในวงรอบปีการศึกษาเพื่อรับ การประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา 6 องค์ประกอบ (ทั้งภายในและภายนอก)</p>
<p>PLO 5 แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำหรือเป็น แบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม</p>	<p>5. รายวิชาบังคับ วิชาเลือก และการทำวิทยานิพนธ์ หลักสูตรกำหนดให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ</p>	<p>1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์</p>

<p>สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม</p>	<p>ดังนั้น จึงจัดการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการหรือศาสตร์การสอนดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) การบรรยายรายวิชาแบบมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา (Interactive Lecture)</li> <li>2) วิธีการสอนแบบ CIPPA Model ของทีศนา แชมมณี</li> <li>3) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานแบบ PBL (Problem Base Learning)</li> <li>4) การจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย (Deductive Method)</li> <li>5) การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive Method)</li> <li>6) วิธีการสอนแบบอภิปราย (Discussion Method)</li> <li>7) การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน (Committee Work Method)</li> <li>8) วิธีการสอนแบบการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process)</li> <li>9) วิธีการสอนแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Method)</li> </ol>	<p>ร่วม ทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินผลงานเดี่ยว การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ หรือการประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ เป็นต้น</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร ประชุมร่วมกันและประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และความก้าวหน้าของนักศึกษาตามสภาพจริงเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการศึกษาและทำวิทยานิพนธ์</li> <li>3. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ร่วม ทำการประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา</li> <li>4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทำการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้โดยองค์รวม (Holistic) และการทวนสอบผลลัพธ์การเรียนรู้ในวงรอบปีการศึกษาเพื่อรับ</li> </ol>
--------------------------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

	10) การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Method) 11) วิธีการสอนแบบศึกษาด้วยตนเอง (Self-Study Method)	การประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา 6 องค์ประกอบ (ทั้งภายในและภายนอก)
--	---------------------------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------------------------

7.7 เทคนิคการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร PLOs แผน 1 แบบวิชาการ	สถานการณ์หรือภาระงานที่สะท้อนสมรรถนะ ของผู้เรียน (Performance Criteria)	เกณฑ์การบรรลุสมรรถนะ (LO: Learning Outcomes)
PLO 1 วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่น่าไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้อย่างถูกต้อง	1. ในห้วงที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร ศึกษา รายวิชาทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชามีการบูรณาการวิธีการสอนอย่างเหมาะสมตามบริบทของสาระรายวิชา 2. ผู้เรียนมีพัฒนาการทางวิชาการและการแสดงออกที่สังเกตได้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เช่น ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ เป็นต้น	1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา และ/หรืออาจารย์ผู้บรรยายร่วม ในบางรายวิชาทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินผลงานเดี่ยว ผลงานกลุ่ม การประเมินการทำงานเป็นทีม การประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบและการประเมินแบบสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

		<p>2. เครื่องมือการประเมิน เช่น การทดสอบ (Testing) การสังเกต (Observation) มาตรฐานค่างานของนักศึกษา (Rating Scale) การจดบันทึก (Records) เป็นต้น</p> <p>3. เกณฑ์การบรรลุสมรรถนะให้เป็นที่ไปตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการศึกษาตามที่ปรากฏในหลักสูตรหรือตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2563 (หากมีการประกาศใช้ระเบียบใหม่ ให้หลักสูตรสามารถอนุวัติใช้ตามความเหมาะสม)</p>
<p>PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>1. ในห้วงที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร ศึกษารายวิชาทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชามีการบูรณาการวิธีการสอนอย่างเหมาะสมตามบริบทของสาระรายวิชา</p> <p>2. ผู้เรียนมีพัฒนาการทางวิชาการและการแสดงออกที่สังเกตได้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เช่น ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ เป็นต้น</p>	<p>1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา และ/หรืออาจารย์ผู้บรรยายร่วมในบางรายวิชาทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินผลงานเดี่ยว ผลงานกลุ่ม การประเมินการทำงานเป็นทีม การประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบและประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน</p>

	<p>3. ผู้เรียนมีพัฒนาการทางวิชาการและการแสดงออกที่สังเกตได้ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เช่น การเลียนแบบ, กระทำตามคำสั่งหรือเครื่องชี้แนะ การทำอย่างถูกต้อง การทำได้อย่างต่อเนื่อง และการกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ เป็นต้น</p>	<p>2. เครื่องมือการประเมิน เช่น การทดสอบ (Testing) การสังเกต (Observation) มาตรฐานค่างานของนักศึกษา (Rating Scale) การจดบันทึก (Records) เป็นต้น</p>
<p>PLO 3 สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>1. ในห้วงที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร ศึกษารายวิชาทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชามีการบูรณาการวิธีการสอนอย่างเหมาะสมตามบริบทของสาระรายวิชา</p> <p>2. ผู้เรียนมีพัฒนาการทางวิชาการและการแสดงออกที่สังเกตได้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) และด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)</p>	<p>1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา และ/หรืออาจารย์ผู้บรรยายร่วมในบางรายวิชาทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินความก้าวหน้าของการทำวิทยานิพนธ์ การประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบและประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>2. เครื่องมือการประเมิน เช่น การสอบถามการสัมภาษณ์ (Interview) การสังเกต (Observation) การรายงานความคืบหน้าของงาน (Progressive) การจดบันทึก (Records) เป็นต้น</p>

<p>PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้</p>	<p>1. ในห้วงที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร และการทำวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์กำกับดูแล ให้การปรึกษาให้ความอนุเคราะห์ทางวิชาการ ติดตามความก้าวหน้าของงานอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2. ผู้เรียนมีพัฒนาการทางวิชาการและการแสดงออกที่สังเกตได้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) และด้านเจตพิสัย (Affective Domain) เช่น การรับรู้หรือการใส่ใจต่อสิ่งเร้า การตอบสนอง การเห็นคุณค่า การจัดระบบ ค่านิยม และบุคลิกภาพแสดงลักษณะ</p>	<p>1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา และ/หรืออาจารย์ผู้บรรยายร่วมในบางรายวิชาทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินความก้าวหน้าของการทำวิทยานิพนธ์ การประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบและประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>2. เครื่องมือการประเมิน เช่น การสอบถามการสัมภาษณ์ (Interview) การสังเกต (Observation) การรายงานความคืบหน้าของงาน (Progressive) การจดบันทึก (Records) เป็นต้น</p>
<p>PLO 5 แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสมสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม</p>	<p>1. ในห้วงที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร และการทำวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์กำกับดูแล ให้การปรึกษาให้ความอนุเคราะห์ทางวิชาการ ติดตามความก้าวหน้าของงานอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2. ผู้เรียนมีพัฒนาการทางวิชาการและการแสดงออกที่สังเกตได้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้าน</p>	<p>1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา และ/หรืออาจารย์ผู้บรรยายร่วมในบางรายวิชาทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินความก้าวหน้าของการทำวิทยานิพนธ์ การประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็น</p>

	<p>ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) และด้านเจตพิสัย (Affective Domain)</p> <p>3. ผู้เรียนประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติ</p>	<p>เป็นระบบและประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>2. เครื่องมือการประเมิน เช่น การสอบถามการสัมภาษณ์ (Interview) การสังเกต (Observation) การรายงานความคืบหน้าของงาน (Progressive) การจดบันทึก (Records) เป็นต้น</p>
--	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

<p>ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร PLOs แผน 2 แบบวิชาชีพ</p>	<p>สถานการณ์หรือภาระงานที่สะท้อนสมรรถนะ ของผู้เรียน (Performance Criteria)</p>	<p>เกณฑ์การบรรลุสมรรถนะ (LO: Learning Outcomes)</p>
<p>PLO 1 วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการแนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัย หรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>1. ในห้วงที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร ศึกษา รายวิชาทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชามีการบูรณาการวิธีการสอนอย่างเหมาะสมตามบริบทของสาระรายวิชา</p> <p>2. ผู้เรียนมีพัฒนาการทางวิชาการและการแสดงออกที่สังเกตได้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เช่น ความรู้-ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ เป็นต้น</p>	<p>1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา และ/หรืออาจารย์ผู้บรรยายร่วมในบางรายวิชาทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินผลงานเดี่ยว ผลงานกลุ่ม การประเมินการทำงานเป็นทีม การประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ และประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน</p>

		<p>2. เครื่องมือการประเมิน เช่น การทดสอบ (Testing) การสังเกต (Observation) มาตรฐานค่างานของนักศึกษา (Rating Scale) การจดบันทึก (Records) เป็นต้น</p> <p>3. เกณฑ์การบรรลุสมรรถนะให้เป็นไปตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการศึกษาตามที่ปรากฏในหลักสูตรหรือตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2563 (หากมีการประกาศใช้ระเบียบใหม่ ให้หลักสูตรสามารถอนุวัติใช้ตามความเหมาะสม)</p>
<p>PLO 2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>1. ในห้องที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร ศึกษารายวิชาทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชามีการบูรณาการวิธีการสอนอย่างเหมาะสมตามบริบทของสาระรายวิชา</p> <p>2. ผู้เรียนมีพัฒนาการทางวิชาการและการแสดงออกที่สังเกตได้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เช่น ความรู้-ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ เป็นต้น</p>	<p>1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา และ/หรืออาจารย์ผู้บรรยายร่วมในบางรายวิชาทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินผลงานเดี่ยว ผลงานกลุ่ม การประเมินการทำงานเป็นทีม การประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ และประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน</p>

	<p>3. ผู้เรียนมีพัฒนาการทางวิชาการและการแสดงออกที่สังเกตได้ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เช่น การเลียนแบบ กระทำตามสั่งหรือเครื่องชี้แนะ การทำอย่างถูกต้อง การทำได้อย่างต่อเนื่อง และการกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ เป็นต้น</p>	<p>2. เครื่องมือการประเมิน เช่น การทดสอบ (Testing) การสังเกต (Observation) มาตรฐานค่างานของนักศึกษา (Rating Scale) การจดบันทึก (Records) เป็นต้น</p>
<p>PLO สามารถศึกษาค้นคว้าอิสระทางวิชาการ บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้</p>	<p>1. ในห้วงที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร ศึกษารายวิชาทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชามีการบูรณาการวิธีการสอนอย่างเหมาะสมตามบริบทของสาระรายวิชา</p> <p>2. ผู้เรียนมีพัฒนาการทางวิชาการและการแสดงออกที่สังเกตได้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) และด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)</p>	<p>1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา และ/หรืออาจารย์ผู้บรรยายร่วมในบางรายวิชาทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินความก้าวหน้าของการค้นคว้าอิสระการประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบและประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>2. เครื่องมือการประเมิน เช่น การสอบถามการสัมภาษณ์ (Interview) การสังเกต (Observation) การรายงานความคืบหน้าของงาน (Progressive) การจดบันทึก (Records) เป็นต้น</p>

<p>PLO 4 แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ในห้วงที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร และการทำวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์กำกับดูแล ให้การปรึกษาให้ความอนุเคราะห์ทางวิชาการ ติดตามความก้าวหน้าของงานอย่างต่อเนื่อง</li> <li>2. ผู้เรียนมีพัฒนาการทางวิชาการและการแสดงออกที่สังเกตได้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) และด้านเจตพิสัย (Affective Domain) เช่น การรับรู้หรือการใส่ใจต่อสิ่งเร้า การตอบสนอง การเห็นคุณค่า การจัดระบบค่านิยม และบุคลิกภาพแสดงลักษณะ</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา และ/หรืออาจารย์ผู้บรรยายร่วมในบางรายวิชาทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินความก้าวหน้าของการค้นคว้าอิสระ การประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบและประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน</li> <li>2. เครื่องมือการประเมิน เช่น การสอบถามการสัมภาษณ์ (Interview) การสังเกต (Observation) การรายงานความคืบหน้าของงาน (Progressive) การจดบันทึก (Records) เป็นต้น</li> </ol>
<p>PLO 5 แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติได้</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ในห้วงที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร และการทำวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์กำกับดูแล ให้การปรึกษาให้ความอนุเคราะห์ทางวิชาการ ติดตามความก้าวหน้าของงานอย่างต่อเนื่อง</li> <li>2. ผู้เรียนมีพัฒนาการทางวิชาการและการแสดงออกที่สังเกตได้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้าน</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา และ/หรืออาจารย์ผู้บรรยายร่วมในบางรายวิชาทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินความก้าวหน้าของการค้นคว้าอิสระ การประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็น</li> </ol>

	<p>ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) และด้านเจตพิสัย (Affective Domain)</p> <p>3. ผู้เรียนประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติ</p>	<p>เป็นระบบและประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>2. เครื่องมือการประเมิน เช่น การสอบถามการสัมภาษณ์ (Interview) การสังเกต (Observation) การรายงานความคืบหน้าของงาน (Progressive) การจดบันทึก (Records) เป็นต้น</p>
<p>PLO 6 แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง</p>	<p>1. ในห้วงที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร และการทำวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์กำกับดูแล ให้การปรึกษาให้ความอนุเคราะห์ทางวิชาการ ติดตามความก้าวหน้าของงานอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2. ผู้เรียนมีพัฒนาการทางวิชาการและการแสดงออกที่สังเกตได้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) และด้านเจตพิสัย (Affective Domain)</p> <p>3. ผู้เรียนประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติ</p>	<p>1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา และ/หรืออาจารย์ผู้บรรยายร่วมในบางรายวิชาทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินความก้าวหน้าของการค้นคว้าอิสระ การประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบและประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>2. เครื่องมือการประเมิน เช่น การสอบถามการสัมภาษณ์ (Interview) การสังเกต (Observation)</p>

		การรายงานความคืบหน้าของงาน (Progressive) การ จัดบันทึก (Records) เป็นต้น
--	--	-----------------------------------------------------------------------------

### หมวดที่ 3 โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต

#### 1. แนวคิดในการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ แข็งแรง มีความรู้เท่าทันและสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นได้ ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ คือ “ร่วมพัฒนาพลเมืองโลก ด้วยการผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคต” และพันธกิจ คือ “ให้การศึกษ วิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม” รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568 ตามวิธีการพัฒนา 5 ด้าน คือ ปรีชา ประยุกต์ ปฏิบัติ ปฏิบัธ และปฏิรูป ดังนั้น หลักสูตรจึงจัดการศึกษาตามแนวทางพัฒนาการนิยม (Progressive) โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และพัฒนาจากความต้องการของผู้เรียน ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาและค้นคว้าด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรนี้จึงมุ่งผลิตมหาบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์และวิชาการอย่างลึกซึ้งในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มีความสามารถในการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ทั้งในระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามหลักวิชาการและวิชาชีพ มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

#### 1.1 แนวคิดในการออกแบบโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ที่จะใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ออกประกาศ เรื่อง การกำหนดให้จัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาสังกัดสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2566 โดยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกลุ่ม 4 คือ กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาตามจุดมุ่งหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ศักยภาพและผลการดำเนินการที่ผ่านมา ตลอดจนความพร้อมของคณะ สาขาวิชาที่มีอยู่ในสถาบันให้มีความสอดคล้องกัน ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการที่จำเป็นเพื่อให้การเรียนรู้มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและสังคม ดังนั้น กระบวนการจัดทำหลักสูตรจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่ต้องผ่านเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ การพัฒนาหลักสูตรควรเป็นกระบวนการที่มีความยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถปรับปรุงตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมและตลาดงานได้ โดยควรให้ออกาสให้กับผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษาต่าง ๆ ที่สามารถสนับสนุนการพัฒนาทักษะและความรู้ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้มากที่สุด ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการ โดยหลักสูตรได้ศึกษาความต้องการของผู้เรียนและสังคมที่มีผลต่อสาขาวิชารัฐศาสตร์ ทำการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของตลาดและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม รวมทั้งการกำหนดมิติและมาตรฐานที่จะให้ผู้เรียนบรรลุได้

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบโครงสร้างหลักสูตร กล่าวคือกำหนดโครงสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมและมีความยืดหยุ่น รวมถึงการกำหนดรายละเอียดของรายวิชาที่จะเป็นส่วนประกอบของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ หลักสูตรพัฒนาวิธีการสอนและการประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความต้องการของหลักสูตร ใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 5 การติดตามและประเมินผล หลักสูตรกำหนดกระบวนการติดตามและประเมินผลเพื่อตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตร รวบรวมความคิดเห็นจากผู้เรียน อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 การพัฒนาความรู้ของคณาจารย์ หลักสูตรมีแผนพัฒนาทักษะและความรู้ของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา รวมทั้งการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางวิชาการ

## 1.2 บรรลุตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรที่ตั้งไว้รวมถึงแนวคิดในการออกแบบ

การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรไม่เพียงแต่เกิดจากกระบวนการการสอนเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับ การสร้างแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นและสนับสนุนการพัฒนาทักษะและความรู้ของผู้เรียน ดังนั้นการบรรลุตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรที่ตั้งไว้รวมถึงแนวคิดในการออกแบบของหลักสูตรครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

1) กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กล่าวคือกำหนดวัตถุประสงค์หลักสูตรอย่างชัดเจนและระบุผลลัพธ์ที่คาดหวังให้ผู้เรียนบรรลุได้

2) ปรับทิศทางการเรียนรู้ พิจารณาวิธีการสอนและการเรียนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และผู้เรียนใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนที่สามารถสนับสนุนการเรียนรู้ได้

3) สร้างรายละเอียดของหลักสูตร กล่าวคือการสร้างโครงสร้างหลักสูตรที่ชัดเจนและกำหนดรายละเอียดของบทเรียนและการประเมินผล

4) ใช้แนวทางการสอนที่หลากหลายโดยการใช่วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อเข้าถึงความรู้และสมรรถนะของผู้เรียนทุกระดับและสนับสนุนการเรียนรู้ทำงานร่วมกันและการเรียนรู้จากประสบการณ์

5) จัดทำเนื้อหาการเรียนรู้ สร้างเนื้อหาที่น่าสนใจและเข้าใจได้ ใช้เทคโนโลยีการสอนและสื่อต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้

6) ให้การติดตามและทบทวนให้การติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนตลอดการเรียนรู้ ทบทวนผลการเรียนรู้และปรับปรุงหลักสูตรตามความต้องการ

7) สนับสนุนผู้เรียน สร้างระบบสนับสนุนทางการเรียนรู้ เช่น การให้คำปรึกษา หรือการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้

8) การประเมินและปรับปรุง ใช้การประเมินที่เหมาะสมเพื่อวัดความสำเร็จในการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

9) ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการประยุกต์ใช้ สร้างโอกาสให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง สนับสนุนการพัฒนาทักษะที่สามารถนำไปใช้ในงานหรือชีวิตประจำวัน

## 2. โครงสร้างหลักสูตร

### 2.1 จำนวนหน่วยกิต

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) มีปรัชญาการศึกษาและมุ่งจัดการศึกษาตามแนวทางพัฒนาการนิยม (Progressive) โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และพัฒนาจากความต้องการของผู้เรียน ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาและค้นคว้าด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรนี้จึงมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์และวิชาการอย่างลึกซึ้งในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มีความสามารถในการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ทั้งในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามหลักวิชาการและวิชาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตมีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ หลักสูตรระดับปริญญาโทให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 แผน ดังนี้

แผน 1 แบบวิชาการ เน้นการเรียนรู้ การทำวิจัย โดยการทำวิทยานิพนธ์สร้างองค์ความรู้ในศาสตร์สาขานั้น ทั้งนี้ สัดส่วนหน่วยกิตของวิทยานิพนธ์และหน่วยกิตการศึกษารายวิชาให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด โดยอาจเป็นวิทยานิพนธ์อย่างเดียว หรือมีทั้งการศึกษา รายวิชาและทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งต้องทำวิทยานิพนธ์อย่างน้อย 12 หน่วยกิต โดยไม่อาจศึกษารายวิชาอย่างเดียวได้

แผน 2 แบบวิชาชีพ เน้นการศึกษารายวิชาและการค้นคว้าอิสระเชิงการประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาชีพโดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ ให้มีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) มีโครงสร้างและรายละเอียดต่อไปนี้

รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต		
	แผน 1 แบบวิชาการ		แผน 2 แบบ วิชาชีพ
	1.1 ทำ วิทยานิพนธ์	1.2 ทำวิทยานิพนธ์ และศึกษารายวิชา	1. คนควาอิสระ
หมวดวิชาเสริมพื้นฐาน (ไม่นับ หน่วยกิต)	(3)*	(3)*	(3)*
หมวดวิชาบังคับพื้นฐาน (ไม่นับ หน่วยกิต)	-	3*	3*
หมวดวิชาเฉพาะ	-	21	21
-รายวิชาบังคับ	-	9	9
-รายวิชาเอก	-	12	12
หมวดวิชาเลือก	-	3	9
วิทยานิพนธ์ (Thesis)	36	12	-
คนควาอิสระ (Independent Study)	-	-	6
<b>จำนวนหน่วยกิต ตลอดหลักสูตร</b>	<b>36</b>	<b>36</b>	<b>36</b>

#### หมายเหตุ

1. คณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจพิจารณาให้ผู้เรียนศึกษารายวิชาในหลักสูตรนี้หรือในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาอื่น ในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง หรือหลายรายวิชา ตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณาเห็นสมควรโดยไม่นับหน่วยกิต

2. สัญลักษณ์ (\*) หมายถึง ไม่นับหน่วยกิต

#### รหัสวิชา รายวิชา

#### หน่วยกิต

##### 1. หมวดวิชาเสริมพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)

จำนวน 3 หน่วยกิต

SO304201 ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์

3 (Audit)\*

(Introduction to Political Science)

##### 2. หมวดวิชาบังคับพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)

จำนวน 3 หน่วยกิต

SO304202 ภาษาอังกฤษสำหรับบัณฑิตศึกษา

3 (Audit)\*

(English for Graduate Studies)

<b>3. หมวดวิชาเฉพาะ</b>	<b>จำนวน 21 หน่วยกิต</b>
<b>3.1 รายวิชาบังคับ</b>	<b>จำนวน 9 หน่วยกิต</b>
SO304203 รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก (Political Science in the Tripitaka)	3 (3-0-6)
SO304204 ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน (Theory and Practice of Meditation)	3 (2-2-5)
SO30405 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ (Research Methodology in Political Science)	3 (3-0-6)
<b>3.2 รายวิชาเอก</b>	<b>จำนวน 12 หน่วยกิต</b>
SO304206 วิเคราะห์ปรัชญาการเมือง (Analysis of Political Philosophy for Political Scientists)	3 (3-0-6)
SO304207 ทักษะภาษาอังกฤษและทักษะดิจิทัลสำหรับนักรัฐศาสตร์ (Advanced English Language and Digital Skills for Political Science)	3 (3-0-6)
SO304208 คุณธรรมจริยธรรมทางรัฐศาสตร์ (Morals and Ethics in Political Science)	3 (3-0-6)
SO304209 สัมมนาการเมืองร่วมสมัยเพื่อพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ (Contemporary Political Seminar for Academic and Professional Development)	3 (2-2-5)
<b>4. หมวดวิชาเลือก</b>	<b>จำนวน 3 หน่วยกิต/จำนวน 9 หน่วยกิต</b>
SO304210 การเมืองการปกครองในบริบทของภาคอีสาน (Politics and Governance in the Context of the Northeastern Region)	3 (3-0-6)
SO304211 สัมมนาภาวะผู้นำทางการเมืองในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ (The Seminar on Leadership Traits in the Era of Globalization)	3 (2-2-5)
SO304212 วิเคราะห์การเมืองและการปกครองท้องถิ่นไทย (Analysis of Thai Politics and Local Government)	3 (3-0-6)
SO304213 กฎหมายมหาชน (Public Law)	3 (3-0-6)
SO304214 พหุวัฒนธรรมในสังคมไทย (Multiculturalism in Thai society)	3 (3-0-6)
SO304215 พุทธศาสนากับวิถีทางการเมืองประชาธิปไตย (Buddhism and the Path to Democratic Politics)	3 (3-0-6)

SO304216 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับกระแสโลกาภิวัตน์ (Relationship between Countries and the Globalization)	3 (3-0-6)
SO304217 สังคมวิทยาการเมือง (Political Sociology)	3 (3-0-6)
SO304218 การเมืองกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ (Politics and the Public Policy Process)	3 (3-0-6)

**5. วิทยานิพนธ์ (Thesis) จำนวน 36 หน่วยกิต/จำนวน 12 หน่วยกิต**

SO304219 วิทยานิพนธ์ (แผน 1 แบบวิชาการ 1.1 ทำวิทยานิพนธ์) (Thesis)	
SO304220 วิทยานิพนธ์ (แผน 1 แบบวิชาการ 1.2 ทำวิทยานิพนธ์ และศึกษารายวิชา) (Thesis)	

**6. ค้นคว้าอิสระ (Independent Study) จำนวน 6 หน่วยกิต**

SO304221 ค้นคว้าอิสระ (Independent Study)	
----------------------------------------------	--

**2.2 ความหมายของเลขรหัสประจำรายวิชาที่ใช้ในหลักสูตร**

**เลขรหัสประจำรายวิชาที่ใช้ในหลักสูตร**

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ใช้ระบบรหัสวิชาตามที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำหนด คือ ประกอบด้วยอักษรและตัวเลขรวม 5 ตัว (SO xxxxx) โดยมีความหมาย ดังนี้

ลำดับ	เลขรหัส	หมายถึง
ลำดับ 1-2 พยัญชนะ 2 ตัว	SO	รายวิชาเอก ประจำคณะสังคมศาสตร์
ลำดับที่ 3 หมายเลข	3	ระดับการศึกษา หลักสูตรปริญญาโท
ลำดับที่ 4-5 หมายเลข	04	รหัสประจำหน่วยงานจัดการศึกษา (วิทยาเขตอีสาน)
ลำดับที่ 6 หมายเลข	2	รหัสสาขาวิชา รัฐศาสตร์
ตัวเลขที่ 7-8	01	ลำดับรายวิชา

แผนการจัดการเรียน ป.โท  
แผน 1 แบบวิชาการ 1.1 (ทำวิทยานิพนธ์อย่างเดียว)  
ปีที่ 1

ภาคการศึกษาที่ 1

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO304201	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ (เสริมพื้นฐาน) (Introduction to Political Science)	3 (Aud.)*
SO304219	วิทยานิพนธ์ (Thesis)	9 หน่วยกิต
รวม	2	9 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO304219	วิทยานิพนธ์ (Thesis)	9 หน่วยกิต
รวม	1	9 หน่วยกิต

ปีที่ 2

ภาคการศึกษาที่ 1

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO304219	วิทยานิพนธ์ (Thesis)	9 หน่วยกิต
รวม	1	9 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO304219	วิทยานิพนธ์ (Thesis)	9 หน่วยกิต
รวม	1	9 หน่วยกิต

แผน 1 แบบวิชาการ 1.2 (ทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชา)

ปีที่ 1

ภาคการศึกษาที่ 1

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO304201	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ (เสริมพื้นฐาน) (Introduction to Political Science)	3 (Aud.)*
SO304203	รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก (รายวิชาบังคับ) (Political Science in the Tripitaka)	3 (3-0-6)
SO304204	ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน (รายวิชาบังคับ) (Theory and Practice of Meditation)	3 (3-0-6)
SO304207	ทักษะภาษาอังกฤษและทักษะดิจิทัลสำหรับนักรัฐศาสตร์ (รายวิชาเอก) (Advanced English Language and Digital Skills for Political Science)	3 (3-0-6)
รวม	4	9 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO304202	ภาษาอังกฤษสำหรับบัณฑิตศึกษา (บังคับพื้นฐาน) (English for Graduate Studies)	3 (Aud.)*
SO304205	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ (รายวิชาบังคับ) (Research Methodology in Political Science)	3 (3-0-6)
SO304206	วิเคราะห์ปรัชญาการเมือง (รายวิชาเอก) (Analysis of Political Philosophy for Political Scientists)	3 (3-0-6)
SO304208	คุณธรรมจริยธรรมทางรัฐศาสตร์ (รายวิชาเอก) (Morals and ethics in political science)	3 (3-0-6)
รวม	4	9 หน่วยกิต

## ปีที่ 2

## ภาคการศึกษาที่ 1

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO304209	สัมมนาการเมืองร่วมสมัยเพื่อพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ (รายวิชาเอก) (Contemporary Political Seminar for Academic and Professional Development)	3 (2-2-5)
SO3042xx	รายวิชาเลือก	3 (3-0-6)
SO304219	วิทยานิพนธ์ (Thesis)	6 หน่วยกิต
รวม	3	12 หน่วยกิต

## ภาคการศึกษาที่ 2

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO304219	วิทยานิพนธ์ (Thesis)	6 หน่วยกิต
รวม	1	6 หน่วยกิต

## แผน 2 แบบวิชาชีพ 1. (คั่นคว่ำอิสระ)

## ปีที่ 1

## ภาคการศึกษาที่ 1

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO304201	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ (เสริมพื้นฐาน) (Introduction to Political Science)	3 (Aud.)*
SO304203	รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก (รายวิชาบังคับ) (Political Science in the Tripitaka)	3 (3-0-6)
SO304204	ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน (รายวิชาบังคับ) (Theory and Practice of Meditation)	3 (3-0-6)
SO304207	ทักษะภาษาอังกฤษและทักษะดิจิทัลสำหรับนักรัฐศาสตร์ (รายวิชาเอก) (Advanced English Language and Digital Skills for Political Science)	3 (3-0-6)

รวม	4	9 หน่วยกิต
-----	---	------------

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO304202	ภาษาอังกฤษสำหรับบัณฑิตศึกษา (บังคับพื้นฐาน) (English for Graduate Studies)	3 (Aud.)*
SO304205	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ (รายวิชาบังคับ) (Research Methodology in Political Science)	3 (3-0-6)
SO304206	วิเคราะห์ปรัชญาการเมือง (รายวิชาเอก) (Analysis of Political Philosophy for Political Scientists)	3 (3-0-6)
SO304208	คุณธรรมจริยธรรมทางรัฐศาสตร์ (รายวิชาเอก) (Morals and ethics in political science)	3 (3-0-6)
รวม	4	9 หน่วยกิต

ปีที่ 2

ภาคการศึกษาที่ 1

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO304209	สัมมนาการเมืองร่วมสมัยเพื่อพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ (รายวิชาเอก) (Contemporary Political Seminar for Academic and Professional Development)	3 (2-2-5)
SO3042xx	รายวิชาเลือก	3 (3-0-6)
SO3042xx	รายวิชาเลือก	3 (3-0-6)
SO3042xx	รายวิชาเลือก	3 (3-0-6)
รวม	4	12 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO304220	คนควาอิสระ (Independent Study)	3 หน่วยกิต
SO304220	คนควาอิสระ (Independent Study)	3 หน่วยกิต

รวม	2	6 หน่วยกิต
-----	---	------------

### 3. คำอธิบายรายวิชา

SO304201 ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ 3 (Audit)\*

(Introduction to Political Science)

ศึกษาหลักการพื้นฐานและโครงสร้างของระบบการปกครองในระดับต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาเกี่ยวกับหลักการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของรัฐบาล ระบบการปกครอง และการดำเนินการของรัฐบาลในสังคมต่าง ๆ กระบวนการการตัดสินใจและการวางแผนทางนโยบายของรัฐบาล

Basic Principles and Structure of Governance Systems at Various Levels, Including Study of Principles and Laws Related to Government Operations. Governance Systems and Operations of Governments in Different Societies, Decision-Making Processes, and Policy Planning by Governments

SO304202 ภาษาอังกฤษสำหรับบัณฑิตศึกษา 3 (Audit)\*

(English for Graduate Studies)

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ระดับสูงสำหรับนักศึกษาในสาขารัฐศาสตร์ โดยเน้นการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในบริบททางการเมืองและองค์กรรัฐศาสตร์ เช่น การเขียนรายงานที่มีความชัดเจนและมีเหตุผล การอ่านและวิเคราะห์เอกสารทางการเมืองในภาษาอังกฤษ การเสวนาและการสนทนาในบริบททางการเมือง และการเข้าใจและการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ทางการเมืองที่สำคัญ

Advanced English for Political Science 1" is an advanced-level English course designed for students in the field of political science. It focuses on developing English language skills in the context of politics and governmental organizations, including clear and logical report writing, reading and analyzing political documents in English, engaging in political discussions and debates, and understanding and using English in important political situations.

SO304203 รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก 3 (3-0-6)

(Political Science in the Tripitaka)

ศึกษาเกี่ยวกับปรัชญาและหลักการของรัฐศาสตร์ที่มีอยู่ในพระไตรปิฎก โดยเน้นการวิเคราะห์และประยุกต์ใช้หลักการนั้นในการทำงานวิชาการและในชีวิตประจำวัน นักศึกษาจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของพระพุทธศาสนาที่สอนให้เข้าใจถึงการปกครองและการบริหารจัดการในรูปแบบที่ดีและมีจริยธรรม รวมถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาในการแก้ไขปัญหาทางรัฐศาสตร์และการสร้างสังคมที่มีความเจริญรุ่งเรือง

To Study of the philosophy and principles of political science found in the Tripitaka. It focuses on analyzing and applying these principles in academic work and daily life. Students will learn about the Buddhist philosophy that teaches understanding of governance and management in ethical and effective ways, as well as applying these philosophies to solve political problems and create prosperous societies.

SO304204 ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน

3 (2-2-5)

(Theory and Practice of Meditation)

การศึกษาเกี่ยวกับหลักการและเทคนิคของการวิปัสสนากรรมฐาน ซึ่งเน้นการฝึกปฏิบัติและการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสร้างผลลัพธ์ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการวิปัสสนากรรมฐาน นักศึกษาจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิปัสสนาและการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น การสร้างแผนภาพ การใช้งานซอฟต์แวร์ และการใช้เทคโนโลยีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นที่จะพัฒนาทักษะและความสามารถในการทำงานและการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ของงานวิปัสสนากรรมฐาน

To Study of the principles and techniques of foundational innovation. It emphasizes practical training and learning how to use various technologies and tools to produce high-quality and efficient results in foundational innovation. Students will learn about the process of innovation and how to use different tools such as creating diagrams, utilizing software, and other relevant technologies. The course aims to develop skills and abilities in working and communicating effectively in various situations related to foundational innovation.

SO304205 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์

3 (3-0-6)

(Research Methodology in Political Science)

การศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยทางรัฐศาสตร์ที่มีคุณภาพและมีระดับสูง ซึ่งเน้นการทบทวนและเสริมสร้างความเข้าใจในกระบวนการวิจัยทางรัฐศาสตร์ที่เชิงคุณภาพอย่างลึกซึ้ง นักศึกษาจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการที่ใช้ในการสร้างความรู้ที่มีคุณภาพและมีความเชื่อถือได้ รวมถึงการนำเสนอผลงานวิจัยที่เป็นที่ยอมรับในวงการทางรัฐศาสตร์

To Study of high-quality research methods in political science, focusing on in-depth understanding and enhancement of the qualitative research process in political science. Students will learn about techniques and methods used to generate high-quality and credible knowledge, as well as presenting research findings that are respected in the field of political science.

## SO304206 วิเคราะห์ปรัชญาการเมือง

3 (3-0-6)

(Analysis of Political Philosophy for Political Scientists)

ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์และการสำรวจปรัชญาและทฤษฎีทางการเมืองในระดับลึกซึ่ง โดยเน้นการส่องสปექตรัมและการวิเคราะห์ความหมายของปรัชญาและทฤษฎีทางการเมืองในบทบาทต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ นักศึกษาจะได้ศึกษาและสำรวจเรื่องทฤษฎีและมุมมองทางการเมืองที่ต่างกัน และมีโอกาสในการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ปรัชญาทางการเมืองในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาทางการเมืองในสังคม

To Study focused on analyzing and exploring political philosophy and theories in-depth. It emphasizes scrutinizing and analyzing the meanings of political philosophies and theories in various roles, both at the national and international levels. Students will study and explore different political theories and perspectives, and have the opportunity to learn how to apply political philosophy in analyzing and solving political problems in society.

## SO304207 ทักษะภาษาอังกฤษและทักษะดิจิทัลสำหรับนักรัฐศาสตร์

3 (3-0-6)

(Advanced English Language and Digital Skills for Political Science)

ศึกษาภาษาอังกฤษระดับสูงสำหรับนักรัฐศาสตร์ โดยเน้นการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในบริบททางการเมืองและองค์กรรัฐศาสตร์ การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่สำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเมือง การสร้างแผนภาพและรายงานการวิจัย การจัดการข้อมูล และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในระบบการทำงานทางการเมือง รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการดำเนินชีวิตและการงานทางการเมืองในยุคดิจิทัล

Advanced English Language Study for Political Scientists, focusing on developing language skills for use in political contexts and governmental organizations. Utilizing essential digital tools and technologies for political data analysis, creating visualizations and research reports, efficient data management, and communication within political work systems. Additionally, applying contemporary technologies for living and working in the digital era of politics.

## SO304208 คุณธรรมจริยธรรมทางรัฐศาสตร์

3 (3-0-6)

(Morals and Ethics in Political Science)

การศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตในสังคมร่วมกันในสังคม การแสวงหาความยุติธรรม และการแก้ไขปัญหาทางสังคมที่ และสามารถใช้ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างสังคมที่ยั่งยืนและมีความยุติธรรมในระดับต่าง ๆ ของสังคม

Studying beliefs and norms related to communal living in society, seeking justice, addressing social issues effectively, utilizing knowledge to solve various social problems efficiently, and fostering sustainable and equitable societies across different levels of society

SO304209 สัมมนาการเมืองร่วมสมัยเพื่อพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ 3 (2-2-5)

(Contemporary Political Seminar for Academic and Professional Development)

การศึกษาและสัมมนาในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อสร้างการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเมืองในสมัยปัจจุบัน รวมถึงการนำเสนอและวิจัยเรื่องการเมืองที่เป็นประเด็นสำคัญในช่วงเวลาปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นในวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเมือง รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานในสถานการณ์การเมืองและการวางแผนกลยุทธ์ทางการเมืองในสมัยปัจจุบัน เพื่อเสริมสร้างทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานในสายงานที่เกี่ยวข้องกับการเมืองในสมัยปัจจุบัน

Study and seminars in both theoretical and practical aspects to foster learning and knowledge exchange on contemporary political issues. Emphasis is placed on presenting and researching key political topics in the current era. The course aims to promote development and necessary changes in academic and professional fields related to politics. It also provides insights into working in political scenarios and strategizing political initiatives in the present time. The goal is to enhance skills and capabilities for practical application in careers associated with contemporary politics

SO304210 การเมืองการปกครองในบริบทของภาคอีสาน 3 (3-0-6)

(Politics and Governance in the Context of the Northeastern Region)

การศึกษาเกี่ยวกับระบบการเมืองและการจัดการปกครองในภาคอีสานของประเทศไทย นักศึกษาจะได้ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างการเมืองและระบบปกครองของภาคอีสาน รวมถึงการวิเคราะห์ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีผลต่อการเมืองในภาคนี้ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดและการดำเนินการทางการเมืองในภาคอีสาน เช่น สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอิทธิพลต่อการเมือง

To study of the political system and governance in the northeastern region of Thailand. Students will study the political structure and governance system of the northeastern region, including analyzing local customs and cultures that influence politics in this region. Additionally, the course will study factors influencing the emergence and conduct of politics in the Northeast, such as economic, social, and local cultural situations that impact politics.

SO304211 สัมมนาภาวะผู้นำทางการเมืองในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ 3 (2-2-5)

(The Seminar on Leadership Traits in the Era of Globalization)

การศึกษาเกี่ยวกับภาวะความเป็นผู้นำในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยการสำรวจและการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในการเป็นผู้นำทางการเมืองในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน

Studying leadership traits and skills in the rapidly changing landscape of the globalized world, particularly in the context of swiftly evolving political landscapes in contemporary societies.

SO304212 วิเคราะห์การเมืองและการปกครองท้องถิ่นไทย 3 (3-0-6)

(Analysis of Thai Politics and Local Government)

ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับระบบการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ รวมถึงการสำรวจและการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและที่มาของปัญหาทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบัน

Study and analyze the local political system in Thailand. Investigate political changes occurring at the local and national levels, as well as examine and analyze the origins and issues of political problems in Thai society today.

SO304213 กฎหมายมหาชน 3 (3-0-6)

(Public Law)

ศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายที่มีผลบังคับใช้กับบุคคลธรรมดาในสังคม โดยเน้นการศึกษาและการทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของบุคคลทั่วไปในชีวิตประจำวัน รวมถึงการศึกษาเกี่ยวกับหลักการและหลักธรรมของกฎหมายมหาชน

This course studies the laws applicable to ordinary individuals in society, focusing on the examination of laws related to the activities of the general public in daily life. It also covers the principles and ethics of civil law.

SO304214 พหุวัฒนธรรมในสังคมไทย 3 (3-0-6)

(Multiculturalism in Thai Society)

ศึกษา วิเคราะห์และทบทวนพหุวัฒนธรรมในสังคมไทยที่มีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย รวมถึงการศึกษาเรื่องประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และความเชื่อทางศาสนาของคนไทยในปัจจุบัน การศึกษาเรื่องความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มชน และการศึกษาเรื่องประเพณีและศิลปวัฒนธรรมที่มีผลต่อการใช้ชีวิตของคนไทยในสมัยปัจจุบัน

The study, analysis, and review of the diverse and evolving multicultural aspects in Thai society, encompassing customs, arts and culture, as well as contemporary religious beliefs of Thai people. This includes examining cultural differences among various ethnic groups, and exploring customs and cultural arts that influence the lifestyle of modern-day Thais.

SO304215 พุทธศาสนากับวิถีทางการเมืองประชาธิปไตย 3 (3-0-6)  
(Buddhism and the Path to Democratic Politics)

ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพุทธศาสนากับหลักการของการเมืองประชาธิปไตย โดยศึกษาถึงวิถีทางของพุทธศาสนาที่มีผลต่อระบบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตย และการสังเกตสมรรถภาพทางจริยธรรม จริยธรรม และปรัชญาศาสนา นอกจากนี้ ยังศึกษาเรื่องบทบาทของพุทธศาสนาในการเคลื่อนไหวทางการเมืองประชาธิปไตยทั้งในประเทศไทยและระดับโลก

The course examines the relationship between Buddhism and the principles of democratic politics, focusing on the pathways of Buddhism that influence democratic governance systems and observing the compatibility of ethical, moral, and religious philosophies. Additionally, it explores the role of Buddhism in democratic political movements both in Thailand and globally.

SO304216 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับกระแสโลกาภิวัตน์ 3 (3-0-6)  
(Relationship between Countries and the Globalization)

ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจระหว่างประเทศในร่วมกับกระแสโลกาภิวัตน์ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน การวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์ต่อประเทศต่าง ๆ นโยบายระดับนานาชาติ การค้า เศรษฐกิจสากล และการเมืองระหว่างประเทศ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปรับตัวและจัดการกับการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศและสังคมในยุคปัจจุบัน

This course examines the relationship between politics, society, and economy among countries in conjunction with the current trend of globalization. It analyzes the impacts of globalization on various countries, international policies, trade, the global economy, and international politics. The course aims to foster an understanding of how to adapt to and manage changes in the globalization trend for the benefit of countries and societies in the present era.

SO304217 สังคมวิทยาการเมือง

3 (3-0-6)

(Political Sociology)

ศึกษา วิเคราะห์ระบบการเมืองในมิติทางสังคม โดยมุ่งเน้นการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างและ การดำเนินงานของระบบการเมือง การวิเคราะห์การเปรียบเทียบระบบการเมืองและการศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบการเมืองในสังคมต่าง ๆ การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง การเมืองกับสังคม และปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการดำเนินงานของระบบการเมือง

The study and analysis of political systems in the social dimension, focusing on examining the structure and functioning of political systems. This includes analyzing comparative political systems and studying factors influencing changes in political systems across different societies. Additionally, the course explores the relationship between politics and society, as well as social factors affecting the functioning of political systems.

SO304218 นโยบายสาธารณะและการจัดทำแผนงบประมาณ

3 (3-0-6)

(Politics and the Public Policy Process)

ศึกษาการเมืองและนโยบายสาธารณะของไทย วิเคราะห์เกี่ยวกับกระบวนการที่เกิดขึ้นใน การตัดสินใจและการสร้างนโยบายสาธารณะ ศึกษาเรื่องโครงสร้างและการดำเนินงานของระบบ การเมืองในระดับสาธารณะ วิเคราะห์กระบวนการตัดสินใจทางการเมืองและการสร้างนโยบาย สาธารณะในสังคมได้อย่างมีเหตุผลและเชื่อมโยงกับประเด็นสำคัญในสังคมปัจจุบัน ศึกษาการจัดทำ งบประมาณในส่วนราชการหรือองค์กรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภาครัฐ

Studying Thai politics and public policy involves analyzing the processes involved in decision-making and policy formulation. It also entails examining the structure and operations of the public political system. The analysis of political decision-making processes and policy formulation in Thai society is done in a rational manner and linked to key issues in contemporary society. Furthermore, studying the budgeting process within governmental entities or relevant public and private sector organizations involved in public administration is crucial.

SO304219 วิทยานิพนธ์

จำนวน 36 หน่วยกิต

(Thesis)

ศึกษาค้นคว้า ตั้งคำถามวิจัยเพื่อแสวงหาคำตอบตามแนวทางการวิจัยเชิงศาสตร์ นำเสนอ การออกแบบและเค้าโครงการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองของไทยหรือต่างประเทศต่ออาจารย์ ที่ปรึกษาและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตามลำดับขั้นตอนจนถึงการเขียนบทสรุป และผ่าน

ความเห็นชอบ นำเสนอบทความวิจัยหรือบทความทางวิชาการผ่านวารสารทางวิชาการที่ได้รับการรับรอง

The systematic processes of the dissertation from the intensive study, research design, research question to find accurate answers. Presentation the research design and outline on Thai or foreign political issues to the dissertation advisors and committee until the summary of the dissertation that approved by the committee. Publication of the research article or the academic article in any qualified academic journals.

SO304220 วิทยานิพนธ์

จำนวน 12 หน่วยกิต

(Thesis)

ศึกษาค้นคว้า ตั้งคำถามวิจัยเพื่อแสวงหาคำตอบตามแนวทางการวิจัยเชิงศาสตร์ นำเสนอการออกแบบและเค้าโครงการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองของไทยหรือต่างประเทศต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตามลำดับขั้นตอนจนถึงการเขียนบทสรุป และผ่านความเห็นชอบ นำเสนอบทความวิจัยหรือบทความทางวิชาการผ่านวารสารทางวิชาการที่ได้รับการรับรอง

The systematic processes of the dissertation from the intensive study, research design, research question to find accurate answers. Presentation the research design and outline on Thai or foreign political issues to the dissertation advisors and committee until the summary of the dissertation that approved by the committee. Publication of the research article or the academic article in any qualified academic journals.

SO304221 ค้นคว้าอิสระ

จำนวน 6 หน่วยกิต

(Independent Study)

ศึกษาค้นคว้า ตั้งคำถามวิจัยเพื่อแสวงหาคำตอบตามแนวทางการวิจัยเชิงศาสตร์ นำเสนอการออกแบบและเค้าโครงการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองของไทยหรือต่างประเทศต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระตามลำดับขั้นตอนจนถึงการเขียนบทสรุป และผ่านความเห็นชอบ นำเสนอบทความวิจัยหรือบทความทางวิชาการผ่านวารสารทางวิชาการที่ได้รับการรับรอง

The systematic processes of the dissertation from the intensive study, research design, research question to find accurate answers. Presentation the research design and outline on Thai or foreign political issues to the dissertation advisors and committee until the summary of the dissertation that approved by the committee.

Publication of the research article or the academic article in any qualified academic journals.

## หมวดที่ 4 การจัดการกระบวนการเรียนรู้

### 1. ระบบการจัดการศึกษา

#### 1.1 ระบบ

ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ และมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และข้อกำหนดต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

#### 1.2 วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

วัน – เวลาราชการปกติ

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนมิถุนายน – เดือนตุลาคม

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคม

ภาคฤดูร้อน เดือนเมษายน - เดือนมิถุนายน

นอกวัน – เวลาราชการ (เสาร์ - อาทิตย์)

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนมิถุนายน – เดือนตุลาคม

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคม

ภาคฤดูร้อน เดือนเมษายน – เดือนมิถุนายน

#### 1.3 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

มีภาคฤดูร้อน (หลักสูตรอาจเปิดสอนสำหรับนักศึกษาที่เคยลงทะเบียนเรียนหรือสอบไม่ผ่านในรายวิชา หรือเหตุจำเป็นอื่นใด ให้หลักสูตรเสนอขออนุมัติโครงการจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนต่อ คณะ สภาวิชาการและสภามหาวิทยาลัยเป็นครั้งคราวไป ซึ่งมีระยะเวลาการศึกษาที่เทียบเคียงได้กับภาคปกติ)

#### 1.4 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ให้เป็นไปตามระเบียบ หรือประกาศของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

#### 1.5 ระบบจัดการศึกษา

แบบชั้นเรียน

แบบทางไกลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก

แบบทางไกลผ่านสื่อแพรมภาพและเสียงเป็นสื่อหลัก

แบบทางไกลทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก (E-Learning)

แบบทางไกลทางอินเทอร์เน็ต

อื่น ๆ (ระบุ) ระบบออนไลน์ หรือกิจกรรมทางการศึกษาต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับหลักสูตร

## 1.6 การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา (ถ้ามี)

การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษาของหลักสูตร (หากมี) ให้เป็นไปตามระเบียบหรือประกาศของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนหน่วยกิตและผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

## 2. ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า

จากการสัมภาษณ์และการประชุมร่วมของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้บรรยายพิเศษ สามารถสรุปประเด็นปัญหาได้ดังนี้

- 1) นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากศาสตร์หรือสาขาอื่น มีพื้นฐานทางด้านรัฐศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง และต้องการปรับพื้นฐานให้มากขึ้น
- 2) นักศึกษาแรกเข้ามีทักษะด้านภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง และต้องการปรับพื้นฐานให้มากขึ้น
- 3) นักศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจทักษะด้านการวิจัยขั้นสูง และต้องการปรับพื้นฐานการทำวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพให้มากขึ้น
- 4) นักศึกษาบางกลุ่มมีทักษะทางด้านเทคโนโลยีหรือทักษะด้านดิจิทัลในระดับปานกลาง และต้องการปรับพื้นฐานให้มากขึ้น

## 3. กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา / ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2

- 1) หลักสูตรจัดสอนเสริมรายวิชาที่เสริมสร้างความรู้พื้นฐานทางรัฐศาสตร์ให้กับนักศึกษาจบปริญญาตรีต่างสาขา หรือขาดความรู้พื้นฐานทางรัฐศาสตร์
- 2) หลักสูตรจัดสอนเสริมรายวิชาที่เสริมสร้างความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตลอดหลักสูตร หรือมีการบรรยายเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มเติม
- 3) หลักสูตรจัดสอนเสริมรายวิชาที่เสริมสร้างความรู้ทางด้านระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตลอดหลักสูตร หรือเปิดคลินิกปรึกษาการทำวิจัยตลอดหลักสูตร
- 4) หลักสูตรจัดสอนเสริมรายวิชาที่เสริมสร้างความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ขั้นสูง และทักษะด้านดิจิทัลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตลอดหลักสูตร หรือเปิดคลินิกปรึกษาการใช้คอมพิวเตอร์ตลอดหลักสูตร

## 4. องค์ประกอบเกี่ยวกับการฝึกภาคปฏิบัติ

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ไม่มีองค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ภาคสนามโดยเฉพาะ แต่ได้จัดการฝึกปฏิบัติการมาตรฐานในส่วนที่จำเป็นซึ่งเป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัย และระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2563 กำหนดให้นักศึกษา ทุกรูป/คน ต้องเข้ารับการอบรมมาตรฐานเป็นระยะเวลารวม 15 วัน (แบบสะสมหรือแบบต่อเนื่องก็ได้)

#### 4.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

นักศึกษาต้องรู้จักพัฒนากาย จิต และปัญญา สามารถรู้ทันอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับจิตและสามารถที่จะสงบระงับอารมณ์ด้านลบที่เกิดขึ้นได้ แสดงออกเชิงพฤติกรรมที่สังเกตได้เชิงสัญลักษณ์ถึงการยอมรับ เห็นคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรม วิชาชีพ หรือแสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

#### 4.2 ช่วงเวลาที่จัดประสบการณ์

การอบรมกรรมฐานเป็นระยะเวลารวม 15 วัน (แบบสะสมหรือแบบต่อเนื่องก็ได้) ให้เป็นไปตามประกาศของคณะหรือตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

#### 4.3 การจัดเวลาและตารางสอน

แบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา คือ เช้า บ่าย และเย็น เป็นระยะเวลารวม 15 วัน รายละเอียดเป็นไปตามกำหนดการของการฝึกอบรมหลักสูตรกรรมฐานเข้มข้น

### 5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำวิจัย

#### 5.1 คำอธิบายโดยย่อ

ศึกษาค้นคว้า ตั้งคำถามวิจัยเพื่อแสวงหาคำตอบตามแนวทางการวิจัยเชิงศาสตร์ นำเสนอการออกแบบและเค้าโครงการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองของไทยหรือต่างประเทศต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตามลำดับขั้นตอนจนถึงการเขียนบทสรุป และผ่านความเห็นชอบ นำเสนอบทความวิจัยหรือบทความทางวิชาการผ่านวารสารทางวิชาการที่ได้รับการรับรอง

#### 5.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้

สามารถเลือกปัญหาการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองตามศาสตร์หรือตามแนวพุทธศาสตร์ หรือตามบริบทของมหาวิทยาลัยกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา โดยทำการสำรวจและวิเคราะห์ สังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ออกแบบการวิจัยและเขียนเสนอโครงการวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ มีการพัฒนาเครื่องมือในการทำวิจัย รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามหลักการวิจัย เขียนรายงานวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระเพื่อนำเสนอและสอบปกป้องวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ การเขียนรายงานวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ การเขียนรายงานวิจัยเพื่อการเผยแพร่

#### 5.3 ช่วงเวลา

- 1) แผน 1 แบบวิชาการ ช่วงปีการศึกษาที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1 และ 2
- 2) แผน 2 แบบวิชาชีพ ช่วงปีการศึกษาที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1 และ 2

#### 5.4 จำนวนหน่วยกิต

- 1) แผน 1 แบบวิชาการ ศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์ จำนวน 36 หน่วยกิต
- 2) แผน 2 แบบวิชาชีพ ศึกษารายวิชาและค้นคว้าอิสระ จำนวน 36 หน่วยกิต

## 5.5 การเตรียมการ

1) อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์โดยให้นักศึกษาเป็นผู้เลือกอาจารย์ที่ปรึกษาและหัวข้อที่นักศึกษาสนใจซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่ศึกษา

2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม จัดตารางเวลาการให้คำปรึกษาและการติดตามการทำงานของนักศึกษา

3) นักศึกษามีคู่มือการทำวิทยานิพนธ์และอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน

## 5.6 กระบวนการประเมินผล

กระบวนการประเมินผล กลไกการทวนสอบมาตรฐาน มีดังนี้

1) การติดตามความก้าวหน้า การวัดผลและประเมินคุณภาพโครงสร้างวิทยานิพนธ์ โดยอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษา

2) กระบวนการประเมินความก้าวหน้าในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ โดยอาจารย์ที่ปรึกษากำหนดให้นักศึกษารายงานความก้าวหน้าทุกบทและให้บันทึกไว้ในสมุดรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ และมีลายเซ็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง

3) การประเมินผล ความเรียบร้อยของวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามรูปแบบ (Format) ระเบียบวิธีวิจัยและคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนทำการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์

4) การวัดและประเมินผลขั้นตอนสุดท้าย คือ การเข้าสอบปากเปล่า (Oral Examination) โดยนักศึกษานำเสนอผลการวิจัยต่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้รับแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัย ไม่น้อยกว่า 5 รูป/คน ซึ่งรวมอาจารย์ที่ปรึกษาและ/หรืออาจารย์ที่ปรึกษาร่วมด้วย โดยมีผลการสอบเป็น ดีมาก (Very Good) ดี (Good) ผ่าน (Pass) และ ตก (Fail) เป็นเกณฑ์ 4 ระดับ

## 6. การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกิดกรอบคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้, รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้, และปลูกฝังให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และกรอบคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) เป็นกระบวนการที่ค่อนข้างซับซ้อนและต้องให้ความสนใจอย่างถึถ้วนจากผู้สอน สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นและสนับสนุนการเรียนรู้ ดังนั้น หลักสูตรได้ดำเนินการที่ครอบคลุมในประเด็นต่อไปนี้

1) หลักสูตรกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน หลักสูตรระบุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ อย่างชัดเจน เช่น การพัฒนาทักษะทางการคิด การแก้ปัญหา หรือการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2) อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้บรรยาย สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง หลักสูตรจัดการเรียนการสอน สร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างและสนับสนุนการสนทนา ผู้เรียนควรรู้สึกอิสระที่จะแสดงความคิดเห็นและถามคำถาม

3) อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้บรรยาย สร้างแรงจูงใจและทำให้เรียนรู้เป็นเรื่องสนุก ทำท่าย น่าสนใจ อาจารย์ผู้สอนนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจและเข้าใจได้ ใช้วิธีการการสอนที่เป็นคลาสเรื่อง การใช้เทคโนโลยี หรือกิจกรรมที่สร้างความสนุก

4) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ส่งเสริมการทำงานกลุ่ม อาจารย์ผู้บรรยายให้โอกาสในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะการทำงานและการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น

5) อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้บรรยาย กระตุ้นการแสวงหาความรู้ หลักสูตรส่งเสริมการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น หนังสือ วิดีโอ แหล่งข้อมูลออนไลน์ และการสำรวจสิ่งต่าง ๆ

6) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ส่งเสริมการวัดและปรับปรุง หลักสูตรกำหนดให้ตัวชี้วัดที่ชัดเจนและกำหนดเวลาในการประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลและมีโอกาสปรับปรุงตนเอง

7) หลักสูตรสนับสนุนการพัฒนารอบคิดแบบเติบโต สะท้อนให้เห็นความสำเร็จของการพยายามและการพัฒนาทักษะ ประกาศและพูดเรื่องเหตุการณ์ที่ทำให้เราได้เรียนรู้

8) หลักสูตรพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นนิสัยตลอดชีวิต ให้นักศึกษารับรู้ถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

**7. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้มั่นใจว่าผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้กับโลกของการทำงานจริงได้และตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง**

การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้มั่นใจว่าผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในโลกรของการทำงานจริงได้ และตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง หลักสูตรมีความเชื่อมั่นและได้โดยการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1) หลักสูตรกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ระบุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับทักษะและความรู้ที่จะนำไปใช้ในการทำงานจริง

2) การผนวกรวมทักษะทางปฏิบัติ หลักสูตรสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลองใช้ทักษะที่ได้เรียนรู้ในสถานการณ์จริง โปรแกรมการฝึกงาน โครงการที่เป็นทางการ หรือกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21

3) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ส่งเสริมการทำงานกลุ่ม อาจารย์ผู้บรรยาย ส่งเสริมและสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย หลักสูตรเปิดโอกาสในการทดลองใน

สถานการณ์ที่หลากหลาย เช่น การทำโปรเจกต์ (Project) การแก้ปัญหาสังคม การสร้างแนวปฏิบัติที่ดีทางวิชาการหรือวิชาชีพ และการทำงานกับทีมงานที่มีความหลากหลาย

4) การให้คำแนะนำและติดตาม อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำที่สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะและความรู้ของผู้เรียน และติดตามผลการใช้ทักษะเหล่านั้นในสถานการณ์จริง

5) การให้โอกาสในการแก้ปัญหาจริง หลักสูตรสร้างโอกาสให้ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะและความรู้ในการแก้ปัญหาทางธุรกิจจริง โดยการนำเสนอโจทย์ปัญหาหรือโปรเจกต์ (Project) ที่เกี่ยวข้องกับภาวะการทำงานจริงทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ

6) การสนับสนุนการทำงานกลุ่ม หลักสูตรจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้มีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์และเห็นมุมมองที่หลากหลาย

7) การตอบสนองความต้องการ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับฟังและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ต่อไปตามความต้องการและคาดหวังของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ทุกภาคส่วน

8) การให้ตัวชี้วัดและประเมิน หลักสูตรให้ตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการปรับปรุงหลักสูตร

9) การสร้างทางเสริมสร้างเสริมการเรียนรู้ หลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้ผู้เรียนรู้ว่าการเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุดและต้องการการพัฒนาต่อเนื่อง

## 8. แนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้เกี่ยวข้องกับการออกแบบและดำเนินกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป้าหมาย หลักสูตรมีแนวคิดและการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1) การวางแผนการเรียนรู้ หลักสูตรกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนและทันสมัย ทำให้ผู้เรียนรู้ว่าทำไมเราต้องเรียนรู้และว่าคาดหวังอะไรจากกระบวนการนี้

2) ปรับใช้การสอนตามสไตล์ (Style) การเรียนของผู้เรียน อาจารย์ผู้บรรยายต้องทราบถึงสไตล์ (Style) การเรียนของผู้เรียนและปรับการสอนให้เข้ากับลักษณะที่พึงประสงค์นั้น เช่น การใช้สื่อต่าง ๆ การให้โจทย์ที่ท้าทาย หรือการใช้กิจกรรมที่เน้นการปฏิสัมพันธ์ เป็นต้น

3) ให้โอกาสในการทดลองและปฏิบัติ หลักสูตรสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลองใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง และปฏิบัติตามที่ได้เรียนรู้

4) สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้น หลักสูตรสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ ให้โอกาสในการถาม-ตอบ และส่งเสริมการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิด

5) ใช้เทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจ เช่น การใช้แพลตฟอร์ม (Platform) การเรียนรู้ออนไลน์ การใช้แอปพลิเคชันการเรียนรู้ (Learning Application) หรือการใช้สื่อต่าง ๆ

6) ส่งเสริมการทำงานกลุ่ม (Teamwork) ให้โอกาสในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดและการเรียนรู้จากกัน

7) ให้ตัวชี้วัดและการประเมิน หลักสูตรใช้ตัวชี้วัดที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเพื่อวัดความสำเร็จของผู้เรียนต่อไป

8) การปรับปรุงตามผลการประเมิน หลักสูตรใหม่กระบวนการเรียนรู้ตามผลการประเมินให้ตอบสนองต่อความก้าวหน้าและความต้องการของผู้เรียน

9) สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) หลักสูตรและอาจารย์ผู้บรรยายส่งเสริมการเรียนรู้เป็นนิสัยตลอดชีวิต ให้ผู้เรียนรับรู้ถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

## 9. แนวคิดในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรและผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา

การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรและระดับรายวิชา เกี่ยวข้องกับการออกแบบและนำทางกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพที่สูง ต่อไปนี้คือแนวคิดที่สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับหลักสูตรและระดับรายวิชา หลักสูตรมีแนวปฏิบัติดังนี้

### 1. การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

#### ก. ระดับหลักสูตร

1) กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและธุรกิจ

2) ให้แนวทางเกี่ยวกับทักษะ ความรู้ และทักษะทางการมีอยู่ในตลอดหลักสูตร

#### ข. ระดับรายวิชา

1) กำหนดวัตถุประสงค์ของรายวิชาในแต่ละระดับให้ชัดเจน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของรายวิชาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

### 2. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

#### ก. ระดับหลักสูตร

1) ใช้แนวทางการสอนที่สร้างความเข้าใจและการนำไปใช้ในชีวิตจริง

2) ให้โอกาสในการทดลองและปฏิบัติในสถานการณ์จริงที่เป็นทางการ

ข. ระดับรายวิชา

- 1) ใช้วิธีการสอนที่ให้นักศึกษามีโอกาสในการปฏิบัติทักษะและความรู้ที่ได้รับ
- 2) สร้างโอกาสให้นักศึกษามีประสบการณ์ทางภาควิชาและสาขาวิชา
3. การใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้

ก. ระดับหลักสูตร

- 1) ให้โอกาสในการใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มี

ประสิทธิภาพ

ข. ระดับรายวิชา

- 1) ผนวกรวมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในกระบวนการสอนและการเรียนรู้
- 2) ให้นักศึกษามีโอกาสในการใช้และทดลองเทคโนโลยีที่เป็นที่นิยมในสาขาวิชา
4. การสนับสนุนการทำงานกลุ่ม

ก. ระดับหลักสูตร

- 1) สนับสนุนโครงการหรือโปรเจกต์ (Project) ที่ต้องการการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ข. ระดับรายวิชา

- 2) สร้างกิจกรรมที่สนับสนุนการทำงานร่วมกับผู้เรียนท่านอื่น
5. การตอบสนองความต้องการ

ก. ระดับหลักสูตร

- 1) รับฟังความคิดเห็นและปรับปรุงหลักสูตรตามความต้องการ

ข. ระดับรายวิชา

- 2) ให้ผู้เรียนมีโอกาสนำความคิดเห็นและติชมแบบทันที

## 10. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบผลการเรียนรู้ (PLOs) จากหลักสูตรสู่รายวิชา

รายวิชา/หน่วยกิต	ชั้น ปี	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)				
		PLO 1	PLO 2	PLO 3	PLO 4	PLO 5
SO304201 ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ 3 (Audit)* (Introduction to Political Science)		I	R			
SO304202 ภาษาอังกฤษสำหรับบัณฑิตศึกษา 3 (Audit)* (English for Graduate Studies)		I	R			
SO304203 รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก 3 (3-0-6) (Political Science in the Tripitaka)		I	R	P		
SO304204 ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน 3 (2-2-5) (Theory and Practice of Meditation)		I	R	P		
SO304205 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6) (Research Methodology in Political Science)		I	R	P		
SO304206 วิเคราะห์ปรัชญาการเมือง 3 (3-0-6) (Analysis of Political Philosophy for Political Scientists)		I	R	P		
SO304207 ทักษะภาษาอังกฤษและทักษะดิจิทัลสำหรับนักรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6) (Advanced English Language and Digital Skills for Political Science)		I	R	P		
SO304208 คุณธรรมจริยธรรมทางรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6) (Morals and Ethics in Political Science)		R	P	M	M	M

SO304209 สัมมนาการเมืองร่วมสมัยเพื่อพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ 3 (2-2-5) (Contemporary Political Seminar for Academic and Professional Development)		R	P	M		
SO304210 การเมืองการปกครองในบริบทของภาคอีสาน 3 (3-0-6) (Politics and Governance in the Context of the Northeastern Region)		I	R			
SO304211 สัมมนาภาวะผู้นำทางการเมืองในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ 3 (2-2-5) (The Seminar on Leadership Traits in the Era of Globalization)		R	P	M	M	
SO304212 วิเคราะห์การเมืองและการปกครองท้องถิ่นไทย 3 (3-0-6) (Analysis of Thai Politics and Local Government)		I	R			
SO304213 กฎหมายมหาชน 3 (3-0-6) (Public Law)		I	R			
SO304214 พหุวัฒนธรรมในสังคมไทย 3 (3-0-6) (Multiculturalism in Thai society)		I	R			
SO304215 พุทธศาสนากับวิถีทางการเมืองประชาธิปไตย 3 (3-0-6) (Buddhism and the Path to Democratic Politics)		I	R			
SO304216 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับกระแสโลกาภิวัตน์ 3 (3-0-6) (The Relationship between Countries and the Globalization)		I	R			
SO304217 สังคมวิทยาการเมือง 3 (3-0-6) (Political Sociology)		I	R			
SO304218 นโยบายสาธารณะและการจัดทำแผนงบประมาณ (Politics and the Public Policy Process)		I	R	P		

SO304219 วิทยานิพนธ์ (แผน 1 แบบวิชาการ 1.1 ทำวิทยานิพนธ์) จำนวน 36 หน่วยกิต (Thesis)		I	R	P		
SO304220 วิทยานิพนธ์ (แผน 1 แบบวิชาการ 1.2 ทำวิทยานิพนธ์และเรียนรายวิชา) จำนวน 12 หน่วยกิต (Thesis)		I	R	P		
SO304221 คนควาอิสระ จำนวน 6 หน่วยกิต (Independent Study)		I	R	P		

หมายเหตุ:

การกระจายความรับผิดชอบผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) สู่วิชา (Curriculum Mapping)

I หมายถึง Introductory      R หมายถึง Reinforce      P หมายถึง Practice      M หมายถึง Mastery

ระดับความผูกพันระหว่างรายวิชากับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (levels of engagement)

Introductory (I) : รายวิชาที่สอนหลักการพื้นฐานหรือฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะที่สูงขึ้นที่สอดคล้องกับ PLO

Reinforce (R) : รายวิชาที่สอนหลักการขั้นสูงหรือให้นักศึกษาฝึกฝนทักษะที่สูงขึ้นจากระดับพื้นฐานที่จำเป็นต่อการบรรลุ PLO

Practice (P) : รายวิชาที่ปฏิบัติ

Mastery (M) : รายวิชาที่สอนเนื้อหาเชิงลึกและเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะที่สูงขึ้นตามที่ PLO กำหนด

## 11. ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs) ในตารางของรายวิชา มีความหมายดังนี้

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ได้คำนึงถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร มุ่งผลิตมหาบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์และวิชาการอย่างลึกซึ้งในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มีความสามารถในการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ทั้งในระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามหลักวิชาการและวิชาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตมีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพที่สอดคล้องกับความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้ (KSEC) ดังนี้

### ก. แบบวิชาการ

#### ชั้นปีการศึกษาที่ 1 (YLO 1)

##### 1. ความคาดหวัง

1) วิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการได้อย่างถูกต้อง

2) วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง

3) สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง

#### ชั้นปีการศึกษาที่ 2 (YLO 2)

##### 1. ความคาดหวัง

1) สามารถออกแบบการวิจัย บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญหรือปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง

2) แสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม

## ข. แบบวิชาชีพ

### ชั้นปีการศึกษาที่ 1 (YLO 1)

#### 1. ความคาดหวัง

1) วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัย หรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง

2) วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพด้านรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้อง

3) สามารถศึกษาค้นคว้าอิสระทางวิชาการ บูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้

### ชั้นปีการศึกษาที่ 2 (YLO 2)

#### 1. ความคาดหวัง

1) แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์

2) แสดงออกถึงภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสมสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติได้

3) แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง

## หมวดที่ 5 ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารหลักสูตร

### 1. การบริหารจัดการหลักสูตร

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร หลักจากสภามหาวิทยาลัยอนุมัติหลักสูตรแล้ว เพื่อบริหารจัดการหลักสูตรนั้น ๆ โดยมหาวิทยาลัยกำหนดให้มีองค์ประกอบคืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทุกคนเป็นกรรมการ โดยอาจเสนอแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร หรืออาจารย์ประจำสาขาวิชานั้น ๆ เป็นกรรมการเพิ่มเติมก็ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควรและมีการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอย่างชัดเจน ดังนี้

1) พิจารณา วางแผน ติดตาม ทบทวน การดำเนินงานของหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา รวมทั้งสอดคล้องกับกฎ ระเบียบและนโยบายของมหาวิทยาลัย

2) อาจมีดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเล็กน้อย (สมอ.08) และปิดหลักสูตรเดิมที่รับผิดชอบอยู่เพื่อเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

3) เสนอการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรทั้งฉบับ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคมและประเทศ เช่น หลักสูตรการบูรณาการข้ามศาสตร์ หลักสูตรภายใต้รูปแบบการจัดการศึกษาที่แตกต่าง เป็นต้น

4) บริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนทั้งหลักสูตรฉบับเดิมที่ยังคงเปิดสอนและหลักสูตรฉบับปรับปรุงอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5) พิจารณาจัดทำแผนการจัดการศึกษาของสาขาวิชาทั้งในระยะสั้น และระยะยาว เช่น เป้าหมายของหลักสูตรและชุดวิชา แผนการผลิตสื่อเพื่อการศึกษา แผนการจัดการการเรียนการสอน เป็นต้น

6) พิจารณาการดำเนินงานเกี่ยวกับชุดวิชาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือมหาวิทยาลัยกำหนด

7) กำกับดูแลให้การดำเนินงานของหลักสูตรให้เป็นไปตามระบบประกันคุณภาพ และรายงานผลรายปีการศึกษาต่อสาขาวิชาและสภาวิชาการ เช่น รายงานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เป็นต้น

8) ดำเนินการประเมินหลักสูตรจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ติดตามบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตทุกปีการศึกษา เป็นต้น

- 9) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการประเมิน
- 10) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิการบดี คณบดี ภาควิชา สาขาวิชา และมหาวิทยาลัยมอบหมาย รวมทั้งหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 11) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร มีการจัดอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ สป.อว. กำหนด

## 2. การบริหารทรัพยากร

หลักสูตรจัดสรรงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้เพื่อจัดซื้อตำรา สื่อการเรียนการสอน โสตทัศนูปกรณ์ และวัสดุครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองให้นักศึกษาในหลักสูตรสามารถบรรลุ PLOs ทั้ง 2 ข้อได้ ดังนี้

### 2.1 การบริหารงบประมาณ

หลักสูตรจัดสรรงบประมาณประจำปี ทั้งงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้เพื่อจัดซื้อทรัพยากรการเรียนการสอนที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีมติเห็นชอบว่าจำเป็นต่อการสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียน สร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา และสามารถพัฒนาให้นักศึกษาบรรลุ PLOs ได้

### 2.2 ทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม

หลักสูตรจัดสรรงบประมาณประจำปี ทั้งงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้เพื่อจัดซื้อทรัพยากรการเรียนการสอนที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีมติเห็นชอบว่าจำเป็นต่อการสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียน สร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา และสามารถพัฒนาให้นักศึกษาบรรลุ PLOs ได้ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงฐานข้อมูลที่จะให้สืบค้น และภาควิชาที่เกี่ยวข้องมีหนังสือ ตำราเฉพาะทาง รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ได้แก่ (1) หนังสือ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) คอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และห้องปฏิบัติการทางภาษา (3) ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง และ (4) ระบบเครือข่ายออนไลน์

### 2.3 การจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติม

นอกจากนี้แล้ว เพื่อสร้างความมั่นใจว่า นักศึกษาในหลักสูตรจะได้ตำราและสื่อต่าง ๆ ที่ทันสมัยและสอดคล้องต่อการพัฒนา PLOs คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้วางแผนการจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติมในแต่ละปีการศึกษา โดยมีกลไกดังต่อไปนี้

- 1) มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรวางแผนจัดหาและติดตามการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน

- 2) ให้อาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนเสนอรายชื่อสื่อ และตำราที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนการวิจัยต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
- 3) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดสรรงบประมาณประจำปีและจัดซื้อตำราและสื่อต่าง ๆ
- 4) ประสานงานกับห้องสมุดในการจัดซื้อหนังสือ และตำราที่เกี่ยวข้อง
- 5) สำรวจความต้องการและการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

#### 2.4 การประเมินความเพียงพอของทรัพยากร

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวางแผนจัดหาและติดตามการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอนและเจ้าหน้าที่ด้านโสตทัศนูปกรณ์ซึ่งทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการใช้สื่อของอาจารย์ร่วมกัน ประเมินความ พอเพียงและความต้องการใช้สื่อของอาจารย์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) เป้าหมาย จัดให้มีห้องเรียน สื่อการสอน ระบบเครือข่ายและช่องทางการเรียนรู้ที่เพียงพอเพื่อสนับสนุนการศึกษาในห้องเรียน นอกห้องเรียนและเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) การดำเนินการ จัดให้มีห้องเรียนที่มีความพร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ จัดให้มีเครือข่ายและห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ให้เหมาะสมเพียงพอ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง จัดให้มีห้องสมุดให้บริการทั้งหนังสือ ตำรา โสตทัศนวัสดุเพื่อการเรียนรู้
- 3) การประเมินผล สถิติของจำนวนหนังสือ ตำราและโสตทัศนวัสดุเพื่อการเรียนรู้ที่มีให้บริการ และสถิติการใช้งานหนังสือ ตำรา และโสตทัศนวัสดุเพื่อการเรียนรู้ ผลสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการให้บริการทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้และปฏิบัติการ

#### 3. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

คณะสภามหาวิทยาลัยและคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้ดำเนินการเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่ที่ครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) ปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ เข้าใจระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และให้รับทราบบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาที่สอน
- 2) ชี้แจงปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของหลักสูตรมอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบการศึกษาระดับมหาบัณฑิต รายละเอียดหลักสูตร คู่มืออาจารย์ กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

3) อบรมเทคนิควิธีการสอน การใช้สื่อ การวัดประเมินผล การวิเคราะห์ผู้เรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การจัดทำรายละเอียดรายวิชาและแผนการสอนเทคนิคการควบคุมวิทยานิพนธ์ และการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์

4) กำหนดอาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อช่วยเหลือและให้คำแนะนำปรึกษา และประเมินการสอนของอาจารย์ใหม่

5) อาจารย์ใหม่ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก แม้ยังไม่มีผลงานทางวิชาการหลังสำเร็จการศึกษา อนุมัติให้เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาโทได้ แต่ทั้งนี้หากจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโท ต้องมีผลงานทางวิชาการภายหลังสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย 1 เรื่อง ภายใน 2 ปี หรือ 2 เรื่อง ภายใน 4 ปี หรือ 3 เรื่องภายใน 5 ปี

#### 4. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่อาจารย์

##### 4.1 การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่อาจารย์ การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลที่ครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้

1) ส่งเสริมอาจารย์ให้เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการสอนแบบต่าง ๆ การสร้างแบบทดสอบต่าง ๆ ตลอดจนการประเมินผลการเรียนรู้ที่อ้างอิงพัฒนาการของผู้เรียน การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนการสอน การใช้และผลิตสื่อการสอน

2) มีการเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ทันสมัย

3) มีการทำงานเป็นทีมในรูปแบบของคณะกรรมการบริหารรายวิชาหรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ดังนั้น คณาจารย์ใหม่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการทำงานร่วมกับคณาจารย์อาวุโส ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

##### 4.2 การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ

การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่อาจารย์ การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ ที่ครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้

1) ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการวิจัยเพิ่ม เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ในสาขาวิชา

2) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยอย่างต่อเนื่องและสนับสนุนการศึกษาต่อ ฝึกอบรมดูงานทางวิชาการ การประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

3) สนับสนุนให้อาจารย์สร้างผลงานทางวิชาการ เพื่อเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น

4) สนับสนุนให้อาจารย์มีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการ และวิชาชีพแก่สังคม

## 5. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง และอย่างน้อย 1 เรื่องต้องเป็น First Author หรือ Corresponding Author

2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ประจำ หรือนักวิจัยประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ร่วมเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อย่างน้อย 1 คน โดยอาจารย์ประจำหลักสูตร หรืออาจารย์ประจำ หรือนักวิจัยประจำต้องมีคุณวุฒิเช่นเดียวกันกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก สำหรับอาจารย์ที่เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมภายนอกต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง

3) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงมากเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น

## 6. อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบไปด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสภาสถาบันอุดมศึกษา โดยมีอาจารย์ประจำหรือนักวิจัยประจำร่วมเป็นผู้สอบด้วย รวมไม่น้อยกว่า 3 คน ทั้งนี้ ประธานกรรมการสอบต้องไม่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม โดยอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องมีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และผลงานทางวิชาการ ดังนี้

1) กรณีเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร หรืออาจารย์ประจำ หรือนักวิจัยประจำ ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรง

ตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง และอย่างน้อย 1 เรื่องต้องเป็น ผลงานวิจัย

2) กรณีเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าและมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับซึ่ง ตรงหรือสัมพันธ์กับ หัวข้อวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง

3) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ ซึ่ง ตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น

## 7. การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษา

การศึกษาแผน 1.1 และ 2.1 ให้ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยต้อง ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนน หรือเทียบเท่า สอบผ่านการการวัด คุณสมบัติเพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอการทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่า เป็นขั้นสุดท้ายจนบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สำหรับการสอบ ปากเปล่าให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง ซึ่งจะต้อง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา และต้องเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟัง ได้ เกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ในการสอบประกอบด้วย องค์ความรู้ใหม่จากข้อความแห่งการริเริ่มและค ความรู้ความเข้าใจในวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา สำหรับนักศึกษาปริญญาโทของกลุ่มสาขาวิชา สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อาจเผยแพร่ในวารสารระดับชาติที่มีคุณภาพตามที่คณะกรรมการ กำหนด และการพ้นสภาพโดยไม่สำเร็จการศึกษาของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้เป็นไปตามที่ สภาสถาบันกำหนด

## 8. แผนการรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 2 ปี (ความน่าจะเป็น)

แผน 1 แบบวิชาการ ใช้วุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 36 หน่วยกิต (วิทยานิพนธ์)

ระดับชั้นปี	จำนวนนักศึกษาในแต่ละปีการศึกษา (รูป/คน)				
	2567	2568	2569	2570	2571
หลักสูตรปริญญาโท (5*3)					
ชั้นปีที่ 1	15	15	15	15	15
ชั้นปีที่ 2	-	15	15	15	15
รวม	15	30	30	30	30
คาดว่าจะจบการศึกษา	-	15	15	15	15

แผน 2 แบบวิชาชีพ ใช้วุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 36 หน่วยกิต

ระดับชั้นปี	จำนวนนักศึกษาในแต่ละปีการศึกษา (รูป/คน)				
	2567	2568	2569	2570	2571
หลักสูตรปริญญาโท (5*3)					
ชั้นปีที่ 1	15	15	15	15	15
ชั้นปีที่ 2	-	15	15	15	15
รวม	15	30	30	30	30
คาดว่าจะจบการศึกษา	-	30	30	30	30

9. งบประมาณตามแผน (ความน่าจะเป็น)

9.1 งบประมาณรายรับ (หน่วย : บาท)

9. งบประมาณตามแผน (ความน่าจะเป็น)

9.1 งบประมาณรายรับ (หน่วย : บาท)

รายละเอียดรายรับ	ปีงบประมาณ (5 ปีนับจากปีหน้าปก)				
	2567	2568	2569	2570	2571
ค่าลงทะเบียน	2,400,000	4,800,000	4,800,000	4,800,000	4,800,000
รวมรายรับ	2,400,000	4,800,000	4,800,000	4,800,000	4,800,000

9.2 งบประมาณรายจ่าย (หน่วย : บาท)

หมวดเงิน	ปีงบประมาณ (5 ปีนับจากปีหน้าปก)				
	2567	2568	2569	2570	2571
<b>ก. งบดำเนินการ</b>					
1. เงินเดือนอาจารย์	1,296,000	1,296,000	1,296,000	1,296,000	1,296,000
2. เงินเดือนเจ้าหน้าที่	180,000	180,000	180,000	180,000	180,000
3. ค่าตอบแทนอาจารย์บรรยายพิเศษ	72,000	72,000	72,000	72,000	72,000
4. ทุนวิจัย	54,000	108,000	108,000	108,000	108,000
5. ค่าหนังสือ/ ตำรา/วารสาร	27,000	54,000	54,000	54,000	54,000
6. ค่าบริหารจัดการหลักสูตร	40,500	81,000	81,000	81,000	81,000
รวม (ก)	1,669,500	1,791,000	1,791,000	1,791,000	1,791,000
<b>ข. งบลงทุน</b>					
ค่าครุภัณฑ์	27,000	54,000	54,000	54,000	54,000

หมวดเงิน	ปีงบประมาณ (5 ปี นับจากปีหน้าปก)				
	2567	2568	2569	2570	2571
รวม (ข)	27,000	54,000	54,000	54,000	54,000
รวม (ก) + (ข)	1,696,500	1,845,000	1,845,000	1,845,000	1,845,000
ค่าใช้จ่ายต่อหัวต่อปี = 62,833 บาท					
ประมาณการค่าใช้จ่ายต่อคนต่อหลักสูตร = 125,667 บาท					

### 9.3 รายรับทั้งปีการศึกษา (หน่วย : บาท)

รายละเอียด	ปีงบประมาณ (5 ปี นับจากปีหน้าปก)				
	2567	2568	2569	2570	2571
รายรับ ทั้งปีการศึกษา	687,000	2,922,000	2,922,000	2,922,000	2,922,000

#### หมายเหตุ\*\*

อัตราค่าธรรมเนียมเรียกเก็บเงินประเภทอื่น ๆ (ทั่วไป) ให้เป็นไปตามบัญชีแนบท้ายประกาศมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เรื่อง อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา พ.ศ. 2564

## 10. ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์

## 10.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งทางวิชาการ	คุณวุฒิ (สาขาวิชา)	สำเร็จการศึกษาจาก	
				สถาบัน/ประเทศ	ปี พ.ศ.
1.	พระมหาวิรุฬ วิโรจโน (นิลเพ็ชร)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) รป.ม. รัฐประศาสนศาสตร์ ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น	2561
				มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา	2549
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2543
2.	นางสาวณัฐอร เจือจันทร์	อาจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) ศน.บ. (รัฐศาสตร์การปกครอง)	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	2564
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2553
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2548
3.	พระครูประยุตสารธรรม (วรชาติ ทะสา)	อาจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) ศน.บ. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา)	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	2563
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2551
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2544

## 10.2 อาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งทางวิชาการ	คุณวุฒิ (สาขาวิชา)	สำเร็จการศึกษาจาก	
				สถาบัน/ประเทศ	ปี พ.ศ.
1.	พระมหาวิรุฒ วิโรจโน (นิลเพ็ชร)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ร.ป.ม. รัฐประศาสนศาสตร์ ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น	2561
				มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา	2549
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2543
2.	นางสาวณัฐอร เจือจันทร์	อาจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) ศน.บ. (รัฐศาสตร์การปกครอง)	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	2564
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2553
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2548
3.	พระครูประยุตสารธรรม (วรชัด ทะสา)	อาจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) ศน.บ. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา)	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	2563
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2551
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2544

## 10.3 อาจารย์ผู้สอน

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิ (สาขาวิชา)	สำเร็จการศึกษาจาก		ผลงานทางวิชาการ (การค้นคว้าวิจัยหรือการ แต่งตำรา)	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	
				สถาบัน/ประเทศ	ปี พ.ศ.		ที่มีอยู่ แล้ว	ที่จะมีใน หลักสูตร นี้
1	พระมหาวิรุฑ วิโรจโน (นิลเพ็ชร)	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) รป.ม. รัฐประศาสนศาสตร์ ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยการจัดการ และเทคโนโลยีอีสเทิร์น, ไทย	2561	ตามเอกสารภาคผนวก		✓
				มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา, ไทย	2549			
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2543			
2	นางสาวณัฐอร เจือจันทร์	อาจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) ศน.บ. (รัฐศาสตร์การปกครอง)	มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม, ไทย	2564			
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2553			
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2548			

3	พระครูประยุตสารธรรม (วรชัด ทะสา)	อาจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) ศน.บ. (สังคมวิทยาและ มานุษยวิทยา)	มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2563  2551  2544			✓
4	พระครูปลัด ทวี อภโย (ข้ามฉวี)	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศศ.ม. (สังคมวิทยาการพัฒนา) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม, ไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2561  2550  2546			✓
5	ดร.สิทธิพร เกษจ้อย	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	Ph.D. (Sociology) สส.ม. (การวิจัยทางสังคม สงเคราะห์ศาสตร์) ศน.บ. (การสอนภาษาอังกฤษ) (เกียรติคุณอันดับหนึ่ง)	Bharati Vidyapeeth University, Pune, India มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2555  2550  2547			✓
6	ดร. อัครเดช นีละโยธิน	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา)  ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2559  2547			

			คอบ. (ครุศาสตร์อุตสาหกรรม)	มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ไทย มหาวิทยาลัยพระจอม เกล้าพระนครเหนือ, ไทย	2534			
7	ดร.อาทิตย์ ผ่านพูล	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) ศน.บ. (ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2561 2555 2544			
8	ดร.อภิชาติ เหมือนโยธอง	อาจารย์	รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) ร.ม. (รัฐศาสตร์) รป.บ. (การบริหารท้องถิ่น) ศน.บ. (รัฐศาสตร์การปกครอง)	มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์, ไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมา ชิราช, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2561 2552 2558 2548			

## 10.4 อาจารย์พิเศษ (ถ้ามี)

## หมวดที่ 6 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

### 1. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา ที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง ในกรณีที่เป็นักเรียนจากต่างประเทศจะต้องเป็นมหาวิทยาลัยที่ ก.พ. รับรองหรือคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ และคุณสมบัติอื่น ๆ ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยจะ ประกาศให้ทราบเป็นปี ๆ ไป

2) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.50 จากระบบ 4 แต้ม หรือเทียบเท่า ในกรณีที่ขาดคุณสมบัติดังกล่าว คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยอาจพิจารณา รับสมัครได้โดยพิจารณาจากผลงานทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน ความรู้ และความสามารถ

3) สำเร็จการศึกษาจากการศึกษาคณะสงฆ์ไทย เปรียญธรรม 9 ประโยค

4) ผู้สมัครต้องมีความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศ และมีผลการสอบภาษาอังกฤษโดยผ่าน การทดสอบตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนด หรือเป็นไปตามที่สภาสถาบันกำหนด

5) สำหรับผู้ที่ไม่เคยผ่านการศึกษาด้านรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ ต้องศึกษารายวิชา ปรับพื้นฐานไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต หรือตามเหมาะสมโดยให้ยึดมติคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เป็นที่สิ้นสุด

6) ต้องไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นจากสถานภาพการเป็นนักศึกษาจากสถาบันการศึกษา หรือมี บุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

7) คุณสมบัติ นอกเหนือจากข้อ 1-5 ให้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย หรือคณะ/สาขาวิชา หรือการเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอย่างเอกฉันท์

### 2. ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า

จากการสัมภาษณ์และการประชุมร่วมของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร อาจารย์ผู้บรรยายพิเศษ สามารถสรุปประเด็นปัญหาได้ดังนี้

1) นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากศาสตร์หรือสาขาอื่น มีพื้นฐานทางด้านรัฐศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง และต้องการปรับพื้นฐานให้มากขึ้น

2) นักศึกษาแรกเข้ามีทักษะด้านภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง และต้องการปรับ พื้นฐานให้มากขึ้น

3) นักศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจทักษะด้านการวิจัยขั้นสูง และต้องการปรับ พื้นฐานการทำวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพให้มากขึ้น

4) นักศึกษาบางกลุ่มมีทักษะทางด้านเทคโนโลยีหรือทักษะด้านดิจิทัลในระดับปาน กลาง และต้องการปรับพื้นฐานให้มากขึ้น

### 3. กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา / ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2

1) หลักสูตรจัดสอนเสริมรายวิชาที่เสริมสร้างความรู้พื้นฐานทางรัฐศาสตร์ให้กับนักศึกษาจบปริญญาตรีหรือเทียบเท่าต่างสาขาและขาดความรู้พื้นฐานทางรัฐศาสตร์

2) หลักสูตรจัดสอนเสริมรายวิชาที่เสริมสร้างความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตลอดหลักสูตร หรือมีการบรรยายเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มเติม

3) หลักสูตรจัดสอนเสริมรายวิชาที่เสริมสร้างความรู้ทางด้านระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตลอดหลักสูตร หรือเปิดคลินิก (Academic Clinic) บริการการทำวิจัยตลอดหลักสูตร

4) หลักสูตรจัดสอนเสริมรายวิชาที่เสริมสร้างความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ขั้นสูง และทักษะด้านดิจิทัลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตลอดหลักสูตร หรือเปิดคลินิกบริการการใช้คอมพิวเตอร์ตลอดหลักสูตร

### 4. องค์ประกอบเกี่ยวกับการฝึกภาคปฏิบัติ

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ไม่มีองค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ภาคสนามโดยเฉพาะ แต่ได้จัดการฝึกปฏิบัติกรรมฐานในส่วนที่จำเป็นซึ่งเป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัย และระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2563 กำหนดให้นักศึกษา ทุกรูป/คน ต้องเข้ารับการอบรมกรรมฐานเป็นระยะเวลารวม 15 วัน (แบบสะสมหรือแบบต่อเนื่องก็ได้)

#### 4.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

นักศึกษาต้องรู้จักพัฒนากายภาวนา จิตภาวนา และปัญญาภาวนา สามารถรู้ทันอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับจิตและสามารถที่จะสงบระงับอารมณ์ด้านลบที่เกิดขึ้นได้ แสดงออกเชิงพฤติกรรมที่สังเกตได้เชิงสัญลักษณ์ถึงการยอมรับ เห็นคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรม วิชาชีพ หรือแสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

#### 4.2 ช่วงเวลาที่จัดประสบการณ์

การอบรมกรรมฐานเป็นระยะเวลารวม 15 วัน (แบบสะสมหรือแบบต่อเนื่องก็ได้) ให้เป็นไปตามประกาศของคณะหรือตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

#### 4.3 การจัดเวลาและตารางสอน

แบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา คือ เช้า บ่าย และเย็น เป็นระยะเวลารวม 15 วัน รายละเอียดเป็นไปตามกำหนดการของการฝึกอบรมหลักสูตรกรรมฐานเข้มข้น

## องค์ประกอบที่ 7 การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

### 1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

#### 1.1 การวัดผลการศึกษา

ประเมินผลการศึกษาจากการสอบรายวิชาประจำภาคการศึกษา การสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) การสอบโครงการวิทยานิพนธ์ การสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ และการเข้ารับการปฏิบัติกรรมฐานตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ดังนี้

1) การสอบภาษาต่างประเทศสำหรับนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโทให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

2) การสอบรายวิชาประจำภาคการศึกษา เป็นการสอบประจำภาคการศึกษาเพื่อวัดว่านักศึกษามีความรู้ในรายวิชา ซึ่งอาจเป็นการสอบข้อเขียน หรือการวัดผลการศึกษาโดยวิธีอื่น โดยนักศึกษาจะต้องสอบรายวิชาทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนไว้ เว้นแต่รายวิชานั้นได้ถอนอย่างถูกต้องตามประกาศมหาวิทยาลัย

3) การสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เป็นการสอบข้อเขียนและการสอบปากเปล่า หรือเป็นการสอบข้อเขียนอย่างเดียว สำหรับนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโท เพื่อประเมินความรู้ความสามารถของนักศึกษาในทฤษฎีพื้นฐานและระเบียบวิธีวิจัยเพื่อวัดศักยภาพในการเป็นผู้มีสิทธิเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ กระทำโดยคณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติ ซึ่งคณะกรรมการประจำคณะเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน 3 คน โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ นักศึกษามีสิทธิสอบวัดคุณสมบัติไม่เกิน 2 ครั้ง

4) การสอบโครงการวิทยานิพนธ์ เป็นการสอบเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการวิทยานิพนธ์ กระทำโดยคณะกรรมการสอบโครงการวิทยานิพนธ์ ซึ่งคณะกรรมการประจำคณะเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน 5 คน โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และเมื่อคณะได้อนุมัติโครงการวิทยานิพนธ์แล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับโครงการวิทยานิพนธ์ นักศึกษาต้องยื่นคำร้องขออนุมัติเปลี่ยนแปลงต่อคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะก่อนจึงจะดำเนินการได้

5) การสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ เป็นการสอบเพื่อประเมินผลงานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโท ประกอบด้วยการตรวจประเมินคุณภาพผลงาน การทดสอบความรู้ของนักศึกษาด้วยวิธีการสอบปากเปล่า และการประชุมพิจารณาผลงานของกรรมการ กระทำโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ จำนวน 5 รูป/คน ที่คณะกรรมการประจำคณะเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้ง โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และถือว่าสอบผ่านวิทยานิพนธ์ เมื่อ

คณะกรรมการสอบทั้งคณะมีมติเป็นเอกฉันท์ให้สอบผ่าน นักศึกษามีสิทธิสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ไม่เกิน 2 ครั้ง

6) การเข้ารับการอบรมการปฏิบัติการมาตรฐานเป็นระยะเวลารวม 15 วัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาวิชาชีพอ่อนสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

## 1.2 การประเมินผลการศึกษา

การประเมินผลการศึกษาแต่ละรายวิชาจะกระทำเป็นสัญลักษณ์ซึ่งมีความหมายและค่าระดับคะแนน ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย	ค่าระดับคะแนน
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	4.0
B+	ดีมาก (Very Good)	3.5
B	ดี (Good)	3.0
C+	ดีพอใช้ (Fairly Good)	2.5
C	พอใช้ (Fair)	2.0
D+	อ่อน (Poor)	1.5
D	อ่อนมาก (Very Poor)	1.0
F	ผลการประเมินขั้นตก (Fail)	0.0

ผลการศึกษาอาจได้ด้วยสัญลักษณ์อื่น ดังนี้

I (Incomplete)	หมายถึง	การวัดผลไม่สมบูรณ์
IP (In Progress)	หมายถึง	การสอนยังไม่สิ้นสุด
S (Satisfactory)	หมายถึง	ผลการประเมินเป็นที่พอใจ
U (Unsatisfactory)	หมายถึง	ผลการประเมินไม่เป็นที่พอใจ
V (Visitor)	หมายถึง	การร่วมฟัง
W (Withdrawn)	หมายถึง	การถอนรายวิชาโดยได้รับอนุมัติ
M (Missing)	หมายถึง	ขาดสอบ
N (No Report)	หมายถึง	ยังไม่ได้รับผลการประเมิน

## 2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

ในกระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชา จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามลำดับ ดังนี้

### 2.1 กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาขณะที่เป็นนักศึกษา

1) เที่ยบเคียงผลการเรียนของนักศึกษาที่เรียนในรายวิชา ซึ่งอาจเป็นต่างกลุ่ม ต่างชั้นปี ต่างคณะ แล้วแต่กรณี เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงรายวิชา

2) ทบทวนเนื้อหาหรือรายวิชาทุกปีการศึกษา โดยอาจพิจารณาพร้อมกับอาจารย์ผู้สอนรายวิชาอื่นที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน หรือให้เกิดความสัมพันธ์และต่อเนื่องแล้วแต่กรณี และทบทวนเนื้อหาโดยเทียบกับวิชาของสถาบันอื่น หรือเทียบกับตำราหรือบทความทางวิชาการหรือผลการวิจัย เพื่อให้เกิดการพัฒนาเนื้อหาให้ทันสมัยและมีมาตรฐานทางวิชาการ

3) ทบทวนและวิเคราะห์จากผลงานการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา

### 2.2 กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาหลังจากจบการศึกษา

1) ประเมินจากการได้งานทำตามสาขาวิชาของนักศึกษา

2) ประเมินจากความพึงพอใจของการทำงานในหน่วยงาน

3) ประเมินจากตำแหน่งและความก้าวหน้าในสายงาน

## 3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

### 3.1 ปริญญาโท แผน 1 แบบวิชาการ

แผน 1.1 ทำวิทยานิพนธ์ สอบผ่านการวัดคุณสมบัติเพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายจนบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษาและต้องเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ เกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ในการสอบประกอบด้วยองค์ความรู้ใหม่ซึ่งพิจารณาจากข้อความแห่งการริเริ่ม และความรู้ความเข้าใจในวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด อย่างน้อย 2 เรื่อง สำหรับนักศึกษาปริญญาโทกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อาจเผยแพร่ในวารสารระดับชาติที่มีคุณภาพตามที่คณะกรรมการกำหนด

แผน 1.2 ทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชา สอบผ่านการวัดคุณสมบัติเพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายจนบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษาและต้องเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ เกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ในการสอบ

ประกอบด้วย องค์ความรู้ใหม่ซึ่งพิจารณาจากข้อความแห่งการริเริ่ม และความรู้ความเข้าใจใน วิทยานิพนธ์ของนักศึกษา สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการ ตีพิมพ์ เผยแพร่ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตาม ประกาศที่คณะกรรมการกำหนด อย่างน้อย 2 เรื่อง สำหรับนักศึกษาปริญญาโทกลุ่มสาขาวิชา สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อาจเผยแพร่ในวารสารระดับชาติที่มีคุณภาพตามที่คณะกรรมการ กำหนด

### 3.2 ปริญญาโท แผน 2

แผน 2 แบบวิชาชีพ ค้นคว้าอิสระ ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดย จะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จาก 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า สอบผ่านการสอบวัด คุณสมบัติเพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าชั้น สุดท้ายจนบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สำหรับการสอบปากเปล่า ให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่สถาบันแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ เกณฑ์การวัดผล สัมฤทธิ์ในการสอบประกอบด้วย องค์ความรู้ใหม่ซึ่งพิจารณาจากข้อความแห่งการริเริ่มและความรู้ ความเข้าใจในวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้อง ได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่มี คุณภาพตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด หรือได้รับสิทธิบัตร หรือเป็นผลงานนวัตกรรม หรือ ผลงานสร้างสรรค์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เชิงสังคมและเศรษฐกิจ สำหรับนักศึกษา ปริญญาโทกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อาจเผยแพร่ในวารสารระดับชาติที่มีคุณภาพ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

### 3.3 คุณสมบัติผู้สอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยอาจมีอาจารย์ ประจำหรือนักวิจัยประจำร่วมเป็นผู้สอบด้วย รวมไม่น้อยกว่า 3 คน ทั้งนี้ ประธานกรรมการสอบต้อง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก โดยอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ต้องมีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และผลงานทาง วิชาการดังนี้

1) กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตร หรืออาจารย์ประจำ หรือนักวิจัยประจำต้องมี คุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการประเภทงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา ของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณา

แต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง และอย่างน้อย 1 เรื่องต้องเป็นผลงานวิจัย

2) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าและมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่กำหนดในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง

3) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงมาก เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงกับหัวข้อวิทยานิพนธ์โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาที่สถาบันกำหนด

### 3.4 การพ้นสภาพ

การพ้นสภาพโดยไม่สำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

## หมวดที่ 8 การประกันคุณภาพหลักสูตร

### 1. การกำกับมาตรฐานหลักสูตรตามที่กำหนดโดย สป.อว.

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ได้ดำเนินการประกันคุณภาพตามนโยบายสภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยกำหนดให้มีประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรใช้เกณฑ์ ASEAN University Network - Quality Assurance (AUN - QA) เป็นแนวทางในการวางแผน ควบคุม ดำเนินงาน และปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 ตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร ซึ่งครอบคลุมด้านต่อไปนี้

- 1) ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 2) ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร
- 3) ด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอน
- 4) การประเมินผู้เรียน
- 5) ด้านบุคลากรสายวิชาการ
- 6) การบริการและการช่วยเหลือผู้เรียน
- 7) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน
- 8) ด้านผลผลิตและผลลัพธ์

การดำเนินงานของหลักสูตรมีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร เป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีหน้าที่ออกแบบหลักสูตรตามแนวทางการศึกษามุ่งเน้นที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ (แนวทาง OBE) กำหนดผู้มีส่วนได้เสียและวิธีการได้มาซึ่งความต้องการและความคาดหวังที่นำมาสู่การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สะท้อนความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียที่ครอบคลุมตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ และสะท้อนเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนทั้งระยะสั้นและระยะยาว นำมาสู่การออกแบบโครงสร้างหลักสูตรการศึกษา และรายวิชาที่สัมพันธ์กับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรที่ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะทางวิชาการและวิชาชีพได้ รวมทั้งการมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ ปลูกฝังผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกิดกรอบคิดแบบเติบโต

นอกจากนี้หลักสูตรมีการกำกับติดตาม การกำหนดรูปแบบการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) ระดับรายปี (YLOs) และระดับรายวิชา (CLOs) โดยประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน ในการเลือกวิธีการ เครื่องมือที่เหมาะสม และกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลที่น่าเชื่อถือที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน มีระบบกลไกในการทบทวน ตรวจสอบ กำกับการเก็บข้อมูลย้อนกลับ และการรายงานผลการเรียนรู้ที่นำมาสู่การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทั้งของผู้สอนและผู้เรียน

เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตรและรายวิชาคาดหวังของหลักสูตร โดยกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร ตามกระบวนการ ดังต่อไปนี้

1) แต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากอาจารย์ประจำ หรืออาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 3 รูป/คน มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชารัฐศาสตร์ ชั้นต่ำปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการ ที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง

2) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีภาระหน้าที่ในการบริหาร และพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร โดยการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบ OBE นำผลมาพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

3) มีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างน้อยทุก 5 ปี โดยนำความคิดเห็นของคณะกรรมการวิพากษ์และพัฒนาหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ บัณฑิตใหม่ ศิษย์เก่า ผู้ใช้บัณฑิต รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของนโยบาย เศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางวิชาการ มาประกอบการพิจารณาด้วย

### 1.1 เกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ตามรูปแบบของ AUN-QA

#### เกณฑ์คุณภาพที่ 1 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning Outcomes)

1) หลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่เหมาะสมเป็นไปตามการกำหนดของอนุกรมวิธานการเรียนรู้ ที่ต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย และสะท้อนความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

2) หลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ของรายวิชาทั้งหมดอย่างเหมาะสม โดยต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของหลักสูตร

3) หลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ทั่วไป (เกี่ยวข้องกับการเขียนและการสื่อสาร การแก้ปัญหา เทคโนโลยีสารสนเทศ) และผลการเรียนรู้เฉพาะทาง(เกี่ยวข้องกับความรู้อะกษะของสาขาวิชา)

4) หลักสูตรแสดงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกที่ถูกรวบรวมและสะท้อนให้เห็นในผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

5) หลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่บรรลุได้ของผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษา

#### คุณภาพที่ 2 โครงสร้างโปรแกรมและเนื้อหา (Program Structure and Content)

1) ข้อกำหนดของหลักสูตรและรายวิชาทั้งหมดต้องมีความครบถ้วน ทันสมัย พร้อมใช้งานและมีการสื่อสารไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

- 2) การออกแบบโครงสร้างหลักสูตรมีความสอดคล้องหรือนำไปสู่การบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 3) การออกแบบโครงสร้างหลักสูตรต้องมาจากความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่รวบรวมมาโดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
- 4) แต่ละรายวิชามีส่วนร่วมในการผลักดันผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บรรลุได้อย่างชัดเจน
- 5) โครงสร้างหลักสูตรต้องแสดงรายวิชาอย่างสมเหตุสมผล การลำดับรายวิชา (Basic -> Intermediate -> Specialized courses) และรายวิชาบูรณาการ
- 6) โครงสร้างหลักสูตรมีตัวเลือกให้ผู้เรียนในการศึกษาวิชาเอก และ/หรือวิชารองที่เป็นความเชี่ยวชาญพิเศษ
- 7) หลักสูตรแสดงการทบทวนโครงสร้างหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย และสอดคล้องกับภาคอุตสาหกรรมการทำงาน

### เกณฑ์คุณภาพที่ 3 แนวทางการจัดการเรียนการสอน (Teaching and Learning Approach)

- 1) มีปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่ต้องถูกแสดงไว้อย่างชัดเจนและมีการสื่อสารไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม และถูกนำไปใช้ในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2) มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้
- 3) มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 4) มีกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ และปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (เช่น ทักษะการสอบสวนเชิงวิพากษ์ ทักษะการประมวลผลข้อมูล ทักษะการทดลองหาความคิดและวิธีปฏิบัติใหม่)
- 5) มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ ๆ ความคิดสร้างสรรค์การสร้างนวัตกรรม และแนวคิดของผู้ประกอบการ
- 6) กระบวนการเรียนการสอนมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าตอบโจทย์ความต้องการของภาคอุตสาหกรรมการทำงาน และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

### เกณฑ์คุณภาพที่ 4 การประเมินผู้เรียน (Student Assessment)

- 1) มีวิธีการประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย โดยสอดคล้องกับการบรรลุผลสำเร็จของผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และวัตถุประสงค์การเรียนการสอน
- 2) นโยบายการประเมินผู้เรียน การอุทธรณ์ผลการประเมินถูกแสดงไว้อย่างชัดเจน มีการสื่อสารไปยังผู้เรียน และนำไปใช้อย่างสม่ำเสมอ
- 3) การประเมินผู้เรียนต้องมีมาตรฐานและกระบวนการที่แสดงความก้าวหน้าและการสำเร็จการศึกษาของผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน มีการสื่อสารไปยังผู้เรียน และนำไปใช้อย่างสม่ำเสมอ

4) วิธีการประเมินผู้เรียนต้องแสดงให้เห็นถึงเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) การเฉลยคำตอบ (Marking schemes) เวลาในการประเมิน (Timelines) และกฎระเบียบในการประเมิน (Evaluation) โดยวิธีการประเมินเหล่านี้ต้องมีความเที่ยงตรง คงเส้นคงวา และยุติธรรม

5) วิธีการประเมินผู้เรียนต้องแสดงถึงการบรรลุผลสำเร็จของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับหลักสูตร และผลการเรียนรู้อะเอียดรายวิชา

6) มีการป้อนกลับผลการประเมินให้แก่ผู้เรียนอย่างทันที่

7) การประเมินผู้เรียนและกระบวนการ มีการทบทวนและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าตอบโจทย์ความต้องการของภาคอุตสาหกรรมการทำงาน และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

#### เกณฑ์คุณภาพที่ 5 คุณภาพของบุคลากรสายวิชาการ (Academic Staff)

1) หลักสูตรมีแผนอัตรากำลังอาจารย์ (รวมถึงการสืบทอดตำแหน่ง การเลื่อนชั้น การโยกย้ายกำลังคน การเลิกจ้าง และแผนเกษียณอายุ) ที่ต้องมีการดำเนินการตามแผน เพื่อให้มั่นใจในคุณภาพและปริมาณอาจารย์ให้เพียงพอต่อความต้องการในการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ

2) หลักสูตรมีการแสดงภาระงานของอาจารย์ (Staff workload) โดยมีการวัดและกำกับติดตามเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ

3) หลักสูตรมีการแสดงสมรรถนะของอาจารย์ โดยมีการกำหนด ประเมิน และสื่อสารไปยังอาจารย์ทุกคน

4) หลักสูตรมีการจัดสรรภาระงานที่เหมาะสมกับคุณสมบัติ ประสบการณ์ และความถนัดของอาจารย์

5) หลักสูตรมีการเลื่อนตำแหน่งอาจารย์ที่อยู่บนฐานของคุณธรรม โดยพิจารณาจากผลงานด้านการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ

6) หลักสูตรมีการระบุและสื่อสารให้อาจารย์ได้เข้าใจถึงสิทธิ์และสิทธิพิเศษ สิทธิประโยชน์ บทบาทและความสัมพันธ์ และความรับผิดชอบ ทั้งนี้โดยต้องคำนึงถึงจริยธรรมทางวิชาชีพ และความอิสระทางวิชาการ

7) หลักสูตรมีการระบุความต้องการที่จะได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาของอาจารย์อย่างเป็นระบบ และมีการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมและการพัฒนาที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการเหล่านั้น

8) หลักสูตรแสดงถึงการจัดการประสิทธิภาพของอาจารย์ รวมถึงการให้รางวัล และการได้รับการยอมรับ โดยต้องมาจากการประเมินคุณภาพการเรียนการสอนและการวิจัยของอาจารย์

### เกณฑ์คุณภาพที่ 6 การบริการและการช่วยเหลือผู้เรียน (Student Support Services)

- 1) นโยบายการรับนักศึกษา เกณฑ์การรับเข้า และกระบวนการรับเข้าของหลักสูตร ต้องมีการระบุไว้อย่างชัดเจน มีการสื่อสาร เผยแพร่ และข้อมูลเป็นปัจจุบัน
- 2) มีแผนระยะสั้นและระยะยาวในการให้บริการสนับสนุนทั้งแก่อาจารย์และผู้เรียน เพื่อให้มั่นใจว่าเพียงพอและนำไปสู่คุณภาพของการให้บริการเพื่อการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ
- 3) ระบบที่เพียงพอในการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน ผลการเรียนรู้ และภาระการเรียนรู้โดยความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้ และภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องได้รับการบันทึกและติดตามอย่างเป็นระบบ มีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปแก้ไขตามความเหมาะสม
- 4) มีการแสดงถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตร การร่วมประกวดแข่งขัน และบริการสนับสนุนต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียน เพื่อเพิ่มการเรียนรู้และเพิ่มศักยภาพในการทำงานของผู้เรียน
- 5) สมรรถนะของเจ้าหน้าที่ให้บริการสนับสนุนผู้เรียนต้องมีการระบุเพื่อใช้ในการสรรหาและการปฏิบัติงาน และสมรรถนะเหล่านั้นต้องได้รับการประเมินเพื่อให้มั่นใจว่าเป็นสมรรถนะตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการกำหนดบทบาทและความสัมพันธ์ของบุคลากรกลุ่มนี้ไว้เป็นอย่างดีเพื่อให้มั่นใจว่าการส่งมอบบริการเป็นไปอย่างราบรื่น
- 6) บริการสนับสนุนผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน การเทียบเคียงและการเพิ่มประสิทธิภาพ

### เกณฑ์คุณภาพที่ 7 สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน (Facilities and Infrastructure)

- 1) ทรัพยากรทางกายภาพที่หลักสูตรส่งมอบ รวมถึงอุปกรณ์ วัสดุ และเทคโนโลยีสารสนเทศต้องมีเพียงพอ
- 2) ห้องปฏิบัติการและเครื่องมือปฏิบัติการต้องทันสมัย พร้อมใช้งานและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) จัดให้มีห้องสมุดดิจิทัลตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 4) มีการจัดหาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความจำเป็นของอาจารย์เจ้าหน้าที่ และผู้เรียน
- 5) มหาวิทยาลัยมีการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์และโครงสร้างพื้นฐานเครือข่ายที่เข้าถึงได้ง่ายสามารถส่งถึงชุมชนเพื่อใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเต็มที่สำหรับการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ
- 6) มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพและความปลอดภัย และการเข้าถึงสำหรับผู้ที่มีความต้องการพิเศษ ต้องมีการกำหนดและดำเนินการ

7) มหาวิทยาลัยจัดให้มีสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตวิทยาอย่างเหมาะสมกับผู้เรียนทั้งต่อการเรียนรู้ การวิจัย และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

8) สมรรถนะของเจ้าหน้าที่สนับสนุนการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวก ต้องมีการระบุ และประเมิน เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นทักษะตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9) คุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก (ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ เทคโนโลยีสารสนเทศ และบริการผู้เรียน) ต้องได้รับการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพ

### เกณฑ์คุณภาพที่ 8 ผลผลิตและผลลัพธ์ (Output and Outcomes)

1) อัตราการสำเร็จการศึกษา อัตราการออกกลางคัน และเวลาเฉลี่ยในการสำเร็จการศึกษา ต้องมีการแสดงข้อมูล กำกับติดตาม และมีการเทียบเคียงเพื่อการปรับปรุง

2) อัตราการได้งานทำ การประกอบอาชีพอิสระ การเป็นผู้ประกอบการ และการศึกษาต่อต้องมีการแสดงข้อมูล กำกับติดตาม และมีการเทียบเคียงเพื่อการปรับปรุง

3) ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์และผู้เรียน ต้องมีการแสดงข้อมูล กำกับติดตามและมีการเทียบเคียงเพื่อการปรับปรุง

4) ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร ต้องมีการแสดงข้อมูลและกำกับติดตาม

5) ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ ต้องมีการแสดงข้อมูล กำกับติดตามและมีการเทียบเคียงเพื่อการปรับปรุง

## 2. บัณฑิต

### 2.1 การวางแผนพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

(P)

ขั้นตอนการวางแผนพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของหลักสูตร มีดังนี้

1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร อันประกอบด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรวางแผนพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งแผนพัฒนาฯ ดังกล่าว ประกอบด้วย

2) แผนพัฒนานักศึกษาให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) ทั้ง 5 ข้อ กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ใช้กลไกการออกแบบรายวิชา กลวิธีการสอนและการประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ มาเป็นแผนงานหลักในการผลักดันให้นักศึกษาบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) ทั้ง 5 ข้อ

3) แผนพัฒนานักศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความรู้ (2) ด้านทักษะ (3) ด้านจริยธรรม (4) ด้านลักษณะบุคคล กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้นำ PLOs ทั้ง 6 ข้อ มาวิเคราะห์ความสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ทั้ง 4 ด้าน และกำหนดออกมาเป็นลำดับขั้นในการพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 4 ด้านดังกล่าว คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ใช้กลไกการออกแบบรายวิชา กลวิธีการสอน การประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ มาเป็นแผนงานหลักในการผลักดันให้นักศึกษาบรรลุคุณลักษณะทั้ง 4 ด้านที่กำหนดไว้

4) แผนพัฒนานักศึกษาให้บรรลุคุณลักษณะพิเศษ กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้กำหนดคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาในหลักสูตร กำหนดกลยุทธ์และวิธีการในการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษเหล่านั้น มาเป็นกลไกขับเคลื่อนให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษเหล่านั้น

5) แผนส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถประกอบอาชีพได้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้วางแผน (1) การประชาสัมพันธ์ (2) การสัมมนาและทำวิจัยกับความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิต และ (3) การจัดสัมมนาเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับวิชากลุ่มวิชาเฉพาะ รายวิชาพระพุทธศาสนา และกลุ่มวิชารัฐศาสตร์เป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้นักศึกษาค้นพบแนวทางในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา

## 2.2. การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของหลักสูตรตามแผนที่กำหนดไว้

ขั้นตอนการดำเนินงาน มีดังนี้

- 1) ออกแบบรายละเอียดของรายวิชา (OBES) ในรายวิชาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้กำหนดไว้ในเรื่อง CLOs กลวิธีการสอนและการประเมินผล
- 2) จัดการเรียนการสอนตามที่วางแผนไว้ในรายละเอียดของรายวิชา (OBES)
- 3) ประเมินผลการเรียนการสอนตามเกณฑ์การประเมิน (Assessment Rubric) ซึ่งจะถูกออกแบบให้เป็นเกณฑ์การประเมินที่สามารถวัดพัฒนาการของนักศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้ได้
- 4) หลักสูตรร่วมกับคณะฯ จัดให้มีสัมมนาและ/หรือส่งเสริมให้อาจารย์ประจำหลักสูตรเผยแพร่ผลงานวิชาการในระดับชาติหรือนานาชาติ อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

## 2.3 การทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของแผนพัฒนาคุณภาพบัณฑิต (C)

ขั้นตอนการดำเนินงาน มีดังนี้

- 1) ในทุกสิ้นปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ทวนสอบและดูแลกำกับติดตามนักศึกษาในหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนา PLOs คุณลักษณะตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และคุณลักษณะพิเศษ
- 2) ประเมินคุณภาพของบัณฑิตโดยให้บรรลุตามกรอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
- 3) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประเมินผลการจัดสัมมนาและการเผยแพร่ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกปีการศึกษา พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนเพื่อการพัฒนาในปีการศึกษาถัดไป

## 2.4 การนำผลการประเมินไปพัฒนาแผนการพัฒนาคณาจารย์ของหลักสูตร (A)

ขั้นตอนการดำเนินงาน มีดังนี้

1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร นำผลการทวนสอบนักศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา มาปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาในรายวิชาต่าง ๆ ในปีการศึกษาถัดมาให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่นักศึกษายังไม่ได้รับการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร นำจุดแข็งจุดอ่อนที่ค้นพบมาพัฒนาการจัดงานสัมมนาและการเผยแพร่ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยนำเอาผลการวิจัยด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและความรู้ความสามารถของบัณฑิตในหลักสูตรมาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาแผนงานด้านนี้ หากนักศึกษาในหลักสูตรสามารถบรรลุเกณฑ์คุณภาพที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ นักศึกษาเหล่านั้นจะเป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับ (1) ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (2) มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 (3) คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาในหลักสูตร และ (4) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

3) ให้มีการสำรวจข้อมูลผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรและแสดงผลสัมฤทธิ์การบรรลุตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

4) ให้มีการสำรวจภาวะการณ์ของบัณฑิตที่ได้ออกมา/ประกอบอาชีพอิสระ ภายในระยะเวลา 1 ปีนับจากวันที่สำเร็จการศึกษา

5) ให้มีการสำรวจความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตเป็นประจำทุกปี และแจ้งผลการสำรวจให้กับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้รับทราบเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

## 3. นักศึกษา

### 3.1 การวางแผนรับนักศึกษาและเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา (P)

1) กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและวิธีการรับนักศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรและเป็นไปตามคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาในหลักสูตร และเป็นไปตามระเบียบการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2) กำหนดจำนวนนักศึกษาให้สอดคล้องกับศักยภาพของหลักสูตรในการพัฒนานักศึกษาเหล่านั้นให้บรรลุ PLOs ของหลักสูตร และงบประมาณในการบริหารหลักสูตร

3) ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินงานตามแผน กล่าวคือ จำนวนผู้สมัครไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ให้ปรับแผนงบประมาณการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจำนวนนักศึกษาที่มีอยู่

### 3.2 การดำเนินงานดูแลนักศึกษาระหว่างการเรียนการสอน (D)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้กำหนดกระบวนการดูแลนักศึกษา ดังนี้

1) กระบวนการให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนว

(1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการให้แก่ นักศึกษาทุกคน พร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่ในการให้คำปรึกษาและแนะแนวทางต่าง ๆ ใน การเรียน

(2) อาจารย์ที่ปรึกษาดังกล่าวจะต้องกำหนดชั่วโมงให้คำปรึกษา พร้อมจัดทำตาราง การทำงานติดไว้หน้าห้องทำงานและเผยแพร่ในเว็บไซต์ของหลักสูตร

## 2) กระบวนการรักษานักศึกษาให้คงอยู่

(1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดให้มีการประชุมรายงานผลความพึงพอใจของ นักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ข้อร้องเรียนของนักศึกษา และปัญหาด้านการเรียนของ นักศึกษาในหลักสูตร เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาทุกภาคการศึกษา

(2) อาจารย์ที่ปรึกษารายงานผลการให้คำปรึกษา สถานภาพ ปัญหาและข้อร้องเรียน ของนักศึกษาในที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ รายงานพัฒนาการของนักศึกษาและปัญหา ที่ค้นพบในระหว่างการจัดการเรียนการสอน

## 3) กระบวนการอุทธรณ์และร้องเรียนของนักศึกษา

(1) ในคาบแรกของการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนในทุกรายวิชาต้องชี้แจง รายละเอียดของรายวิชา (OBEs) ทั้งในเรื่องวัตถุประสงค์ของรายวิชา CLOs ที่นักศึกษาต้องบรรลุ กลวิธีการสอน วิธีการเก็บคะแนน และวิธีการประเมินผล ซึ่งต้องมีการแสดงเกณฑ์การประเมิน (Assessment Rubric) หรือเกณฑ์และเงื่อนไขการให้คะแนนที่ชัดเจน

(2) รายงานหรือการเก็บคะแนนระหว่างเรียนในรูปแบบอื่น ๆ จะต้องแจ้งผลการ ประเมินให้นักศึกษารับทราบภายใน 1 สัปดาห์ หลังจากนักศึกษาได้ส่งงานเพื่อนักศึกษาจะได้นำผล การประเมินนั้นไปปรับปรุงงานในครั้งต่อไป

(3) ในการสอบกลางภาค และปลายภาค หากนักศึกษาไม่พอใจในผลการประเมิน นักศึกษาสามารถยื่นคำร้องขอดูกระดาษคำตอบในการสอบ คะแนน และวิธีการประเมินของอาจารย์ ในแต่ละรายวิชาได้

## 3.3 การทวนสอบแผนการดูแลนักศึกษา (C)

1) กระบวนการทวนสอบผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียน การสอน ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ และแนวทางแก้ไข

(1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนำผลการประเมินด้านต่าง ๆ ดังกล่าว มากำหนด แนวทางการแก้ไขและแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในภาคการศึกษาถัดไป

(2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรชี้แจงแนวทางการแก้ไขและพัฒนาให้อาจารย์และ นักศึกษารับทราบทุกภาคการศึกษา

## 2) กระบวนการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษา

(1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนดให้มีการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษา ในระดับรายวิชาทุกภาคการศึกษา

(2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนดให้มีการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในระดับหลักสูตรก่อนจบการศึกษา

### 3) กระบวนการสำเร็จการศึกษา

(1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

(2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในเรื่อง การบรรลุ PLOs กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา 4 ด้าน และคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาในหลักสูตร

(3) นักศึกษาดำเนินตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการสำเร็จการศึกษา

## 3.4 การนำผลการทวนสอบไปปรับปรุงแผนการดูแลนักศึกษา (A)

### 1) กระบวนการปรับปรุงแผนการรับนักศึกษาและเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา

(1) ในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจะนำแผนการรับนักศึกษาและจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาจริงมาทบทวนเพื่อปรับแผนการรับนักศึกษาในปีการศึกษาถัดไป

(2) ในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจะนำรายงานผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาและผลการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลในรายวิชาเหล่านั้นมาทบทวนเพื่อปรับแผนการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาในปีการศึกษาถัดไป

2) กระบวนการปรับปรุงแผนการให้คำปรึกษาและแนะแนวในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนำรายงานผลการให้คำปรึกษาและแนะแนวของอาจารย์ที่ปรึกษา และข้อร้องเรียนของนักศึกษามาทบทวนเพื่อปรับแผนการให้คำปรึกษาและแนะแนวในปีการศึกษาถัดไป

3) กระบวนการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนำรายงานผลการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ รายงานผลการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในแต่ละรายวิชา รายงานการประเมินผลการสอนของนักศึกษา และรายงานความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนมาทบทวนเพื่อปรับแผนการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาถัดไป

## 4. อาจารย์

### 4.1 การวางแผนอัตรากำลังอาจารย์ (P)

(1) การแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ประชุมร่วมกันและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร

(2) การแต่งตั้งอาจารย์พิเศษต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ตรง และมีความเชี่ยวชาญพิเศษ หรือมีวุฒิการศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 ว่าด้วยคุณสมบัติของอาจารย์พิเศษ

(3) มีการคัดเลือกอาจารย์ใหม่เพื่อมาเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย โดยอาจารย์ใหม่ดังกล่าวจะต้องมีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 ว่าด้วยคุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร

#### 4.2 การพัฒนาอาจารย์ (D)

(1) กำหนดให้อาจารย์ในหลักสูตรทำวิจัยและผลิตผลงานวิชาการให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565

(2) จัดสรรงบประมาณในการทำวิจัยและผลิตผลงานวิชาการ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการสรรหาแหล่งเผยแพร่ผลงานวิชาการให้แก่อาจารย์ในหลักสูตร

(3) กระตุ้นและส่งเสริมให้อาจารย์ในหลักสูตรขอตำแหน่งทางวิชาการ

(4) อาจารย์ในหลักสูตรเข้าร่วมการสัมมนาหรืออบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

#### 4.3 การทวนสอบคุณวุฒิและความเชี่ยวชาญของอาจารย์ (C)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดให้มีการประชุมทวนสอบคุณวุฒิและความเชี่ยวชาญของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง เพื่อประเมินผลความก้าวหน้าทางวิชาการของอาจารย์ ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนา กำหนดแนวทางแก้ไขรวมทั้งสรรหาอาจารย์ใหม่ ๆ มาประจำหลักสูตร

#### 4.4 การพัฒนาแผนอัตรากำลังและการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ (A)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนำผลการทวนสอบคุณวุฒิและความเชี่ยวชาญของอาจารย์มาเป็นข้อมูลในการปรับแผนอัตรากำลังและการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่ได้ค้นพบ

### 5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

#### 5.1 การออกแบบหลักสูตรและวางระบบการจัดการเรียนการสอน (P)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้วางแผนและออกแบบปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้ทันสมัยและตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ ในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้นำหลักการจัดการศึกษาแบบ Outcomes Based Education (OBE) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 มาเป็นเกณฑ์หลักในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร

#### 5.2 การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผน (D)

ในระหว่างการจัดการเรียนการสอน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควบคุม กำกับและติดตามการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผน ดังนี้

(1) จัดให้มีการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน อย่างน้อย 1 รายวิชา 1 ครั้งต่อภาคการศึกษา

(2) จัดให้มีการประชุมรายงานผลการจัดการเรียนการสอนทุกสิ้นภาคการศึกษา

### 5.3 การดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอน (C)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนทุกภาคการศึกษาดังนี้

(1) อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาต่าง ๆ ต้องจัดส่งรายงานผลการดำเนินงานรายวิชา (OBE) ภายใน 30 วันหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนให้แก่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(2) จัดให้มีการประชุมรายงานผลการจัดการเรียนการสอนทุกสิ้นภาคการศึกษา โดยนำเอารายงานผลการดำเนินงานรายวิชาในรายวิชาต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อทวนสอบประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ

(3) จัดให้มีการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ ทุกรายวิชา

### 5.4 การนำผลการประเมินไปปรับปรุงกลวิธีการสอน (A)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดทำรายละเอียดของรายวิชาในรายวิชานั้น ๆ ในปีการศึกษาถัดไป

## 6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

6.1 มีระบบการดำเนินงานของหลักสูตร ภาควิชา คณะ และมหาวิทยาลัย ในการจัดเตรียมสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน ทั้งทางด้านกายภาพ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกหรือทรัพยากรที่สนับสนุนการเรียนรู้ อย่างเพียงพอ ปลอดภัย และเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และผลักดันให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

6.2 มีการปรับปรุงสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยนำเอาผลการสำรวจความพึงพอใจและความต้องการของอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนา

## 7. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

7.1 การประเมินหลักสูตร โดยนักศึกษาปัจจุบันและอาจารย์ เพื่อนำข้อมูลมาทบทวนและปรับปรุงการจัดการแผนการเรียน การจัดการเรียนการสอนและเนื้อหาวิชาที่อาจซ้ำซ้อน ไม่ทันสมัย ยาก-ง่าย เป็นต้น

7.2 การประเมินหลักสูตรโดยศิษย์เก่า เพื่อติดตามผลการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาในหลักสูตรไปใช้ในการทำงาน

7.3 การประเมินผลโดยผู้ใช้บัณฑิต เพื่อสำรวจความพึงพอใจและความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ใช้บัณฑิต เกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิตที่จบจากหลักสูตรนี้

## หมวดที่ 9 ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร

### 1. การวางแผนคุณภาพ

การวางแผนคุณภาพของหลักสูตรมีการดำเนินการต่อไปนี้

#### 1.1 ชั้นการเตรียมการ ซึ่งการเตรียมการที่มีความสำคัญ

1) การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยต้องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะจัดทำกรชี้แจงทำความเข้าใจโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษาหรือวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน และต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ต่อมาเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบและแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินและการรวบรวมข้อมูล ในช่วงท้ายเน้นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมินและการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Study Report)

2) การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม โดยการตั้งคณะกรรมการ ควรพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหาร ซึ่งฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรเป็นกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณภาพงานนั้น

#### 1.2 ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) การวางแผน จะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้ สำหรับแผนต่าง ๆ ที่ควรจัดทำคือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพและแผนงบประมาณ เป็นต้น

2) การปฏิบัติตามแผน ซึ่งในขณะดำเนินการต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานทั้งระดับบุคลากร วิทยากร วิทยานิเทศ และให้การนิเทศ

3) การตรวจสอบประเมินผล ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาบรรลุเป้าหมายเพียงใด โดยการประเมิน

ต้องจัดวางกรอบการประเมิน จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ จัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความข้อมูล และการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

4) การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน เมื่อแต่ละฝ่ายประเมินผลเสร็จแล้วจะส่งผลให้คณะกรรมการรับผิดชอบนำไปสู่การวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผล แล้วนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร นำไปวางแผนในระยะต่อไป และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศหรือการเขียนรายงานประเมินตนเอง

### 1.3 ขั้นตอนการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลภายในเสร็จแล้วจะจัดทำรายงาน โดยเริ่มจากรวบรวมผลการดำเนินงาน และผลการประเมินมาวิเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและเขียนรายงาน

## 2. ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร

### 2.1 การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพหลักสูตร

#### 2.1.1 การปรับปรุงรายวิชา

จากการรวบรวมข้อมูลและการประเมินการสอนของอาจารย์ อาจนำผลที่ได้มาปรับปรุงรายวิชาหรือเพิ่มรายวิชาเลือก ซึ่งถือเป็นการปรับปรุงหลักสูตรที่ไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างของหลักสูตร การปรับปรุงเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับตามความต้องการของผู้เรียน ซึ่งถือเป็นการปรับปรุงหลักสูตรที่ไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างของหลักสูตร

#### 2.1.2 การปรับปรุงหลักสูตร

การปรับปรุงหลักสูตรทั้งฉบับถือเป็นการปรับปรุงมาก และมีผลกระทบต่อโครงสร้างของหลักสูตร จะทำทุก 5 ปี เมื่อครบรอบระยะเวลาการใช้หลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) คณะกรรมการประเมินหลักสูตร จัดทำรายงานการประเมินผล และเสนอประเด็นที่จำเป็นในการปรับปรุง

2) จัดประชุมสัมมนาเพื่อปรับปรุงหลักสูตร

3) เชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาหลักสูตรและให้ข้อเสนอแนะ

4) หลักสูตรที่ได้ปรับปรุงเสนอให้สภาวิชาการพิจารณา ก่อนนำเสนอสภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบ

2.1. การวางแผนคุณภาพ (Quality Planning) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) และการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินการหลักสูตร

กระบวนการ	การวางแผนคุณภาพ	ความเสี่ยง/การบริหารความเสี่ยง	จุดควบคุมคุณภาพ
1. กระบวนการออกแบบหลักสูตร และ สาระรายวิชาในหลักสูตร	1. การกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2. วิธีการได้มาของความ ต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3. การวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4. การกำหนด PLOs 5. การออกแบบหลักสูตรด้วยวิธี BCD (Backward Curriculum Design) 6. Curriculum mapping 7. การออกแบบโครงสร้างหลักสูตรและแผนการศึกษา 8. การออกแบบ CLOs	1. การพัฒนาของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว/ปรับรูปแบบการเรียนการสอนการค้นคว้าให้มีความทันสมัย 2. ผู้เรียนมีพฤติกรรมในการเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป/จัดการเรียนการสอนให้น่าสนใจมากขึ้น	1. พิจารณา SHs ได้ครอบคลุม 2. วิธีการได้มาของความ ต้องการแต่ละกลุ่ม SHs เหมาะสม 3. PLOs สะท้อนความต้องการของ Key SHs 4. PLOs ครอบคลุม TQF ทั้ง 4 ด้าน 5. ความสอดคล้องของรายวิชาและสาระรายวิชา กับ PLOs 6. ความสอดคล้องระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผลกับผลลัพธ์การเรียนรู้ 7. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาที่สอดคล้องกับ PLOs ที่รายวิชารับผิดชอบ 8. ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามลำดับชั้นการเรียนรู้ของ Bloom's taxonomy

<p>2. การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. จัดทำอัตรากำลังของอาจารย์ผู้สอน โดยการรับอาจารย์ใหม่ ตามความเชี่ยวชาญที่ตรงกับรายวิชา ในหลักสูตร</li> <li>2. มีระบบการกำหนดผู้สอนตามความเชี่ยวชาญและประสบการณ์วิจัย</li> <li>3. มีการพัฒนาอาจารย์ใหม่</li> <li>4. วางระบบติดตามกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ LOs และ SHs</li> <li>5. ประเมินการพัฒนาทักษะของนักศึกษาในหลักสูตรโดยอิงตาม PLOs</li> <li>6. ปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ LOs และ SHs</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ผู้สอนเกษียณอายุ หรือเสียชีวิต ทำให้ในระหว่างรอการจัดสรรตำแหน่ง มีจำนวนผู้สอนลดลง</li> <li>2. จำนวนนักศึกษาจากภายนอกหลักสูตรที่เพิ่มมากขึ้น</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. อาจารย์ประจำหลักสูตรที่เพียงพอ และมีความเชี่ยวชาญตรงกับความต้องการของหลักสูตร</li> <li>2. Course Syllabus มี CLOs ที่สอดคล้องกับ PLOs</li> <li>3. ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นไปตาม YLOs และ PLOs</li> <li>4. นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด</li> <li>5. ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต</li> </ol>
<p>3. การประเมินผู้เรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. มีระบบการประเมินผล การเรียนรู้ในระดับรายวิชา ที่สอดคล้องกับ CLOs</li> <li>2. มีระบบการประเมินผล</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ต่าง ๆ ในโลกที่ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบ การเรียนการสอน</li> <li>2. ข้อจำกัดของผู้เรียนที่หลักสูตรยังให้ความช่วย</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. การติดตามประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาทุกชั้นปี</li> <li>2. ผลการทวนสอบการสัมฤทธิ์ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ระดับรายวิชา</li> </ol>

	<p>การเรียนรู้ในระดับหลักสูตรตาม PLOs และตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 4 ด้าน</p> <p>3. การทวนสอบรายวิชาทุกภาคเรียน</p> <p>4. การสอบถามบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต และการนำผลการประเมินเข้าที่ประชุม เพื่อปรับปรุงการประเมิน ผู้เรียนที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้และความต้องการของ SHs</p>	เหลือได้ มีครอบคลุม	3. ผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน และ SHs ต่อหลักสูตร
4. กระบวนการรับ บริหารและพัฒนา อาจารย์	<p>1. ประเมินอัตรากำลังต่อรายวิชาที่สอนในแต่ละสาขา</p> <p>2. กระบวนการรับอาจารย์ใหม่ โดยผ่านกรรมการที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร</p> <p>3. มีการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่และมีระบบอาจารย์พี่เลี้ยง</p>	1. อาจารย์ใหม่ต้องเริ่มต้นปฏิบัติงานในหลายด้านทั้งด้านการสอน งานวิจัย บริการวิชาการ จึงอาจส่งผล ต่อการเรียนการสอนและการขอตำแหน่งทางวิชาการ	<p>1. แผนการรับอาจารย์ใหม่</p> <p>2. แผนการพัฒนาอาจารย์</p>
5. กระบวนการรับนักศึกษา	1. ระบบการรับสมัคร	1. นักศึกษาใหม่มีความรู้พื้นฐานที่แตกต่างกัน/มีการอบรมปรับพื้นฐานก่อนเข้าเรียน	<p>1. เกณฑ์การรับนักศึกษา</p> <p>2. คุณภาพและจำนวนนักศึกษาแรกเข้า</p>

			3. การสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาที่ หลักสูตรกำหนด
6. กระบวนการส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา	1. ส่งเสริมทักษะที่เป็นที่ต้องการของ SHs	1. งบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีแนวโน้มปรับลดลง ทำให้ต้องปรับลด กิจกรรมที่มีความล้ำสมัยออกไป	1. เป้าหมายของกิจกรรมตอบโจทย์ SHs 2. ผลประเมินความพึงพอใจ
7. กระบวนการบริหารจัดการทรัพยากร การเรียนรู้	1. สำรวจความเพียงพอและพร้อมใช้ ของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 2. จัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 3. การประเมินความพึงพอใจต่อสิ่ง สนับสนุนการเรียนรู้ นำผลประเมินที่ ได้มาปรับปรุง	1. งบประมาณในการจัดการมีแนวโน้ม ปรับลดลง	1. ผลสำรวจความต้องการ สิ่งสนับสนุน การเรียนรู้ 2. ผลประเมินความพึงพอใจต่อสิ่ง สนับสนุนการเรียนรู้

### 3. วิธีการจัดการข้อร้องเรียนและการอุทธรณ์

นักศึกษาอุทธรณ์ผลการเรียนผ่านช่องทางการส่งเอกสารขออุทธรณ์ผลการเรียน โดยนำส่งที่เลขานุการหลักสูตร ประธานหลักสูตรตรวจสอบผลการอุทธรณ์แล้วดำเนินการ 2 แนวทาง ดังนี้

- 1) แก้ไขผลการเรียน โดยให้อาจารย์ประจำรายวิชาแก้ไข แจ้งผลการแก้ไขแก่นักศึกษา แก้ไขผลการเรียนในระบบบริการการศึกษา
- 2) คงผลการเรียนเดิมแล้วแจ้งผลการอุทธรณ์แก่ผู้ร้องเรียน
- 3) กระบวนการพิจารณาข้อร้องเรียนอยู่ภายใต้คณะกรรมการอุทธรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้เป็นกลางและให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สิ้นสุด

### 4. การนำข้อมูลการประเมินผลการจัดการศึกษามาใช้ในการทบทวน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้

การนำข้อมูลการประเมินผลการจัดการศึกษามาใช้ในการทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ดีที่สุด การนำข้อมูลการประเมินผลมาใช้ในกระบวนการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรจะช่วยให้หลักสูตรมีการพัฒนาต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัยตามความต้องการของผู้เรียนและสถานะทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป และหลักสูตรได้ดำเนินการดังนี้

- 1) วางแผนการประเมิน ก่อนที่จะนำข้อมูลการประเมินมาใช้ควรวางแผนการประเมินที่เป็นระบบและมีวัตถุประสงค์ชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตร
- 2) รวบรวมข้อมูลการประเมิน รวบรวมข้อมูลจากการทำประเมินผลการจัดการศึกษาต่าง ๆ เช่น การสอบ การทำโปรเจค และการประเมินทางการศึกษาอื่น ๆ
- 3) วิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับเพื่อทำความเข้าใจถึงความสำเร็จและข้อบกพร่องของหลักสูตร
- 4) ทบทวนหลักสูตรโดยให้ทีมผู้พัฒนาหลักสูตร คณาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดร่วมทบทวนข้อมูล และวิเคราะห์ผลการประเมิน เพื่อหาวิธีการปรับปรุง
- 5) กำหนดแผนปรับปรุง จากการทบทวน กำหนดแผนการปรับปรุงที่เหมาะสม เช่น การปรับเป้าหมายการเรียนรู้ การปรับเนื้อหา หรือการปรับวิธีการสอน
- 6) นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพื่อช่วยในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งในด้านเนื้อหา วิธีการสอน และการประเมิน
- 7) การสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องสื่อสารผลการทบทวนและแผนการปรับปรุงกับผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ เช่น คณาจารย์ นักศึกษา และผู้ปกครองเพื่อเกิดความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็น

8) นำแผนการปรับปรุงมาใช้ นำแผนการปรับปรุงไปใช้ในการดำเนินการจริง เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการเรียนรู้

9) การทบทวนและปรับปรุง ทำการทบทวนและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ข้อมูลการประเมินเพื่อปรับปรุงและปรับให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพตลอดเวลา

## 5. วิธีการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลหลักสูตรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบ

การสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบเกี่ยวกับหลักสูตรที่มีอยู่ หลักสูตรใช้วิธีการในการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลหลักสูตร ดังนี้

1) เว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ (Portal Web) สร้างหรืออัปเดตเว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ๆ และเพิ่มความโปร่งใสในการสื่อสาร

2) โซเชียลมีเดีย (Social Media) ใช้แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย (Platforms) เช่น Facebook Twitter LinkedIn เพื่อสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลหลักสูตร โดยการโพสต์ข้อมูล รูปภาพ หรือวิดีโอที่เกี่ยวข้อง

3) การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ

4) บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ

5) การให้บริการคำปรึกษา ให้บริการคำปรึกษาแก่นักศึกษาหรือผู้สนใจเพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร

## 6. การบริหารความเสี่ยงในการจัดการหลักสูตร

การบริหารความเสี่ยงในการจัดการหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญเพื่อรักษาคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตร ต่อไปนี้คือขั้นตอนที่สามารถทำเพื่อการบริหารความเสี่ยงในการจัดการหลักสูตร และการบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ต้องทำอย่างรอบคอบและต่อเนื่องเพื่อให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่นดังนี้

1) การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) ทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการจัดการหลักสูตร โดยการระบุความเสี่ยงทั้งหมดที่เป็นไปได้ เช่น ความเสี่ยงทางการเงิน, ความเสี่ยงทางการเรียนรู้, หรือความเสี่ยงทางบุคคล

2) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ทำการประเมินความเสี่ยงในแต่ละประการ โดยการกำหนดระดับความรุนแรงและความถี่ของความเสี่ยง เพื่อจะสามารถให้ความสำคัญ และมีแผนการจัดการที่เหมาะสม

3) การจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Plan) พัฒนาแผนการบริหารความเสี่ยงที่ระบุวิธีการจัดการความเสี่ยงที่ระบุไว้ รวมถึงการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของทีมผู้บริหาร

4) การจัดการความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk Management) ในกรณีที่มีความเสี่ยงเกี่ยวกับด้านการเงิน เช่น การลงทุนในการพัฒนาหลักสูตร หรือปัญหาทางการเงินอื่น ๆ จะต้องมีการวางแผนการจัดการเงินที่รอบคอบ

5) การสร้างแผนฉุกเฉิน (Creating an Emergency Plan) พัฒนาแผนการที่จะดำเนินการในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือความเสี่ยงที่ไม่คาดฝันไว้ โดยทำการฝึกฝนทีมที่เกี่ยวข้องในการตอบสนอง

6) การทบทวนและปรับปรุงแผน (Reviewing and Improving Plans) ตรวจสอบแผนการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอและปรับปรุงตามสถานการณ์หรือข้อมูลใหม่ที่เกิดขึ้น

7) การฝึกอบรมทีม (Teamwork Training) ทำการฝึกทีมที่เกี่ยวข้องในการรับมือกับความเสี่ยง และเข้าใจวิธีการดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยง

8) การสื่อสาร (Communication) สื่อสารเกี่ยวกับความเสี่ยงและแผนการบริหารความเสี่ยงให้ทราบกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น บุคคลในทีม นักศึกษา และผู้บริหาร

9) การให้ข้อมูลเป็นระบบ (Organization of Information) สร้างระบบในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงและผลกระทบ เพื่อให้การตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

10) การสนับสนุนการปรับตัว (Adaptation Support) สนับสนุนทีมในการปรับตัวและปรับปรุงการจัดการหลักสูตรตามความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

## 7. กลไกในการติดตามและการนำผลไปใช้ในการพัฒนา

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes)	<p>1. กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้: หลักสูตรกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเหมาะสมกับหลักสูตรหรือโครงการการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยให้มีความชัดเจนและสามารถวัดได้ด้วยเกณฑ์ที่เป็นประโยชน์</p> <p>2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้: หลักสูตรสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ และใช้วิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น การอ่านหนังสือ เขียนบทความ ทำโครงงาน หรือการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ เป็นต้น</p> <p>3. ดำเนินการติดตาม: ใช้เครื่องมือหรือเทคนิคต่าง ๆ เพื่อติดตามการดำเนินงานและผลลัพธ์การเรียนรู้ เช่น การสร้างแบบฟอร์มประเมิน การสัมภาษณ์ หรือการสำรวจความคิดเห็น</p> <p>4. วิเคราะห์ผลลัพธ์: ทำการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้รับ โดยการนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้และการติดตามมาวิเคราะห์เพื่อทำประเมินค่าประสิทธิภาพของกิจกรรม และใช้ข้อมูล</p>	<p>1. กำหนดเป้าหมายเป็นระยะยาวและสังเกตผล: หลักสูตรกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมและสามารถวัดได้ และตั้งเป้าหมายสำหรับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการให้นักศึกษารู้และสามารถทำได้</p> <p>2. ใช้วิธีการติดตามที่หลากหลาย: ใช้เครื่องมือและวิธีการติดตามการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การสอบทางออนไลน์ การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม หรือการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน</p> <p>3. ประเมินและบันทึกผลลัพธ์: ประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากการติดตามและวัดผล และบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้สามารถนำมาวิเคราะห์และใช้ในขั้นตอนต่อไป</p> <p>4. สร้างรายงานและสรุปผล: สร้างรายงานและสรุปผลของการติดตามผลลัพธ์การเรียนรู้ และนำเสนอข้อมูลให้กับผู้ปกครองหรือผู้ประสานงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้</p>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	<p>เหล่านี้ในการปรับปรุงหรือประเมินการเรียนรู้ในอนาคต</p> <p>5. ประเมินและปรับปรุง: ใช้ข้อมูลที่ได้รับจากการวิเคราะห์ผลลัพธ์เพื่อประเมินและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป เพื่อให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้นในอนาคต</p>	<p>ทราบถึงความก้าวหน้าและประสิทธิภาพของการเรียนการสอน</p> <p>5. ปรับปรุงและประเมิน: ใช้ข้อมูลที่ได้รับจากการติดตามและการประเมินเพื่อปรับปรุงและประเมินขั้นตอนการเรียนการสอนในอนาคต และสร้างวิธีการสอนที่เหมาะสมแก่นักศึกษาในระยะยาว</p> <p>6. สร้างวงจรสะท้อนกลับ: สร้างวงจรสะท้อนกลับ (Feedback) โดยที่การประเมินผลจะถูกนำกลับมาใช้เพื่อปรับปรุงการสอนในรอบถัดไป และเป็นการติดตามผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว</p>
<p>โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร (Program Structure and Content)</p>	<p>1. การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร: หลักสูตรมีโครงสร้างที่ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ โดยการกำหนดโครงสร้างรวมถึงการกำหนดระยะเวลาการเรียนการสอน ระดับการศึกษา และโมดูลหรือรายวิชาที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2. การออกแบบเนื้อหา: เนื้อหาของหลักสูตรควรถูกออกแบบให้เป็นระเบียบและเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์</p>	<p>1. การระดมความคิดเห็น: เริ่มต้นด้วยการระดมความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น คณาจารย์ นักศึกษา ผู้ปกครอง หรือผู้ประสานงาน โดยการเรียกประชุมหรือจัดกิจกรรมสำหรับการเก็บข้อมูลความคิดเห็น</p> <p>2. การวิเคราะห์ข้อมูล: นำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์อย่างรอบคอบเพื่อเข้าใจความต้องการของผู้เรียนและต้องการของหลักสูตร ซึ่งสามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ</p>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	<p>การเรียนรู้ โดยครอบคลุมเนื้อหาที่สอดคล้องกับพื้นที่หรือสาขาวิชาที่กำหนด</p> <p>3. การพัฒนาเนื้อหา: หลักสูตรควรเนื้อหาที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน โดยการพัฒนาเนื้อหาสามารถทำได้โดยการใช้แหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เช่น หนังสือเรียน เอกสารประกอบการสอน สื่อการสอน อินเทอร์เน็ตและอื่น ๆ</p> <p>4. การประเมินและปรับปรุง: หลักสูตรควรมีการระบบการประเมินผลการเรียนรู้และการสอน เพื่อให้สามารถปรับปรุงเนื้อหาหรือวิธีการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่สุดในการสอนและการเรียนรู้</p>	<p>เช่น SWOT Analysis เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>3. การกำหนดเป้าหมาย: จากการวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวัง</p> <p>4. การออกแบบโครงสร้างและเนื้อหา: ออกแบบโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรใหม่ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยคำนึงถึงหลักการการสอนและการเรียนรู้ที่เหมาะสม</p> <p>5. การพัฒนาเนื้อหา: พัฒนาเนื้อหาที่สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยอาจจะใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น หนังสือเรียน เอกสารประกอบการสอนหรือสื่อการเรียนรู้อินเทอร์เน็ต</p> <p>6. การประเมินและปรับปรุง: ทำการประเมินผลการพัฒนาโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร และปรับปรุงตามความต้องการเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้</p>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
		<p>7. การดำเนินการและการติดตามผล: ดำเนินการตามแผนการพัฒนาโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรและทำการติดตามผลการใช้งานและผลลัพธ์ที่ได้รับจากผู้เรียน โดยใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการปรับปรุงหรือประเมินในอนาคต</p> <p>8. การพัฒนาต่อยอด: หลังจากการดำเนินการและการติดตามผลเสร็จสิ้น สามารถพัฒนาโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรต่อไปในอนาคตตามความเปลี่ยนแปลงและความต้องการใหม่ของผู้เรียนและองค์กรในทุก</p>
กระบวนการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ (Teaching and Learning)	<p>1. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้: หลักสูตรกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจนและเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจว่าความสำเร็จของการเรียนรู้คืออะไร</p> <p>2. ใช้เครื่องมือการสอนที่เหมาะสม: ใช้เครื่องมือการสอนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เช่น การใช้สื่อการสอน เทคโนโลยีการสอนออนไลน์ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการปฏิสัมพันธ์อย่างเข้มข้น</p>	<p>1. ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้: หลักสูตรตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเน้นการปรับปรุง โดยให้ระบุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนรับรู้และปรับปรุง</p> <p>2. ใช้เครื่องมือการสอนและเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ: ใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เช่น แพลตฟอร์มการ</p>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	<p>3. ติดตามกระบวนการการเรียนการสอน: ติดตามและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการการเรียนการสอน โดยการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด การสนทนา หรือการตอบคำถาม</p> <p>4. ประเมินผลการเรียนรู้: ใช้เครื่องมือการประเมินผลเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจและทักษะของผู้เรียน เช่น การสอบ การทำงานโครงงาน หรือการสัมภาษณ์</p> <p>5. แจ้งผลการเรียนรู้: แจ้งผลการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยให้ข้อเสนอแนะเพื่อช่วยให้พัฒนาตนเองได้ดียิ่งขึ้นในอนาคต</p> <p>6. ประเมินกระบวนการการเรียนรู้: ประเมินกระบวนการการเรียนรู้ของตนเองว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ และทำการปรับปรุงตนเองตามผลประเมินที่ได้รับ</p> <p>7. ประเมินการจัดการเรียนการสอน: ประเมินวิธีการจัดการเรียนการสอนว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ และทำการปรับปรุงหรือพัฒนาการสอนต่อไป</p>	<p>เรียนการสอนออนไลน์ แอปพลิเคชันการเรียนรู้ หรือ โปรแกรมการสอนออนไลน์</p> <p>3. ติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน: ใช้เครื่องมือการประเมินผลเพื่อติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน รวมถึงการให้คำแนะนำและติชมเพื่อส่งเสริมการพัฒนา</p> <p>4. ประเมินและปรับปรุงกระบวนการการเรียนการสอน: ประเมินและวิเคราะห์ผลการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบว่าวิธีการสอนที่ใช้มีประสิทธิภาพหรือไม่ และทำการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนวิธีการสอนตามผลประเมิน</p> <p>5. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต: สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเรียนรู้ต่อเนื่อง โดยให้การสนับสนุนและทราบถึงแหล่งข้อมูลและทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีอยู่ตลอดเวลา</p> <p>6. พัฒนาสถานการณ์การเรียนการสอน: ทำการวิเคราะห์และปรับปรุงสถานการณ์การเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการ โดยการใช</p>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	<p>8. สรุปและสร้างสรรค์: สรุปผลการเรียนรู้ทั้งหมดและสร้างสรรค์กระบวนการการเรียนรู้ใหม่ในอนาคตที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น</p>	<p>ข้อมูลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้เรียนและผู้สอน</p> <p>7. สร้างชุมชนการเรียนรู้: สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน โดยการใช้ห้องสนทนาออนไลน์ กระดานสนทนา เป็นต้น</p> <p>8. การพัฒนาเอกสารและเนื้อหาการเรียนการสอน: พัฒนาเอกสารการเรียนการสอนและเนื้อหาการเรียนการสอนตามความต้องการและความเหมาะสมในสถานการณ์และยุคปัจจุบัน</p>
<p>การประเมินผลผู้เรียน (Student Assessment)</p>	<p>1. ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้: หลักสูตรตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเน้นการปรับปรุง โดยให้ระบุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนรับรู้และปรับปรุง</p> <p>2. ใช้เครื่องมือการสอนและเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ: ใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เช่น แพลตฟอร์มการเรียน</p>	<p>1. กำหนดตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์การเรียนรู้: หลักสูตรกำหนดตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้เป็นแนวทางในการติดตามและประเมินผล</p> <p>2. ใช้เครื่องมือการประเมินที่เหมาะสม: เลือกใช้เครื่องมือการประเมินที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และทักษะที่ต้องการสอน เช่น แบบทดสอบมาตรฐาน การสัมภาษณ์ หรือการประเมินผลงาน</p>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	<p>เรียนการสอนออนไลน์ แอปพลิเคชันการเรียนรู้ หรือ โปรแกรมการสอนออนไลน์</p> <p>3. ติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน: ใช้เครื่องมือการประเมินผลเพื่อติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน รวมถึงการให้คำแนะนำและติชมเพื่อส่งเสริมการพัฒนา</p> <p>4. ประเมินและปรับปรุงกระบวนการการเรียนการสอน: ประเมินและวิเคราะห์ผลการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบว่าวิธีการสอนที่ใช้มีประสิทธิภาพหรือไม่ และทำการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนวิธีการสอนตามผลประเมิน</p> <p>5. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต: สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเรียนรู้ต่อเนื่อง โดยให้การสนับสนุนและทราบถึงแหล่งข้อมูลและทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีอยู่ตลอดเวลา</p> <p>6. พัฒนาสถานการณ์การเรียนการสอน: ทำการวิเคราะห์และปรับปรุงสถานการณ์การเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการ โดยการใช้</p>	<p>3. ติดตามและบันทึกข้อมูล: ติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ และบันทึกข้อมูลการประเมินผลอย่างละเอียด</p> <p>4. การส่งเสริมและสนับสนุน: การให้ข้อเสนอแนะและการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับทราบเกี่ยวกับความก้าวหน้าของตนเองและวิธีการปรับปรุง</p> <p>5. การแก้ไขและปรับปรุง: การให้ผู้เรียนได้รับข้อเสนอแนะและวิธีการปรับปรุงเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะต่อไป</p> <p>6. การประเมินเชิงสรุป: การวิเคราะห์และสรุปข้อมูลการประเมินเพื่อหาแนวทางปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ในอนาคต</p> <p>7. การประเมินตนเอง: ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการประเมินตนเองและการวิจารณ์ผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง</p> <p>8. การให้ความรู้สึกความมั่นใจและการสนับสนุน: ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในความสามารถของตนเองและให้ความสนับสนุนในการพัฒนาต่อไป</p>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	<p>ข้อมูลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้เรียนและผู้สอน</p> <p>7. สร้างชุมชนการเรียนรู้: สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน โดยการใช้ห้องสนทนาออนไลน์ กระดานสนทนา เป็นต้น</p> <p>8. การพัฒนาเอกสารและเนื้อหาการเรียนการสอน: พัฒนาเอกสารการเรียนการสอนและเนื้อหาการเรียนการสอนตามความต้องการและความเหมาะสมในสถานการณ์และยุคปัจจุบัน</p>	
<p>กระบวนการเกี่ยวกับผู้ที่สนใจจะเข้ามาเป็นนักศึกษาใหม่ของหลักสูตรในอนาคต (Prospective Students)</p>	<p>1. วางแผนธุรกิจ: กำหนดวัตถุประสงค์ของธุรกิจ การศึกษาและวางแผนกลยุทธ์ทางธุรกิจ รวมถึงการวางแผนการเงินและการตลาด</p> <p>2. สร้างแบรนด์: สร้างและจัดการแบรนด์ที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในวงการการศึกษา โดยเน้นไปที่คุณภาพของการสอนและบริการที่ได้รับ</p>	<p>1. สนับสนุนและสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้: สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้อย่างเต็มที่โดยให้แรงจูงใจและความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>2. ให้การสนับสนุนทางการศึกษา: ให้บริการที่เหมาะสมและความสนับสนุนในด้านการเรียนการสอน การให้คำแนะนำในการเลือกตัวเลือกทางการศึกษา และการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต</p>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	<p>3. พัฒนาหลักสูตร: ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่เป็นไปตามความต้องการและความสนใจของตลาดเป้าหมาย</p> <p>4. การตลาดและโฆษณา: ใช้ช่องทางการตลาดและโฆษณาที่เหมาะสม เช่น โซเชียลมีเดีย โบรชัวร์ (Brochure) หรือเว็บไซต์เพื่อโปรโมท (Promote) และประชาสัมพันธ์หลักสูตร</p> <p>5. จัดกิจกรรมและเหตุการณ์: จัดกิจกรรมและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรหรือแนวทางการศึกษาเพื่อเพิ่มความน่าสนใจและสร้างความสนใจให้กับผู้สนใจ</p> <p>6. การสร้างพันธมิตร: สร้างความร่วมมือกับภาคสาธารณะและภาคเอกชน เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการศึกษา</p> <p>7. การบริการลูกค้า: ให้บริการลูกค้าอย่างเต็มที่และมุ่งเน้นไปที่ความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ปกครอง</p> <p>8. การติดตามและประเมิน: ติดตามและประเมินความสำเร็จของธุรกิจการศึกษาตามเป้าหมายที่</p>	<p>3. สร้างโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต: ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยการให้บริการการพัฒนาอาชีพ การอบรม และโอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>4. สร้างศูนย์กลางการเรียนรู้: สร้างศูนย์กลางการเรียนรู้และทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการเรียนการสอนและการพัฒนาสายงาน</p> <p>5. สร้างชุมชนการเรียนรู้: สร้างชุมชนการเรียนรู้ที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างนักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>6. พัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต: ให้โอกาสในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต เช่น ทักษะการทำงานทีม การคิดเชิงวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสาร</p> <p>7. ติดตามและให้คำแนะนำสำหรับอนาคต: ติดตามและให้คำแนะนำในการวางแผนอนาคตและเส้นทาง</p>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	กำหนดไว้ และทำการปรับปรุงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภค	การสร้างอนาคตที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและชีวิต
ระบบสนับสนุนผู้เรียนในหลักสูตร (Student Support)	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. วางแผนและออกแบบหลักสูตร: สร้างหลักสูตรที่มีโครงสร้างและเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนโดยพิจารณาความต้องการและความสนใจของผู้เรียน</li> <li>2. ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้: นำเทคโนโลยีการเรียนรู้มาใช้ในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ แอปพลิเคชันการเรียนรู้ หรือเครื่องมือการสอนออนไลน์</li> <li>3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้: จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีประสิทธิภาพและน่าสนใจ</li> <li>4. ให้บริการการทดสอบและประเมินผล: ให้บริการการทดสอบและประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าของพวกเขาและจุดที่ต้องปรับปรุง</li> <li>5. สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยง: สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียน</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. วางแผนและออกแบบระบบ: กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการสนับสนุนผู้เรียน และออกแบบระบบที่เหมาะสมตามความต้องการของนักศึกษาและการเรียนรู้</li> <li>2. ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้: นำเทคโนโลยีการเรียนรู้มาใช้ในการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร เช่น แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ แอปพลิเคชันการเรียนรู้ หรือระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์</li> <li>3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้: จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างความน่าสนใจและเชื่อมโยงกับเนื้อหาของหลักสูตร เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะ</li> <li>4. ให้บริการการทดสอบและประเมินผล: ให้บริการการทดสอบและประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าและจุดที่ต้องปรับปรุง</li> <li>5. สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้: สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียน</li> </ol>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	<p>อาจารย์ และทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนที่เหมาะสม ห้องสมุด หรือพื้นที่การเรียนรู้ออนไลน์</p> <p>6. ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนส่วนบุคคล: ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนส่วนบุคคลในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ</p> <p>7. สร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะเสริมสร้าง: สร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะเสริมสร้างที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพและชีวิตที่ประสบความสำเร็จในอนาคต</p> <p>8. ติดตามและประเมินผล: ติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการสนับสนุนต่อไป</p>	<p>อาจารย์ และทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนที่เหมาะสม ห้องสมุด หรือพื้นที่การเรียนรู้ออนไลน์</p> <p>6. ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนส่วนบุคคล: ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนส่วนบุคคลในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ</p> <p>7. สร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะเสริมสร้าง: สร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะเสริมสร้างที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพและชีวิตที่ประสบความสำเร็จในอนาคต</p> <p>8. ติดตามและประเมินผล: ติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการสนับสนุนต่อไป</p>
บุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน (Academic and Support Staff)	<p>1. การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ: ให้โอกาสในการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรสายสนับสนุนการศึกษา เช่น การฝึกอบรมในเรื่องของเทคโนโลยีการเรียนรู้ การแก้ปัญหา หรือการจัดการเวลา</p>	<p>1. วางแผนและตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร: กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาบุคลากร และทำให้ผู้บริหารและบุคลากรเข้าใจถึงความสำคัญของการพัฒนาความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของพวกเขา</p>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	<p>2. การให้คำปรึกษาและการสนับสนุนส่วนบุคคล: ให้การสนับสนุนและการปรึกษาเพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพและความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น การให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาหรือการจัดการกับผู้เรียน</p> <p>3. การสนับสนุนการเรียนรู้: ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคลากรผ่านการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ หรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในองค์กร เพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของพวกเขา</p> <p>4. การสร้างและส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กร: สร้างและส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากร โดยส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การแบ่งปันความรู้ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับการเรียนรู้</p> <p>5. การประเมินและติดตามผลลัพธ์: ให้การประเมินและติดตามผลลัพธ์ของการพัฒนาบุคลากร เพื่อปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการพัฒนาต่อไป</p>	<p>2. การให้โอกาสในการเรียนรู้: สร้างโอกาสให้กับบุคลากรในการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม สัมมนา หรือการศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะใหม่ ๆ</p> <p>3. การใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้: ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ออนไลน์ โดยให้บุคลากรเข้าร่วมคอร์สออนไลน์ หรือใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับการฝึกอบรม</p> <p>4. การให้การติดตามและคำปรึกษา: ให้การติดตามและคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับงานของพวกเขาเพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาทักษะ</p> <p>5. การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้: สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องภายในองค์กร โดยเชื่อมโยงกับการทำงานประจำวัน และพัฒนาทักษะใหม่ ๆ</p> <p>6. การประเมินและติดตามผล: ประเมินผลการพัฒนาบุคลากร และติดตามความก้าวหน้าของพวกเขาในการพัฒนาความรู้และทักษะ</p>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	<p>6. การสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง: สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร โดยสร้างแรงจูงใจและการสนับสนุนในการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ</p> <p>7. การเสริมสร้างองค์กรเรียนรู้: สร้างองค์กรเรียนรู้ภายในองค์กร เพื่อสนับสนุนการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ และส่งเสริมการเรียนรู้จากความสำเร็จและความล้มเหลวของผลงาน</p>	<p>7. การสนับสนุนการพัฒนาส่วนตัว: สนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาส่วนตัว โดยให้โอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนหรือการศึกษานอกที่ตั้ง เช่น การเรียนภาษาต่างประเทศ การท่องเที่ยว เป็นต้น</p>
สิ่งแวดล้อมทางวิชาการ (Academic Environment)	<p>1. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย: กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายทางวิชาการที่ต้องการให้กับสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนและบุคลากร</p> <p>2. สร้างสภาพแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับการเรียนรู้: สร้างสภาพแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ โดยการจัดห้องเรียนหรือพื้นที่ การเรียนรู้ให้เหมาะสมและสะดวกสบาย</p>	<p>1. วางแผนและกำหนดเป้าหมาย: กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางวิชาการที่ต้องการ เช่น การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ</p> <p>2. วิเคราะห์และประเมินสถานะปัจจุบัน: ทำการวิเคราะห์และประเมินสถานะปัจจุบันของสิ่งแวดล้อมทางวิชาการเพื่อทราบข้อจำกัดและโอกาสในการพัฒนา</p>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	<p>3. ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้: ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพ</p> <p>4. สนับสนุนการเรียนรู้ระหว่างทีม: สร้างแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ระหว่างทีม โดยการสร้างพื้นที่เพื่อการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนความรู้</p> <p>5. สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้: สร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะ โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การแบ่งปันความรู้ และการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน</p> <p>6. สนับสนุนการพัฒนาสมรรถภาพ: สนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานของพวกเขา โดยการจัดทำแผนการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร</p> <p>7. ติดตามและประเมินผล: ติดตามและประเมินผลการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาต่อไป</p>	<p>3. วางแผนการดำเนินงาน: จัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ โดยระบุกิจกรรมระยะเวลา และทรัพยากรที่จำเป็น</p> <p>4. การประสานงาน: สร้างทีมงานหรือกลุ่มงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานงานและร่วมกันดำเนินการพัฒนา</p> <p>5. การสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้: ปรับปรุงและสร้างสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะ รวมถึงการเตรียมพื้นที่เรียนรู้ที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย</p> <p>6. การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยี: สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะทางดิจิทัล</p> <p>7. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้: สร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะ โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การแบ่งปันความรู้ และการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน</p>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	8. สร้างพื้นที่เรียนรู้ออนไลน์: สร้างและพัฒนาพื้นที่เรียนรู้ออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้สะดวกและมีความสมบูรณ์สำหรับบุคลากรและผู้เรียนทุกคนในองค์กร	8. การติดตามและประเมินผล: ติดตามและประเมินผลการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาต่อไป
ทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐาน (Resources, Facilities, and Infrastructure)	<p>1. วางแผนและกำหนดเป้าหมาย: กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษา โดยให้มุ่งเน้นการปรับปรุงและการพัฒนาให้เหมาะสมกับความต้องการและการพัฒนาในอนาคต</p> <p>2. การจัดทำแผนการดำเนินงาน: จัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงการระบุระยะเวลา และการจัดสรรทรัพยากร</p> <p>3. การสร้างทรัพยากรมนุษย์: การสร้างและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ และทักษะที่เหมาะสมกับความต้องการขององค์กรและการศึกษา</p> <p>4. การสร้างสิ่งสนับสนุน: สร้างสิ่งสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้และการสอน เช่น ห้องเรียนที่</p>	<p>1. วางแผนและกำหนดเป้าหมาย: กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐาน อย่างชัดเจนและเน้นที่การพัฒนาที่ต่อเนื่อง</p> <p>2. จัดทำแผนการพัฒนา: จัดทำแผนการพัฒนาทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐาน โดยระบุกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ระยะเวลาและทรัพยากรที่จำเป็น</p> <p>3. การนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาใช้งาน: นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้งานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การใช้เทคโนโลยีด้านการเรียนรู้ออนไลน์ หรือการใช้ระบบการจัดการฐานข้อมูล</p> <p>4. การสร้างทีมงาน: สร้างทีมงานหรือกลุ่มงานที่มีความรู้ และทักษะที่เหมาะสมในการพัฒนาและดำเนินการทางการศึกษาต่อเนื่อง</p>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	<p>เหมาะสม อุปกรณ์การเรียนรู้อะไรหรือเทคโนโลยีการเรียนรู้อะไร</p> <p>5. การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน: การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษา เช่น อาคารเรียนรู้อะไรหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้อะไรและการสอน</p> <p>6. การใช้เทคโนโลยี: การนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในการพัฒนาทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้อะไรและการสอน</p> <p>7. การตรวจสอบและประเมินผล: ตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาต่อไปให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพขึ้น</p>	<p>5. การระบุและการจัดสรรทรัพยากร: การระบุและการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐาน อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม</p> <p>6. การติดตามและประเมินผล: การติดตามและประเมินผลการพัฒนา ทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น</p>
ผลผลิตของหลักสูตร (Output)	1. กำหนดเป้าหมายผลผลิต: กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ สำหรับผลผลิตที่ต้องการให้ผลผลิตออกมาจากหลักสูตร	1. สร้างระบบติดตามผลผลิต: การสร้างระบบหรือเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับติดตามผลผลิตของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เช่น ระบบฐานข้อมูลออนไลน์

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	<p>2. การสร้างตัวชี้วัด (Indicators): สร้างตัวชี้วัดที่สามารถวัดและประเมินผลผลิตของหลักสูตรได้อย่างชัดเจน เช่น อัตราการสำเร็จการศึกษา อัตราการได้รับการวิเคราะห์เชิงลึก หรือผลการประเมินระดับความพร้อมทางวิชาการ</p> <p>3. การรวบรวมข้อมูล: รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตที่ต้องการติดตาม โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น การสำรวจ, การสำรวจความคิดเห็น, การสัมภาษณ์, หรือข้อมูลที่ได้มาจากระบบสารสนเทศ</p> <p>4. การวิเคราะห์ผล: วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาเพื่อประเมินผลผลิตของหลักสูตร และหาวิธีการปรับปรุงหรือพัฒนาต่อไป</p> <p>5. การรายงานผล: รายงานผลผลิตของหลักสูตรให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และส่วนราชการอื่น ๆ ซึ่งสามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรต่อไป</p>	<p>แบบสำรวจออนไลน์ หรือระบบติดตามผลผลิตผ่านอินเทอร์เน็ต</p> <p>2. กำหนดตัวชี้วัดที่มีความเชื่อถือได้: การเลือกใช้ตัวชี้วัดที่เหมาะสมและมีความเชื่อถือได้ในการติดตามผลผลิตของหลักสูตร เช่น อัตราการสำเร็จการศึกษา อัตราการได้รับทุนการศึกษา หรือผลการประเมินความพร้อมทางวิชาการ</p> <p>3. การรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง: การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง เช่น ระบบบันทึกข้อมูลออนไลน์ แบบสำรวจผ่านอินเทอร์เน็ต หรือการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ</p> <p>4. การวิเคราะห์และรายงานผล: การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาเพื่อประเมินผลผลิตของหลักสูตร และรายงานผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ข้อมูลในการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
ผลลัพธ์และความสำเร็จ (Outcome and Achievement)	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. กำหนดตัวชี้วัดของผลลัพธ์และความสำเร็จ: กำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนและสามารถวัดได้ว่าบัณฑิตได้รับความรู้ และทักษะที่เหมาะสมจากการศึกษาในหลักสูตร</li> <li>2. รวบรวมข้อมูล: รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์และความสำเร็จของบัณฑิต โดยอาจมีการใช้แบบสอบถาม, สัมภาษณ์, หรือการสำรวจเพื่อรับข้อมูล</li> <li>3. วิเคราะห์และประเมินผล: วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาเพื่อประเมินผลลัพธ์และความสำเร็จของบัณฑิตตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้</li> <li>4. การรายงานผล: รายงานผลลัพธ์และความสำเร็จให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร, อาจารย์ที่ปรึกษา, หรือนายจ้าง โดยอาจมีการใช้รูปแบบการรายงานที่เหมาะสม เช่น รายงานประจำเทอม, รายงานประจำปี, หรือการนำเสนอผลการศึกษาในการประชุม</li> <li>5. การให้ข้อเสนอแนะและการพัฒนา: การให้ข้อเสนอแนะและการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความสามารถและสมรรถนะของบัณฑิตในอนาคต</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัด: กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์และความสำเร็จของบัณฑิตที่ต้องการติดตาม</li> <li>2. รวบรวมข้อมูล: รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์และความสำเร็จของบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง โดยอาจใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น แบบสำรวจ สัมภาษณ์ หรือการติดตามผ่านระบบสารสนเทศ</li> <li>3. วิเคราะห์ข้อมูล: วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความสำเร็จและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ของบัณฑิต</li> <li>4. การประเมินและปรับปรุง: การประเมินผลลัพธ์และความสำเร็จของบัณฑิตอย่างต่อเนื่องเพื่อพิจารณาประสิทธิภาพของหลักสูตรและการศึกษา และปรับปรุงหลักสูตรต่อไปให้มีคุณภาพและเหมาะสมต่อผู้เรียน</li> <li>5. การรายงานผล: การรายงานผลลัพธ์และความสำเร็จของบัณฑิตแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา หรือส่วนราชการอื่น ๆ เพื่อให้ผู้ที่</li> </ol>

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
		เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการต่อไปในทิศทางที่เหมาะสม

## 8. การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข กรณีที่ผู้เรียนไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนด

การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเมื่อผู้เรียนไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนดเป็นกระบวนการที่สำคัณเพื่อปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตร คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีขั้นตอนที่สามารถทำเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ไม่บรรลุตามเป้าหมาย รวมถึงการทบทวนการประเมินผล ข้อมูลการเรียนรู้ และข้อมูลอื่น ๆ เพื่อหาปัจจัยที่อาจส่งผลต่อการเรียนรู้
- 2) ติดต่อกับผู้สอนและนักศึกษา สร้างโอกาสในการสนทนากับผู้สอนและนักศึกษาที่ไม่บรรลุผลการเรียนรู้ เพื่อเข้าใจมุมมองและความรู้สึกของนักศึกษาในกรณีนี้
- 3) ทำการประเมินเพิ่มเติม นำเสนอการทำการประเมินเพิ่มเติมหรือการทดสอบในบางกรณี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพในการทบทวนและปรับปรุง
- 4) วางแผนการปรับปรุง พัฒนาแผนการปรับปรุงที่ใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงการสอนและเนื้อหาของหลักสูตร
- 5) ปรับแก้วิธีการสอน ปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการและสถานะของนักศึกษา ในบางกรณีอาจต้องใช้วิธีการสอนที่แตกต่างหรือให้การสนับสนุนเพิ่มเติม
- 6) พัฒนาวัสดุการเรียน พัฒนาหรือปรับปรุงวัสดุการเรียนเพื่อให้เหมาะสมและช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา
- 7) จัดการทบทวน จัดการทบทวนผลการปรับปรุงเพื่อติดตามการดำเนินการและทำการปรับปรุงต่อไปตามความจำเป็น
- 8) สื่อสารกับนักศึกษา สื่อสารกับนักศึกษาเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับปรุงและช่วยให้นักศึกษาเข้าใจถึงกระบวนการและวัตถุประสงค์
- 9) การเชื่อมโยงกับบริการสนับสนุน ติดต่อหน่วยบริการสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น ศูนย์สนับสนุนการเรียน ทีมวิชาการ หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนที่เหมาะสม

**ภาระงานสอนและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร  
และอาจารย์ประจำหลักสูตร**

อาจารย์หมายเลข 1	พระมหาวิรุธ วิโรจโน (นิลเพชร), ผศ.ดร.
วุฒิการศึกษาสูงสุด	ร.ด. (รัฐศาสตร์) รป.ม. รัฐประศาสนศาสตร์ ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)

**ภาระงานสอนในหลักสูตรนี้**

- 1) SO304202 ภาษาอังกฤษสำหรับบัณฑิตศึกษา 3 (Audit)\*
- 2) SO304207 ทักษะภาษาอังกฤษและทักษะดิจิทัลสำหรับนักรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)
- 3) SO304205 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)
- 4) SO304216 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับกระแสโลกาภิวัตน์ 3 (3-0-6)
- 5) SO304219 วิทยานิพนธ์
- 6) SO304220 ค้นคว้าอิสระ

**ผลงานวิจัยและ / หรือ ผลงานทางวิชาการย้อนหลัง 5 ปี**

**1. บทความวิจัย**

**พระมหาวิรุธ วิโรจโน (นิลเพชร)**, พระครูประยุตสารธรรม (วรชาติ ทะสา), ญฐอร เจือจันทร์, สุรัชย์ ชูคง, และอำนาจ มีราคา. (2567). กระบวนการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในเขตอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี.

*วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 2(2567), 86-96 (TCI 2)  
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/rdirmu/issue/view/17649>

พระครูประยุตสารธรรม (วรชาติ ทะสา), **พระมหาวิรุธ วิโรจโน**, และญฐอร เจือจันทร์. (2567). การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประภัสสรวิทยา วัดศรีนวล อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มมร วิทยาเขตอีสาน*. 5(1), 232-245.

<http://ojs.mbu.ac.th/index.php/hsjs/index>

**พระมหาวิรุธ วิโรจโน (นิลเพชร)**, สุทธิพันธ์ พรหมพันธุ์ใจ, ชนาธิป ศรีโท และจักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2564). การเสริมสร้างสุขภาพด้วยหลักสัปปุริสธรรม 7 สำหรับกลุ่มเด็กแว้นในจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการธรรมทรรคนันท์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น*. 21(1), 92-120. (TCI 1)

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/dhammathas/article/view/243798>

สิทธิพร เกษจ้อย, พระวรชาติ ทะสา, พระมหาสังจรรย์ ไร่สงวน, ประเสริฐ ชมพรมมา, และ  
**วีรุธ นิลเพ็ชร**. (2563). การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชา  
 สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน  
 จังหวัดขอนแก่น.  
*วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย* 5(2) 240-257 (TCI 1)  
<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/243390>

## 2. บทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ

### 2. บทความวิชาการ

อำนาจ มีราคา, **พระมหาวีรุธ วิโรจโน** และพระมหาสมบัติ คุณเสโก. (2565). การบริหารสถานศึกษา  
 ตามแนวการปฏิรูปการศึกษายุคใหม่ตามแนวพุทธศาสตร์สู่ความเป็นเลิศ.

*วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 4(2),

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jmli/index> (TCI 2)

พระมหาสมบัติ คุณเสโก, **พระมหาวีรุธ วิโรจโน** และพระครูสังฆรักษ์ ทวี อภโย. (2565). ศึกษา  
 วิเคราะห์เรื่องกามในนิพเพธิกสูตร: สาเหตุและกลยุทธ์การแก้ไขตามแนวพุทธศาสตร์.

*วารสารวิชาการธรรมทรรคนัน*. 22(1) (TCI 2)

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/dhammathas/issue/view/17358>

(TCI tier 2)

**พระมหาวีรุธ วิโรจโน (นิลเพ็ชร)**. (2564). ยุทธศาสตร์การสร้างความสำเร็จในครอบครัวตาม  
 แนวพุทธศาสตร์. การประชุมวิชาการและนำเสนอบทความวิจัยระดับชาติ

และเขตลุ่มแม่น้ำโขง ครั้งที่ 3 *วารสารวิชาการพระพุทธศาสนาเขตลุ่มแม่น้ำโขง* 4(1), 12-27

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/bmrj/issue/view/17310> (TCI 2)

**Phramaha Wiruth Wirojano**, Phrakhrupalud Surawut Sangmano, Phrakhrusangkharak

Thawee Abhayo & Suraphon Promgun. (2021). Administrating organizations

for the organizational justice. *Turkish journal of Physiotherapy and*

*Rehalibitation* 32(3) ISSN 2651-4451 | e-ISSN 2651-446X.

<http://psychologyandeducation.net/pae/index.php/pae/issue/view/1> (TCI 1)

Phrakhrusangkharak Thawee Abhayo, **Phramaha Wiruth Wirojano**, Chanatip Sritho &

Suraphon Promgun. (2021). "Leadership According to the Buddhist Concepts.

*Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, Vol.12 No. 8 (2021),

2428-2433.

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/jsi/issue/view/pdf> (TCI tier 1)

อาจารย์หมายเลข 2

ดร.ณัฐอร เจือจันทร์

วุฒิการศึกษาสูงสุด

ร.ด. (รัฐศาสตร์)

ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง)

ศน.บ. (รัฐศาสตร์การปกครอง)

### ภาระงานสอนในหลักสูตรนี้

- 1) SO304201 ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ 3 (Audit)\*
- 2) SO304203 รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก 3 (3-0-6)
- 3) SO304206 วิเคราะห์ปรัชญาการเมือง 3 (3-0-6)
- 4) SO304209 สัมมนาการเมืองร่วมสมัยเพื่อพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ 3 (2-2-5)
- 5) SO304219 วิทยานิพนธ์
- 6) SO304220 ค้นคว้าอิสระ

### ผลงานวิจัยและ / หรือ ผลงานทางวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

#### 1. ผลงานวิจัย

พระมหาวิรุฑ วิโรจโน (นิลเพ็ชร), พระครูประยุตสารธรรม (วรชัต ทะสา), **ณัฐอร เจือจันทร์**, สุรชัย ชูคง, และอำนาจ มีราคา. (2567). กระบวนการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในเขตอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี.

*วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 2(2567), 86-96

<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/rdirimu/issue/view/17649>

พระครูประยุตสารธรรม (วรชัต ทะสา), วิรุฑ วิโรจโน, **ณัฐอร เจือจันทร์**. (2567). การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประภัสสรวิทยา วัดศรีนวล อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.

*วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน*. 5(1), 232-245.

<http://ojs.mbu.ac.th/index.php/hsjs/index>

Prasong Promsri. Sitthiporn Khetjoi. **Nathaorn Chuachan**. Prasert Chompomma.

Thaworn Worabuttara. Pongmanut Deed. Phattharachai Uthaphan.

Radchaneebon Neadpuckdee & Prachan Chachikul. The Development of the Strategic Plan with Family, Community, and Buddhism to Build Social Protection Against Drugs in Thai Vulnerable Youth. *International Education Studies*; Vol. 16, No. 3; 2023 ISSN 1913-9020 E-ISSN 1913-9039 Published by Canadian Center of Science and Education

<https://ccsenet.org/journal/index.php/ies/article/view/0/48787> (TCI 1)

**ณัฐอร เจือจันทร์**, อภิชาติ เหมื่อยไธสง, วาริณี โสภางร, วรชัต ทะสา (2564) การเสริมสร้างสุขภาพด้วยหลักพระ 5 สำหรับชุมชนริมทางรถไฟในจังหวัดขอนแก่น, *ตีพิมพ์ JBER Journal of Buddhism Education and Research Vol.7(1) 98-110*. (January- April, 2021)

(TCI 2) <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jber/issue/view/16633>

## 2. บทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ

พระณัฐภูมิ พันทะลี, มนต์เทียน มนตราภิบุลย์, อาทิตย์ ผ่านพูล, อภิชาติ เหมื่อยไธสง, และ

**ณัฐอร เจือจันทร์**, (2566). บทความวิชาการเรื่อง อาชญากรรมแก๊งคอลเซ็นเตอร์ในสังคมไทยยุคดิจิทัล.

*ตีพิมพ์ในงานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1 (แบบออนไลน์) "สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม" วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. (TCI 2)

[https://image.makewebeasy.net/makeweb/0/gPiDX1Xgr/\\_compressed.pdf](https://image.makewebeasy.net/makeweb/0/gPiDX1Xgr/_compressed.pdf).

อาทิตย์ ผ่านพูล, อภิชาติ เหมื่อยไธสง, **ณัฐอร เจือจันทร์**, มนต์เทียน มนตราภิบุลย์,

พระณัฐภูมิ อภิปัญญา, (2566). ราชปราชญ์ตามปรัชญาของเพลโต Philosopher Kin in Philosophy of Plato. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน*. 4(3), 128-139. (TCI 2)

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jhsmbuisc/article/view/267681/180118>

พระปิยพงษ์ จันทร์ดล, **ณัฐอร เจือจันทร์**, ชนาธิป ศรีโท, ก้องพิพัฒน์ ก้องคำ, สุรศักดิ์ อุดเมืองเพ็ญ (2565). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในยุคดิจิทัล, *MCU*

*UBONRATCHATHANI Journal of Buddhist Studies*.

*วารสารพุทธศาสตร์ มจร. อุบลราชธานี*, 4(2), 281-290. (TCI 2)

<https://drive.google.com/file/d/1Si1oIRZFFdwR9SUTHYYONo07FQM8MXiD/view>

w

อาจารย์หมายเลข 3	พระครูประยุตสารธรรม (วรชาติ ทะสา)
วุฒิการศึกษาสูงสุด	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) ศน.บ. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา)

### ภาระงานสอนในหลักสูตรนี้

- 1) SO304204 ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน 3 (2-2-5)\*
- 2) SO304208 คุณธรรมจริยธรรมทางรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)
- 3) SO304215 พุทธศาสนากับวิถีทางการเมืองประชาธิปไตย 3 (3-0-6)
- 4) SO304219 วิทยานิพนธ์
- 5) SO304220 ค้นคว้าอิสระ

### ผลงานวิจัยและ / หรือ ผลงานทางวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

#### 1. บทความวิจัย

พระมหาวิรุช วิโรจโน (นิลเพ็ชร), **พระครูประยุตสารธรรม (วรชาติ ทะสา)**, ฌฐอร เจือจันทร์, สุรัชย์ ชูคง, และอำนาจ มีราคา. (2567). กระบวนการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในเขตอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี.

วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 2(2567), 86-96 (TCI 2)  
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/rdirmu/issue/view/17649>

**พระครูประยุตสารธรรม (วรชาติ ทะสา)**, วิรุช วิโรจโน, ฌฐอร เจือจันทร์. (2567). การส่งเสริม ประชาธิปไตยในโรงเรียนประภัสสรวิทยา วัดศรีนวล อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน. 5(1), 232-245.

ฌฐอร เจือจันทร์, อภิชาติ เหมื่อยไธสง, วาริณี โสภางร, **วรชาติ ทะสา** (2564) การเสริมสร้างสุขภาพ ด้วยหลักพละ 5 สำหรับชุมชนริมทางรถไฟในจังหวัดขอนแก่น, *JBER Journal of Buddhism Education and Research Vol.7(1) 98-110*. (January- April, 2021)  
(TCI 2) <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jber/issue/view/16633>

สิทธิพร เกษจ้อย, **พระวรชาติ ทะสา**, พระมหาสังจาร์ักษ์ ไร่สงวน, ประเสริฐ ชมพรมมา, วิรุช นิลเพ็ชร. (2563). การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น. วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย. 5(2) 240-257 (TCI 1)

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/243390>

## 2. บทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ

พระครูวินัยธร วรชิต ปยุตโต (ทสา), ศักดิ์ดา ต้นคชสาร และเรืองฤทธิ์ คงอยู่ (2564). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีชุมชน”. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 5(1), 248-256. (TCI 2)

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/soc-rmu/article/view/245284/167749>

สิทธิพร เกษจ้อย, เอนก มูลมา, สัจจรักษ์ ไร่สงวน, และพระครูวินัยธร วรชิต ทสา. (2564).

บทบาทนักสังคมสงเคราะห์กับการบริการสวัสดิการในโรงพยาบาล.

*วารสารปัญญาปณิธาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย*.

6(2), 29-42 (TCI 2)

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/PPJ/issue/view/17118>

ก เอกสารเปรียบเทียบเกณฑ์หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 กับ พ.ศ. 2565

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565
<p>1. โครงสร้างหลักสูตร</p> <p>1. ปริญญาโท ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรน้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 แผน คือ</p> <p>แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้</p> <p>แบบ ก 1 ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติม หรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันกำหนด</p> <p>แบบ ก 2 ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และศึกษาดูงานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต</p> <p>แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษางานรายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต</p>	<p>1. โครงสร้างหลักสูตร</p> <p>1. ปริญญาโท ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรน้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 แผน คือ</p> <p>แผน 1 แบบวิชาการ เน้นการเรียนรู้ การทำวิจัย โดยการทำให้วิทยานิพนธ์สร้างองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชานั้น ทั้งนี้ สัดส่วนหน่วยกิตของวิทยานิพนธ์และหน่วยกิตของการศึกษารายวิชา ให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด โดยอาจเป็นวิทยานิพนธ์อย่างเดียว หรือมีทั้งการศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งต้องทำวิทยานิพนธ์อย่างน้อย 12 หน่วยกิต โดยไม่อาจศึกษารายวิชาอย่างเดียวได้</p> <p>แผน 2 แบบวิชาชีพ เน้นการศึกษารายวิชาและการค้นคว้าอิสระเชิงการประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาชีพโดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ ให้มีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต</p>
<p>2. คุณสมบัติอาจารย์</p> <p>2.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณสมบัติปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรง</p>	<p>2. คุณสมบัติอาจารย์</p> <p>2.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณสมบัติปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรง</p>

<p>ตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย และเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้หลักสูตรเดียว</p> <p>2.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย 3 คน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย</p> <p>2.3 กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน หรือมีนักศึกษาน้อยกว่า 10 คน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายกรณี</p>	<p>ตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย และเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้มากกว่าหนึ่งหลักสูตร</p> <p>2.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย 3 คน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย</p> <p>2.3 อาจารย์ใหม่ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก แม้ยังไม่มีผลงานทางวิชาการหลังสำเร็จการศึกษา อนุมัติให้เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาโทได้ แต่ทั้งนี้หากจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาเอก ต้องมีผลงานทางวิชาการประเภทงานวิจัย ภายหลังการสำเร็จการศึกษา อย่างน้อย 1 เรื่อง ภายใน 2 ปี หรือ 2 เรื่อง ภายใน 4 ปี หรือ 3 เรื่อง ภายใน 5 ปี</p> <p>2.4 กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจากสถาบันเจ้าของหลักสูตรนั้นเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 2 คน</p>
-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

<p>3. คุณสมบัติผู้เรียน</p> <p>3.1 จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า</p> <p>3.2. การลงทะเบียนเรียนและระยะเวลาการศึกษา ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 15 หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ</p> <p>3.3 ปริญญาโทใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 5 ปีการศึกษา</p>	<p>3. คุณสมบัติผู้เรียน</p> <p>3.1 จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มีผลการเรียนดีมาก หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลการสอบภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด</p> <p>3.2 จำนวนหน่วยกิตในการลงทะเบียนเรียนและระยะเวลาการศึกษาในแต่ละหลักสูตรและระดับการศึกษา ให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด</p> <p>3.2 การพ้นสภาพโดยไม่สำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้ เป็นไปตามที่สภาสถาบันกำหนด</p>
<p>4. การประกันคุณภาพของหลักสูตร</p> <p>4.1 ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรโดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย 6 ด้าน คือ (1) การกำกับมาตรฐาน (2) บัณฑิต (3) นักศึกษา (4) คณาจารย์ (5) หลักสูตร การเรียน การสอน การประเมินผู้เรียน และ (6) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้</p>	<p>4. การประกันคุณภาพของหลักสูตร</p> <p>4.1 ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรตามที่สภาสถาบันกำหนด</p>
<p>5. การพัฒนาหลักสูตร</p> <p>5.1 ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตรทุกปีการศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ 5 ปี</p>	<p>5. การพัฒนาหลักสูตร</p> <p>5.1 ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตรทุกปีการศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ 5 ปี</p>

<p>5.2 ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณาและให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สุด</p>	<p>5.2 ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการและให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการนั้นเป็นที่สุด</p>
--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

**ข. เอกสารระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล**

**เอกสารหมายเลข 1 การระบุผู้มีส่วนได้เสียของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์**

**มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน**

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายใน	บทบาท/หน้าที่
1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย (University Administrators)	1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายทั่วไปของมหาวิทยาลัย, การจัดการทรัพยากร, และการสนับสนุนโครงการที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหลักสูตร.
2. คณะอาจารย์ (Faculty Members)/อาจารย์ประจำ/อาจารย์ผู้สอน (กำหนดจำนวนด้วย เช่น ตามหลักระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย)	1. ผู้บริหารด้านการเรียนการสอนมีอำนาจในการวางแผน, ดูแล, และปรับปรุงกระบวนการการสอนทั้งหลักสูตรและวิธีการการสอน
3. นักวิจัยและทีมวิจัย (Researchers and Research Teams) เจ้าหน้าที่สายสนับสนุน/งานประชาสัมพันธ์(กำหนดจำนวนด้วย เช่น ตามหลักระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย)	1. นักวิจัยมีบทบาทในการทำการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหลักสูตร, ที่สนับสนุนการพัฒนาความรู้และการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยและหลักสูตร
4. นักศึกษาปัจจุบัน (Students)/ชมรมนักศึกษา/บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปี (กำหนดจำนวนด้วย เช่น ตามหลักระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย)	1. นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการการปรับปรุงหลักสูตรผ่านการให้ความคิดเห็น, การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง, และการใช้ประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอก	บทบาท/หน้าที่
1. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	1. นายกรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจในรัฐบาลมีบทบาทในการกำหนดนโยบายทั่วไปและการสนับสนุนโครงการที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหลักสูตร
2. คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา/สป.อว.	1. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ตรวจสอบและรับรองหลักสูตร
3. ผู้ใช้บัณฑิต/นายจ้าง/หน่วยงานภาครัฐ/หน่วยงานภาคเอกชน	1. การได้รับบัณฑิตคือการนำเขาแรงงานที่มีความรู้และทักษะที่เพิ่มขึ้นจากการศึกษาที่ระดับบัณฑิต มีโอกาสในการพัฒนาและขยายฐานลูกค้าหรือฐานลูกค้าทางธุรกิจ ส่วนได้ส่วนเสียของผู้ใช้บัณฑิตและนายจ้างนี้มีความสำคัญในกระบวนการภาคธุรกิจและการศึกษาที่มีคุณค่าทั้งสองฝั่ง เพื่อให้การศึกษาและการทำงานมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อกัน
4. หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์	1. พระที่ได้รับการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงฆ์สามารถช่วยในการบูรณาการศาสนาและวัฒนธรรมของสังฆมณฑล โดยการนำความรู้ทางศาสนา, ปัญญาธรรม, และทักษะทางวิชาการมาช่วยในการพัฒนาชุมชน การศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงฆ์มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความเข้มแข็ง, ความรู้, และทักษะที่เหมาะสมในสังคมภายในคณะสงฆ์ และการนำไปใช้ในการส่งเสริมความเจริญของชุมชน.
5. ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้ว (กำหนดจำนวนด้วย เช่น ตามหลักระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย)	1. โอกาสในการหางาน, เงินเดือนที่ดี, โอกาสในการพัฒนาอาชีพ, ทุนการศึกษาและสนับสนุนต่าง ๆ และการสร้างเครือข่ายให้มหาวิทยาลัย
6. ผู้เรียนในอนาคต	1. สนับสนุนฐานการเรียนรู้ที่สมบูรณ์, การพัฒนาโปรแกรมที่เฉพาะเจาะจง, การสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา, การให้ทุนการศึกษาและการสนับสนุนการเงิน, ความสัมพันธ์กับโลกอุตสาหกรรม, การสนับสนุนนวัตกรรมและความเป็นเลิศ

ค. เอกสารหมายเลข 2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้มีส่วนได้เสียของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายใน	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย (University Administrators)	1. ศึกษาจากนโยบายการบริหารจากเอกสาร, การสัมภาษณ์ผู้บริหาร
2. คณะอาจารย์ (Faculty Members)/อาจารย์ประจำ/อาจารย์ผู้สอน	1. คณะผู้บริหารการเรียนการสอน (Academic Affairs Administrators) /อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร การประชุมสัมมนา, การสนทนากลุ่ม, การตีเบทข้อมูล, การกำหนดนโยบายแบบเสียงข้างมาก, การตัดสินใจแบบ Consensus และการ SWOT
3. นักวิจัยและทีมวิจัย (Researchers and Research Teams) เจ้าหน้าที่สายสนับสนุน/งานประชาสัมพันธ์	1. การประชุมสัมมนา, การสนทนากลุ่ม, การตีเบทข้อมูล, การกำหนดนโยบายแบบเสียงข้างมาก, การตัดสินใจแบบ Consensus
4. นักศึกษาปัจจุบัน (Students)/ชมรมนักศึกษา/บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปี	1. แบบสอบถาม, แบบสัมภาษณ์, การสัมภาษณ์เชิงลึก, การสนทนากลุ่ม, การติดตามประเมินผลความก้าวหน้าหลังสำเร็จการศึกษา
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอก	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
1. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	1. ศึกษาจากนโยบายการบริหารจากเอกสาร, การสัมภาษณ์ผู้บริหาร
2. คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา/ส.ป.อ.	1. การสำรวจ โดยใช้การแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การสื่อสารออนไลน์
3. ผู้ใช้บัณฑิต/นายจ้าง/หน่วยงานภาครัฐ/หน่วยงานภาคเอกชน	1. การสำรวจโดยลงพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้ เช่น ภาคีเครือข่ายทางการศึกษา การใช้การแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การสื่อสารออนไลน์
4. หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์	1. การสำรวจโดยลงพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้ การสำรวจโดยลงพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้ การรับฟังเสียงสะท้อนจากงานพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน

5. ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	1. การสำรวจโดยลงพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้ เช่น ภาควิชาเครือข่ายทางการศึกษา กลุ่มไลน์ กลุ่มเฟซบุ๊กส์ การใช้การแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การสื่อสารออนไลน์
6. ผู้เรียนในอนาคต	1. ศึกษาจากนโยบายจากแหล่งทุนการศึกษาและผู้ให้ทุนในการสนับสนุนการศึกษา, การสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ให้ทุนสนับสนุน, การแสวงหาความต้องการ ผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์อันพึงประสงค์ของแหล่งทุน

ง. เอกสารหมายเลข 3 การวิเคราะห์และการจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ระดับบัณฑิตศึกษา

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	คะแนน POWER (คะแนน 1-5 จากคะแนนน้อยที่สุดไป หาคะแนนมากที่สุด) *ก่อนปรับปรุง*	คะแนน IMPACT (คะแนน 1-5 จากคะแนนน้อย ที่สุดไปหาคะแนนมากที่สุด) *หลังปรับปรุง*	ค่าคะแนน P*I (คะแนนเต็ม 25 คะแนน)	ลำดับที่ ความสำคัญ
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายใน (Internal Stakeholder)				
1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	4	5	23	3
2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	5	5	25	2
3. นักวิจัยและสายสนับสนุน	4	4	22	4
4. นักศึกษาปัจจุบัน	5	5	25	1
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอก (External Stakeholder)				

1. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	5	5	25	2
2. คณะกรรมการมาตรฐานการ อุดมศึกษา/สป.อว.	5	5	25	3
3. ผู้ใช้บัณฑิต/นายจ้าง/หน่วยงาน ภาครัฐ/หน่วยงานภาคเอกชน	4	5	25	1
4. หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์	3	4	22	5
5. ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	4	4	20	6
6. ผู้เรียนอนาคต	3	4	23	4

จ. เอกสารหมายเลข 4 ความต้องการ (WANTS) ของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์  
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายใน	ความต้องการ (WANTS) ของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย
1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	1. หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ พัฒนางองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/คณะอาจารย์	1. หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์ของตนสร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง พัฒนางองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
3. นักวิจัยและสายสนับสนุน	1. หลักสูตรและบัณฑิตมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ลดเวลาเรียน มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 และมีความฉลาดทางอารมณ์ผ่านการศึกษาวิจัยหรือการค้นคว้าอิสระ
4. นักศึกษาปัจจุบัน	1. เป็นบัณฑิตที่ทรงคุณค่า มีคุณภาพ ลดเวลาเรียน มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์ของตน สามารถสร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอก	ความต้องการ (WANTS) ของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย
1. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	1. มุ่งเน้นการพัฒนานักวิชาการและวิชาชีพที่มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนางานและสังคม
2. คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา/สป.อว.	1. ใช้มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงนี้ มีการส่งเสริม การกำกับ ดูแล การตรวจสอบ การติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง

3. ผู้ใช้บัณฑิต/นายจ้าง/หน่วยงานภาครัฐ/หน่วยงานภาคเอกชน	1. สิ่งคาดหวัง คือ มีทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้อง การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่มและการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ มีแรงจูงใจในการทำงานและมีจรรยาบรรณสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
4. หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์	1. หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์ต้องการพระที่มีความรอบรู้ ทันสมัย มีภาวะผู้นำ และยึดมั่นในหลักธรรมวินัย
5. ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้วทุกรุ่น	1. รักษาความสัมพันธ์กับโรงเรียนเก่าของตนและการสร้างเครือข่าย บริการด้านอาชีพ การเข้าถึงทรัพยากร โปรแกรมการศึกษาต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมศิษย์เก่า และโอกาสในการมีส่วนร่วมผ่านการบริจาค การให้คำปรึกษา
6. ผู้เรียนในอนาคต	1. สิ่งคาดหวัง คือ ลดเวลาเรียน การสำเร็จการศึกษา มีทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้อง มีความคิดริเริ่มและการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

ฉ. เอกสารหมายเลข 5 ความต้องการจำเป็น (NEEDS) ของผู้มีส่วนได้เสียของหลักสูตร

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	ความต้องการ(WANTS)	ความต้องการจำเป็น(NEEDS)
1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	1) หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ 2) ทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน 3) พัฒนาคณะความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	1. มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน (ระดับความถี่ = 7) 2. พัฒนาคณะความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา (ระดับความถี่ = 6) 3. หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ (ระดับความถี่ = 6)
2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/คณะอาจารย์	1) หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์	4. สร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน (ระดับความถี่ = 3)

	<p>2) ทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน</p> <p>3) พัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา</p>	<p>5. มีทักษะและความรู้ ทำงานเป็นทีม มีความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่ม และการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ มีแรงจูงใจในการทำงาน มีจรรยาบรรณ และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง (ระดับความถี่ = 3)</p>
3. นักวิจัยและสายสนับสนุน	<p>1) หลักสูตรและบัณฑิตมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์</p> <p>2) ทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน</p> <p>3) พัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาและวิจัย</p>	
4. นักศึกษาปัจจุบัน	<p>1) ทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน</p> <p>2) มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์ของตน สามารถสร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน</p>	
5. กระทรวง อว	<p>1) พัฒนานักวิชาการและวิชาชีพที่มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนางานและสังคม</p>	

6. คณะกรรมการมาตรฐาน การอุดมศึกษา/สป.อว.	1) ส่งเสริม การกำกับ ดูแล การตรวจสอบ การ ติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง	
7. ผู้ใช้บัณฑิต/นายจ้าง/	1) มีทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้อง การทำงานเป็น ทีม ความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่น 2) มีความคิดริเริ่มและการแสดงให้เห็นถึงความ เป็นมืออาชีพ มีแรงจูงใจในการทำงานและมี จรรยาบรรณ 3) สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลง	
8. หน่วยงานการปกครอง คณะสงฆ์	1) ต้องการพระที่มีความรอบรู้ ทันสมัย มีภาวะ ผู้นำ และยึดมั่นในหลักธรรมวินัย	
9. ศิษย์เก่า	1) รักษาความสัมพันธ์กับโรงเรียนเก่าของตนและ การสร้าง มีส่วนร่วมในกิจกรรมศิษย์เก่า	
10 ผู้เรียนในอนาคต	1) การสำเร็จการศึกษา ลดเวลาเรียน มีทักษะและ ความรู้ที่เกี่ยวข้อง มีความคิดริเริ่มและการแสดงให้ เห็นถึงความ เป็นมืออาชีพ 2) สามารถปรับตัวเข้า กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	

ข. เอกสารหมายเลข 6 ความต้องการจำเป็น (NEEDS) และที่สอดคล้องกัน CORRESPONDING PLOs  
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ความต้องการจำเป็น (NEEDS)	CORRESPONDING PLOs
1. มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน	1. หลักสูตรลดเวลาเรียนภาคทฤษฎีลง เน้นภาคปฏิบัติ (Learning by doing) ผู้เรียนมีความรู้และ ทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 สามารถประยุกต์ใช้ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ด้วย ความฉลาดทางอารมณ์
2. พัฒนางองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและ คุณธรรมด้วยหลักศาสนา	1. หลักสูตรลดเวลาเรียนภาคทฤษฎีลง เน้นภาคปฏิบัติ (Learning by doing) และพัฒนางองค์ความรู้ ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
3. หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์	1. หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ดังนี้ (1) มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 (2) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 และ (3) ตามบริบทของ มหาวิทยาลัยกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
4. สร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพ ได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	1. หลักสูตรจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 แผน 1 แบบวิชาการ เน้นการเรียนรู้ การวิจัยและโดยการทำวิทยานิพนธ์สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรม ในศาสตร์ แผน 2 แบบวิชาชีพ เน้นการศึกษารายวิชาและการค้นคว้าอิสระเชิงการประยุกต์ใช้ความรู้ ใหม่หรือนวัตกรรมในวิชาชีพ
5. มีทักษะและความรู้ ทำงานเป็นทีม มีความยืดหยุ่น มีความคิด ริเริ่ม และการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ มีแรงจูงใจใน การทำงาน มีจรรยาบรรณ และสามารถปรับตัวเข้ากับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	1. หลักสูตรจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 แผน 1 แบบวิชาการ แผน 2 แบบ วิชาชีพ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการดิจิทัลผ่านกระบวนการศึกษา การค้นคว้าวิจัย หรือ

	ประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร สามารถคิดริเริ่มสร้างสิ่งใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการได้ด้วยตนเอง
--	----------------------------------------------------------------------------------------------------

ข. เอกสารหมายเลข 7 REQUIREMENTS ความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	REQUIREMENTSS
1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	1. หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ พัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/คณะอาจารย์	1. ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน พัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
3. นักวิจัยและสายสนับสนุน	1. ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน พัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
4. นักศึกษาปัจจุบัน	1. เป็นบัณฑิตที่ทรงคุณค่า มีคุณภาพ ลดเวลาเรียน มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์ของตน สามารถสร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน
5. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	1. พัฒนานักวิชาการและวิชาชีพที่มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนางานและสังคม
6. คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา/สป.อว.	1. ส่งเสริม การกำกับ ดูแล การตรวจสอบ การติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง

7. ผู้ใช้บัณฑิต/นายจ้าง/หน่วยงานภาครัฐ/หน่วยงานภาคเอกชน	1. มีทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้อง การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่มและการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ มีแรงจูงใจในการทำงานและมีจรรยาบรรณสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
8. หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์	1. หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์ต้องการพระที่มีความรอบรู้ ทันทสมัย มีภาวะผู้นำ และยึดมั่นในหลักธรรมวินัย
9. ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	1. รักษาความสัมพันธ์กับสถานศึกษาเก่าของตนและการสร้างเครือข่าย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมในฐานะศิษย์เก่า อยากรักษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาใกล้บ้านหรือในจังหวัดโดยอิสระ และมีความประสงค์ที่จะศึกษาต่อ
10. ผู้ปกครองนักศึกษา/บัณฑิต	1. ลดเวลาเรียน การสำเร็จการศึกษา มีทักษะและความรู้ในศาสตร์และที่เกี่ยวข้อง มีความคิดริเริ่มและการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

ณ. เอกสารวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่าง PLOs กับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร PLOs	ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร
<p>PLO 1 อธิบาย ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง</p>	<p>PEO 1 มีความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ในสาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกัน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษาได้</p>
<p>PLO 2 สังเกต วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>PEO 2 มีทักษะการทําวิจัย โดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน หรือการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ ด้วยการผสมผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคตด้วยพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา</p>
<p>PLO 3 ออกแบบการวิจัย สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ ปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง</p>	<p>PEO 3 มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ในศาสตร์ของตน มีทักษะและความสามารถด้านการสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศด้านดิจิทัล และการจัดการสมัยใหม่อันจะนำไปสู่การพัฒนาความรู้ทางวิชาการหรือวิชาชีพ และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง</p>
<p>PLO 4 ยอมรับ เห็นคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการ</p>	<p>PEO 4 มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง</p>

พัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้	
PLO 5 แสดงออกถึงภาวะผู้นำ ชักชวน สนับสนุนและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้	PEO 5 มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ

ญ. เอกสารระบุวิธีการเผยแพร่หลักสูตรให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	วิธีการเผยแพร่หลักสูตร
1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	1. เอกสารทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ 2. บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ 3. การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ
2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/คณะอาจารย์	1. เอกสารทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ 2. บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ

	<p>3. การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ</p> <p>4. การให้บริการคำปรึกษา ให้บริการคำปรึกษาแก่นักศึกษาหรือผู้สนใจเพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร</p>
3. นักวิจัยและสายสนับสนุน	<p>1. เอกสารทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ</p> <p>2. บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ</p> <p>3. การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ</p>
4. นักศึกษาปัจจุบัน	<p>1. เอกสารทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ</p> <p>2. บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ</p> <p>3. การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ</p> <p>4. เว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ (Portal Web) สร้างหรืออัปเดตเว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ๆ และเพิ่มความโปร่งใสในการสื่อสาร</p>
5. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	<p>1. เอกสารทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ</p>

6. คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา/สป.อว.	1. เอกสารทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ
7. ผู้ใช้บัณฑิต/นายจ้าง/หน่วยงานภาครัฐ/หน่วยงานภาคเอกชน	<p>1. เอกสารทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ</p> <p>2. บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ</p> <p>3. การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ</p> <p>4. เว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ (Portal Web) สร้างหรืออัปเดตเว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ๆ และเพิ่มความโปร่งใสในการสื่อสาร</p>
8. หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์	<p>1. เอกสารทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ</p> <p>2. บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ</p> <p>3. การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ</p>
9. ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	1. เอกสารทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ

	<p>2. บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ</p> <p>3. การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ</p> <p>4. เว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ (Portal Web) สร้างหรืออัปเดตเว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ๆ และเพิ่มความโปร่งใสในการสื่อสาร</p>
10. ผู้เรียนในอนาคต	<p>1. เอกสารทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ</p> <p>2. บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ</p> <p>3. การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ</p> <p>4. เว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ (Portal Web) สร้างหรืออัปเดตเว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ๆ และเพิ่มความโปร่งใสในการสื่อสาร</p>

ฎ. ความสอดคล้องระหว่างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย	ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)
1. สร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน พัฒนางค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	PLO 1 อธิบาย ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง
2. สร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน พัฒนางค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	PLO 2 สังเกต วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง
3. มีทักษะและความรู้ ทำงานเป็นทีม มีความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่ม และการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ มีแรงจูงใจในการทำงาน มีจรรยาบรรณ และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	PLO 3 ออกแบบการวิจัยขั้นสูง สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ ปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง
4. พัฒนางค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	PLO 4 ยอมรับ เห็นคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้

<p>5. หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน พัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา</p>	<p>PLO 5 แสดงออกถึงภาวะผู้นำ ชักชวน สนับสนุนและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้</p>
-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

## ฎ. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุง



คำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ที่ ๒๓๘๘/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗)

คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตอีสาน

เพื่อให้การดำเนินการยกร่างหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗) คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตอีสาน เป็นไปตามกฎกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗) คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตอีสาน ดังมีรายนามต่อไปนี้

- |                                |                     |
|--------------------------------|---------------------|
| ๑. พระครูกิตติวราทร, ผศ.ดร.    | ประธานกรรมการ       |
| ๒. พระมหาวิรุฬ วิโรจน์, ผศ.ดร. | รองประธานกรรมการ    |
| ๓. พระครูประยุทสารธรรม, ดร.    | กรรมการ             |
| ๔. ดร.ณัฐอร เจือจันทร์         | กรรมการ             |
| ๕. ดร.กันต์ ศรีหาล้า           | กรรมการและเลขานุการ |

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการยกร่างหลักสูตรใหม่ให้มีคุณภาพเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ประกาศ เกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

*พระเทพวิจิตรเมธี*

(พระเทพวิจิตรเมธี, ผศ.ดร.)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

## ฐ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร



คำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ที่ ๒๓๖๒ / ๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗)

คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตอีสาน

เพื่อให้การดำเนินการวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗) คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตอีสาน เป็นไปตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้มีคุณภาพและความทันสมัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗) คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตอีสาน ดังมีรายนามต่อไปนี้

- |                                                 |               |
|-------------------------------------------------|---------------|
| ๑. พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, ศาสตราจารย์ ดร.      | ผู้ทรงคุณวุฒิ |
| ๒. รองศาสตราจารย์ ดร.สุติเทพ ศิริพิพัฒนกุล      | ผู้ทรงคุณวุฒิ |
| ๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ | ผู้ทรงคุณวุฒิ |

ให้ผู้ทรงคุณวุฒิมีหน้าที่ วิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗) คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตอีสาน ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๓. กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

*พระเทพวชิรเมธี*

(พระเทพวชิรเมธี, ผศ.ดร.)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๗. ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2563



ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย  
ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา  
พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้สอดคล้องกันกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ ๕๒/๒๕๖๓ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓ จึงวางระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๔ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติอื่นใดในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“คณะ” หมายความว่า คณะหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะด้วย

“วิทยาลัย” หมายความว่า วิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในวิทยาเขตด้วย

“คณบดี” หมายความว่า คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยและคณบดีคณะ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการวิทยาลัย

“นักศึกษา” หมายความว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“สารนิพนธ์” หมายความว่า รายงานการค้นคว้าวิจัยที่นักศึกษาทำขึ้นตามหลักสูตรปริญญาโท

แผน ข

“วิทยานิพนธ์” หมายความว่า รายงานการค้นคว้าวิจัยที่นักศึกษาทำขึ้นตามหลักสูตรปริญญาโท แผน ก แบบ ก ๑ และ แบบ ก ๒

“ดุชฎินิพนธ์” หมายความว่า รายงานการค้นคว้าวิจัยที่นักศึกษาทำขึ้นตามหลักสูตรปริญญาเอก แบบ ๑ หรือแบบ ๒

ข้อ ๖ ให้อธิการบดีรักษาการตามระเบียบนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้อธิการบดีเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลา ตลอดจนอัตราค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามระเบียบนี้ให้จัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยแล้วแต่กรณี

#### หมวด ๑

##### ระบบการจัดการศึกษา

ข้อ ๗ ให้มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของประเทศ

ให้หลักสูตรทุกหลักสูตรกำหนดเนื้อหาและสาระความรู้ทางพระพุทธศาสนาและการวิจัยเป็นกลุ่มวิชาบังคับพื้นฐานแกนของหลักสูตรและกำหนดให้การอบรมกรรมฐานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเป็นเงื่อนไขที่นักศึกษาต้องผ่านก่อนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ข้อ ๘ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามี ๔ ระดับ คือ

๘.๑ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๘.๒ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตหรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า

๘.๓ ระดับปริญญาโท เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๘.๔ ระดับปริญญาเอก เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มีผลการเรียนดีมาก หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า

ข้อ ๙ การจัดศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้ระบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาค การศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน โดยกำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตซึ่งมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับภาคการศึกษาปกติ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาภาคพิเศษ คือ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานอกเวลาราชการหรือนอกเวลาทำการของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๐ บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะใดจะจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาหรือหลักสูตรใด ให้เป็นไปตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดตามข้อเสนอของสภาวิชาการ

วิทยาลัยอาจจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาหรือหลักสูตรซึ่งสภามหาวิทยาลัย กำหนดให้บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะจัดการศึกษา ทั้งนี้ ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดตามข้อเสนอของ สภาวิชาการ

ให้วิทยาลัยรายงานการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่ออธิการบดีอย่างน้อยทุกภาคการศึกษา

## หมวด ๒

### คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการรับเข้าศึกษา

ข้อ ๑๑ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา

๑๑.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๑๑.๒ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร บัณฑิต หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า

๑๑.๓ หลักสูตรปริญญาโท ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๑๑.๔ หลักสูตรปริญญาเอก ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มี ผลการเรียนดีมาก หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลการสอบภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการ อุดมศึกษากำหนด

บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะอาจกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาในแต่ละสาขาวิชาหรือ เพิ่มเติมหลักสูตรตามที่เห็นสมควร

การกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาเพิ่มเติมตามวรรคสองให้ใช้บังคับแก่ผู้สมัครเข้าศึกษา ในสาขาวิชาหรือหลักสูตรนั้น ๆ ที่วิทยาลัยจัดการศึกษาด้วย

ข้อ ๑๒ การรับเข้าศึกษา

๑๒.๑ บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยจะพิจารณารับผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๑ เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยการสอบคัดเลือก การคัดเลือก หรือโดยวิธีการอื่นใดตามที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยกำหนด

๑๒.๒ ในกรณีที่ผู้สมัครเข้าศึกษากำลังรอผลการศึกษาของวุฒิการศึกษาที่ใช้สมัครเข้า ศึกษา การรับเข้าศึกษาจะมีผลสมบูรณ์ เมื่อผู้สมัครได้ส่งหลักฐานการสำเร็จการศึกษาของวุฒิการศึกษานั้น ภายใต้วงเวลาที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยกำหนด

๑๒.๓ นักศึกษาจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในเวลาเดียวกันไม่ได้

## หมวด ๓

## โครงสร้างหลักสูตรและระยะเวลาการศึกษา

## ข้อ ๑๓ โครงสร้างหลักสูตร

๑๓.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๑๓.๒ ปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น ๒ แผน คือ

แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก ๑ ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะกำหนด

แบบ ก ๒ ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องทำสารนิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต แต่ไม่เกิน ๖ หน่วยกิต

๑๓.๓ ปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ

แบบ ๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำดุขุฎินิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่และอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด ดังนี้

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องทำดุขุฎินิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี ต้องทำดุขุฎินิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

ทั้งนี้ ดุขุฎินิพนธ์ตามแบบ ๑.๑ และแบบ ๑.๒ ต้องมีมาตรฐานและคุณภาพในระดับเดียวกัน

แบบ ๒ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำดุขุฎินิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษารายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องทำดุขุฎินิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

แบบ ๒.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี ต้องทำดุขุฎินิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

ทั้งนี้ ดุขุฎินิพนธ์ตามแบบ ๒.๑ และ แบบ ๒.๒ ต้องมีมาตรฐานและคุณภาพในระดับเดียวกัน

## ข้อ ๑๔ ระยะเวลาศึกษา

- ๑๔.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา
- ๑๔.๒ ปริญญาโท ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๕ ปีการศึกษา
- ๑๔.๓ ปริญญาเอก ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา ผู้ที่สำเร็จปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๖ ปีการศึกษา

## หมวด ๔

## การคิดหน่วยกิตและการเทียบโอนหน่วยกิต

## ข้อ ๑๕ การคิดหน่วยกิต

- ๑๕.๑ รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค
- ๑๕.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค
- ๑๕.๓ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค
- ๑๕.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้นไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค
- ๑๕.๕ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

ข้อ ๑๖ การเทียบโอนหน่วยกิต บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยอาจกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชา หรือการค้นคว้าเพื่อทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์จากหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ให้แก่นักศึกษาตามหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่การศึกษาในระบบ และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเทียบโอนของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิต หากเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเดียวกัน หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน ให้เทียบโอนหน่วยกิตที่ได้ศึกษามาแล้วได้ไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตรที่จะเข้าศึกษา

## หมวด ๕

### การลงทะเบียนเรียนและการถอนรายวิชา

ข้อ ๑๗ การลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาและลงทะเบียนสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต แต่ไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต ยกเว้นในกรณีที่นักศึกษามีหน่วยกิตเหลือสำหรับลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรน้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

การลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาปกติสำหรับนักศึกษาที่ศึกษาแบบไม่เต็มเวลา ให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนด

ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นพิเศษ นักศึกษาอาจลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาปกติ โดยมีจำนวนหน่วยกิตไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย ทั้งนี้ ต้องไม่กระทบกระเทือนถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

ข้อ ๑๘ การลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัย กำหนดโดยความเห็นชอบของสภาวิชาการ

ข้อ ๑๙ การลงทะเบียนเรียนรายวิชา

๑๙.๑ การลงทะเบียนเรียนรายวิชา ให้กระทำภายใน ๑ สัปดาห์ก่อนวันเปิดเรียนของแต่ละภาคการศึกษา หรือตามที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยกำหนด

๑๙.๒ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาล่าช้าจะกระทำได้ภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษานั้น

๑๙.๓ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยให้ไม่อาจลงทะเบียนเรียนรายวิชาภายในระยะเวลาที่กำหนด นักศึกษาอาจลงทะเบียนเรียนรายวิชาล่าช้ากว่า ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

ข้อ ๒๐ การลงทะเบียนเป็นผู้ร่วมฟังในรายวิชา นักศึกษาอาจลงทะเบียนเป็นผู้ร่วมฟังในรายวิชาแต่ละรายวิชาได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ประจำวิชาเห็นชอบและได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

ในกรณีที่รายวิชาใดจำกัดจำนวนผู้เข้าเรียน ให้พิจารณารับลงทะเบียนนักศึกษาเป็นผู้ร่วมฟังตามลำดับการลงทะเบียน

ข้อ ๒๑ การลงทะเบียนสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์

๒๑.๑ นักศึกษาจะลงทะเบียนสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๑.๒ นักศึกษาระดับปริญญาโทจะมีสิทธิลงทะเบียนและเสนอโครงร่างสารนิพนธ์ หรือวิทยานิพนธ์ได้หลังจากศึกษาในรายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติและมีหน่วยกิตสอบได้สะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นในกรณีที่ศึกษาในหลักสูตรซึ่งไม่ต้องเรียนรายวิชา

๒๑.๓ นักศึกษาระดับปริญญาเอกจะมีสิทธิลงทะเบียนและเสนอโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ได้ หลังจากศึกษาในรายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาภาคีและมีหน่วยกิตสอบได้สะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นในกรณีที่ศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาเอก แบบ ๑ ตามข้อ ๑๓.๓

ข้อ ๒๒ การขอเพิ่มรายวิชา การเปลี่ยนรายวิชา และการถอนรายวิชา

๒๒.๑ การขอเพิ่มรายวิชาหรือเปลี่ยนรายวิชาจะกระทำได้ภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาหรือภายในสัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อน โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

๒๒.๒ การขอถอนรายวิชาจะกระทำได้ภายใน ๖ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษา หรือภายใน ๒ สัปดาห์แรกของการศึกษาภาคฤดูร้อน โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

ข้อ ๒๓ การย้ายสาขาวิชา

๒๓.๑ นักศึกษาอาจขอย้ายสาขาวิชาจากสาขาวิชาที่รับเข้าศึกษาครั้งแรกไปศึกษาในสาขาวิชาอื่นในระดับเดียวกันของมหาวิทยาลัยได้ โดยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย

๒๓.๒ การขอย้ายสาขาวิชาจะกระทำได้เมื่อนักศึกษาได้ศึกษาในสาขาวิชาเดิมมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาและมีผลการเรียนได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

๒๓.๓ นักศึกษาที่ขอย้ายสาขาวิชาจะต้องมีคุณสมบัติสำหรับผู้สมัครเข้าศึกษาในสาขาวิชาที่ขอย้ายเข้าไปศึกษา และกระทำได้ครั้งเดียวตลอดระยะเวลาการเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

๒๓.๔ การเทียบโอนผลการศึกษาในสาขาวิชาที่ได้รับอนุมัติให้ย้ายไปศึกษาใหม่ ให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเทียบโอนของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

## หมวด ๖

### สถานภาพและการพ้นสถานภาพนักศึกษา

ข้อ ๒๔ ผู้สมัครเข้าศึกษาจะมีสถานภาพเป็นนักศึกษา เมื่อได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๕ นักศึกษาที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยรับเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยจะมีสถานภาพเป็นนักศึกษาในสถานภาพใดสถานภาพหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๒๕.๑ นักศึกษาสามัญ หมายถึง ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

๒๕.๒ นักศึกษาวิทยาภัณฑ์ หมายถึง นักศึกษาสามัญที่ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๕๐ ขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๓.๐๐

เมื่อนักศึกษาวิทยาภัณฑ์ได้คะแนนเฉลี่ยสะสม ๓.๐๐ ขึ้นไปจะเปลี่ยนสถานภาพเป็นนักศึกษาสามัญ

๒๕.๓ นักศึกษาวิสามัญ หมายถึง นักศึกษาอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๖ การพ้นสถานภาพนักศึกษาที่มีกรณีดังต่อไปนี้

๒๖.๑ มรณภาพหรือตาย

๒๖.๒ ลาออก

๒๖.๓ สำเร็จการศึกษา

๒๖.๔ ได้คะแนนเฉลี่ยรายภาคการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาไม่ถึง ๒.๕๐ หรือได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง ๒.๕๐

๒๖.๕ เป็นนักศึกษาวิทยาลัยที่ได้อะเนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง ๓.๐๐ เป็นเวลา ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน

๒๖.๖ มีระยะเวลาศึกษาครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว แต่ยังไม่สามารถสำเร็จการศึกษาและไม่ได้รับอนุญาตให้ขยายระยะเวลาการศึกษา

๒๖.๗ เป็นนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโทหรือหลักสูตรปริญญาเอกซึ่งไม่ได้รับอนุมัติโครงการสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์แล้วแต่กรณีจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยภายใน ๒ ปีการศึกษาแรกที่เข้าศึกษา เว้นแต่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยพิจารณาแล้วเห็นว่า การไม่ได้รับอนุมัติโครงการสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์นั้น เนื่องจากเหตุจำเป็นและสมควรผ่อนผันให้ยังไม่ต้องพ้นสถานภาพนักศึกษา ทั้งนี้ นักศึกษาต้องได้รับอนุมัติโครงการสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ภายในภาคการศึกษาถัดไปภาคการศึกษาที่ครบกำหนดดังกล่าว

๒๖.๘ มีผลการสอบสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ไม่ผ่านและไม่ได้รับอนุญาตให้สอบแก้ตัว

๒๖.๙ มหาวิทยาลัยสั่งให้พ้นสถานภาพนักศึกษาในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาในหลักสูตรหรือใช้เอกสารอันเป็นเท็จในการสมัครเข้าศึกษา

(๒) ไม่ชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาเกินกว่า ๒ ภาคการศึกษา

(๓) กระทำผิดข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของบัณฑิตวิทยาลัย คณะ วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการสอบหรือวินัยนักศึกษา

#### หมวด ๗

#### การลาพักการศึกษา

ข้อ ๒๗ การลาพักการศึกษา

๒๗.๑ นักศึกษาอาจขอลาพักการศึกษาได้ เมื่อได้ศึกษาในหลักสูตรมาแล้วอย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษาและมีผลการเรียนได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ โดยต้องยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาต่อคณบดีหรือผู้อำนวยการภายใน ๖ สัปดาห์แรกนับจากวันเปิดภาคการศึกษา

๒๗.๒ นอกจากการลาพักการศึกษาตามข้อ ๒๗.๑ นักศึกษาอาจขอลาพักการศึกษาเป็นกรณีพิเศษได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) ถูกเกณฑ์หรือระดมพลเข้ารับราชการทหารกองประจำการ
- (๒) เจ็บป่วยจนต้องพักรักษาตัวเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า ๓ สัปดาห์ตามคำสั่งแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์จากสถานพยาบาล
- (๓) มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่น โดยต้องแสดงเหตุผลหรือหลักฐานของเหตุจำเป็นนั้นได้ ทั้งนี้ นักศึกษาต้องยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาต่อคณบดีหรือผู้อำนวยการภายใน ๓ สัปดาห์นับจากปรากฏเหตุของการลาพักการศึกษา แต่ไม่ช้ากว่าวันสุดท้ายของการเรียนในภาคการศึกษานั้น
- ๒๗.๓ การลาพักการศึกษาของนักศึกษาต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ
- การอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๒๗.๑ และ ๒๗.๒ ให้กระทำได้ไม่เกินครั้งละ ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน ถ้านักศึกษายังมีความจำเป็นต้องขอลาพักการศึกษาต่อ ให้ยื่นคำร้องใหม่
- ๒๗.๔ ในกรณีที่นักศึกษาได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา
- (๑) ให้นับระยะเวลาที่ลาพักการศึกษารวมเป็นเวลาศึกษาด้วย เว้นแต่นักศึกษาได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๒๗.๒ (๓)
- (๒) นักศึกษาต้องชำระค่ารักษาสถานภาพเป็นนักศึกษาทุกภาคการศึกษาในระหว่างลาพักการศึกษา
- (๓) เมื่อจะกลับเข้าศึกษาใหม่ นักศึกษาต้องยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาต่อคณบดีหรือผู้อำนวยการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑ สัปดาห์

#### หมวด ๘

##### การวัดและการประเมินผลการศึกษา

- ข้อ ๒๘ การวัดผลการศึกษารายวิชาให้ใช้การสอบรายวิชา
- การวัดผลการศึกษารายวิชาอาจใช้วิธีการอื่นหรือใช้การสอบรายวิชาพร้อมกับวิธีการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษาที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้เป็นตามที่สภาวิชาการกำหนด
- ข้อ ๒๙ นักศึกษาต้องได้รับการวัดและการประเมินผลการศึกษาตามที่อาจารย์ประจำรายวิชา กำหนด
- ข้อ ๓๐ นักศึกษาต้องเข้าสอบรายวิชาทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน เว้นแต่รายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนเป็นผู้ร่วมฟังหรือรายวิชาที่ได้รับอนุมัติให้ถอนรายวิชา หรือรายวิชาที่วัดผลการศึกษาด้วยวิธีการอื่น หรือได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา
- กำหนดการสอบรายวิชาให้เป็นไปตามตารางสอบที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยกำหนด ยกเว้นในกรณีที่อาจารย์ประจำรายวิชากำหนดให้มีการสอบนอกตาราง โดยได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

นักศึกษาที่จะมีสิทธิเข้าสอบในแต่ละรายวิชาต้องมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ทั้งหมดของรายวิชานั้น เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

ข้อ ๓๑ การประเมินผลการศึกษา

๓๑.๑ การประเมินผลการศึกษาของแต่ละรายวิชาจะกระทำเป็นสัญลักษณ์ซึ่งมีความหมายและค่าระดับคะแนน ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย	ค่าระดับคะแนน
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	๔.๐
B+	ดีมาก (Very Good)	๓.๕
B	ดี (Good)	๓.๐
C+	ดีพอใช้ (Fairly Good)	๒.๕
C	พอใช้ (Fair)	๒.๐
D+	อ่อน (Poor)	๑.๕
D	อ่อนมาก (Very Poor)	๑.๐
F	ผลการประเมินขั้นตก (Fail)	๐.๐

๓๑.๒ ในกรณีที่ไม่สามารถประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ตามข้อ ๓๑.๑ ให้กระทำเป็นสัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) สัญลักษณ์ I หมายถึง การวัดผลไม่สมบูรณ์ (Incomplete)
- (๒) สัญลักษณ์ IP หมายถึง การสอนยังไม่สิ้นสุด (In Progress)
- (๓) สัญลักษณ์ S หมายถึง ผลการประเมินเป็นที่พอใจ (Satisfactory)
- (๔) สัญลักษณ์ U หมายถึง ผลการประเมินไม่เป็นที่พอใจ (Unsatisfactory)
- (๕) สัญลักษณ์ V หมายถึง การร่วมฟัง (Visitor)
- (๖) สัญลักษณ์ W หมายถึง การถอนรายวิชาโดยได้รับอนุมัติ (Withdrawn)
- (๗) สัญลักษณ์ M หมายถึง การขาดสอบ (Missing)
- (๘) สัญลักษณ์ N หมายถึง ยังไม่ได้รับผลการประเมิน (No Report)
- (๙) สัญลักษณ์อื่นตามที่สภาวิชาการกำหนด

๓๑.๓ การให้สัญลักษณ์ A, B+, B, C+, C, D+, D หรือ F จะกระทำได้ในกรณีที่ป็นรายวิชาที่นักศึกษาเข้าสอบหรือมีผลงานที่ประเมินได้ตามค่าระดับคะแนน

๓๑.๔ การให้สัญลักษณ์ F นอกจากในกรณีตามข้อ ๓๑.๓ แล้ว จะกระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) นักศึกษาขาดสอบ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากอาจารย์ประจำรายวิชา
- (๒) นักศึกษาไม่มีสิทธิเข้าสอบ เนื่องจากมีเวลาศึกษาไม่ถึงร้อยละ ๘๐ ของเวลาศึกษาทั้งหมดของรายวิชานั้น

(๓) นักศึกษากระทำการทุจริตในการสอบ หรือกระทำความผิดระเบียบการสอบและได้รับการตัดสินให้สอบตกในรายวิชานั้น

(๔) เมื่อเปลี่ยนจากสัญลักษณ์ I ในกรณีที่ไม่มีผลการประเมินผลภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาถัดไปที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน

(๕) เมื่อเปลี่ยนจากสัญลักษณ์ M ในกรณีที่นักศึกษาไม่สามารถแสดงหลักฐานที่สมบูรณ์ในการขาดสอบได้ภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาถัดไป

๓๑.๕ การให้สัญลักษณ์ I จะกระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) นักศึกษามีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาศึกษาทั้งหมดของรายวิชานั้น แต่ไม่ได้เข้าสอบเพราะป่วยหรือเหตุสุดวิสัยและได้รับอนุญาตจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

(๒) นักศึกษาปฏิบัติงานอื่นเป็นส่วนประกอบของรายวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์

๓๑.๖ การให้สัญลักษณ์ IP จะกระทำได้เมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่หนึ่งที่นักศึกษาลงทะเบียนในรายวิชาที่มีการสอนหรือการทำงานต่อเนื่องกันไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษา

๓๑.๗ การให้สัญลักษณ์ S จะกระทำได้เมื่อผลการประเมินเป็นที่พอใจในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้ว่ามีการประเมินผลอย่างไม่เป็นค่าระดับคะแนนหรือกำหนดไว้ว่าไม่นับหน่วยกิต

(๒) ในการประเมินผลการทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ในแต่ละภาคการศึกษา

๓๑.๘ การให้สัญลักษณ์ U จะกระทำได้เมื่อผลการประเมินรายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิตหรือการทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ไม่เป็นที่พอใจ

๓๑.๙ การให้สัญลักษณ์ V จะกระทำได้ในรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนเป็นผู้ร่วมฟัง และอาจารย์ประจำรายวิชาเห็นว่าให้ความสนใจต่อการเรียนอย่างเพียงพอ

๓๑.๑๐ การให้สัญลักษณ์ W ในรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนจะกระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) นักศึกษาได้รับอนุมัติให้ถอนรายวิชานั้น

(๒) นักศึกษาป่วยก่อนที่การศึกษาในภาคการศึกษานั้นจะสิ้นสุดลงและยังป่วยอยู่จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถเข้าสอบในบางรายวิชาหรือทั้งหมดได้ และอาจารย์ประจำวิชาเห็นว่า การศึกษาของนักศึกษาผู้นั้นขาดเนื้อหาส่วนที่สำคัญ

(๓) นักศึกษาได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

(๔) นักศึกษาถูกสั่งพักการศึกษาในภาคการศึกษานั้นด้วยเหตุผลอื่น นอกจากการกระทำความผิดระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งเกี่ยวกับการสอบที่ใช้บังคับอยู่

(๕) นักศึกษาได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนจากสัญลักษณ์ I ที่ได้ หากปรากฏว่าการป่วยหรือเหตุสุดวิสัยนั้นยังไม่สิ้นสุดภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคถัดไปที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน

(๖) อาจารย์ผู้สอนเห็นว่านักศึกษาไม่ได้ให้ความสนใจต่อการเรียนเพียงพอในรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนเป็นผู้ร่วมฟัง

(๗) นักศึกษาลงทะเบียนเรียนโดยผิดระเบียบหรือผิดเงื่อนไขของหลักสูตร

๓๑.๑๑ การให้สัญลักษณ์ M จะกระทำได้ในรายวิชาที่นักศึกษาขาดสอบ แต่ยังไม่สามารถแสดงหลักฐานที่สมบูรณ์ในการขาดสอบ

๓๑.๑๒ การให้สัญลักษณ์ N จะกระทำได้เฉพาะในรายวิชาที่ยังไม่ประเมินผลการศึกษาหรือรายวิชาที่ยังไม่ได้รับรายงานผลการประเมินการศึกษาตามระยะเวลาที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๓๒ การประเมินผลการศึกษา ให้กระทำเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา

ข้อ ๓๓ การประเมินผลสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ที่อยู่ระหว่างการเรียบเรียงให้ใช้สัญลักษณ์ IP (In Progress)

ข้อ ๓๔ การประเมินผลสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ที่ได้ทำเสร็จสมบูรณ์แล้วมี ๔ ระดับคือ ดีมาก (Very Good) ดี (Good) ผ่าน (Pass) ตก (Fail)

ข้อ ๓๕ การคำนวณค่าระดับคะแนน

๓๕.๑ การคำนวณค่าระดับคะแนนให้กระทำเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาและต้องประกาศผลให้แล้วเสร็จก่อนการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาถัดไป

๓๕.๒ การนับจำนวนหน่วยกิตเพื่อใช้ในการคำนวณหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ยให้คำนวณจากรายวิชาที่นับหน่วยกิตและมีการประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ A, B+, B, C+, C, D+, D หรือ F สำหรับรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์ F ให้บันทึกผลการศึกษาในใบรายงานผลการศึกษาและนำจำนวนหน่วยกิตของรายวิชานั้นมาคำนวณค่าระดับคะแนนเฉลี่ยด้วย

๓๕.๓ การนับจำนวนหน่วยกิตสะสมของนักศึกษาเพื่อให้ครบหลักสูตรให้นับเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่สอบได้เท่านั้น

๓๕.๔ ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยมี ๒ ประเภท ดังนี้

(๑) ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยรายภาคศึกษาให้คำนวณจากผลการศึกษานักศึกษาในภาคการศึกษานั้น โดยนำผลรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนของทุกรายวิชาหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาที่ศึกษาในภาคการศึกษานั้น

(๒) ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมให้คำนวณจากผลการศึกษานักศึกษาตั้งแต่เข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาสุดท้าย โดยนำรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนของแต่ละรายวิชาที่ศึกษาทั้งหมดหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาที่ศึกษาทั้งหมด

#### หมวด ๙

#### สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์

ข้อ ๓๖ การเสนอและการสอบโครงร่าง สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่สภาวิชาการกำหนด

ข้อ ๓๗ การสอบสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ ให้เป็นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่สภาวิชาการกำหนด

ข้อ ๓๘ รูปแบบของสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์ ให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนด

ข้อ ๓๙ ภาษาที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ของแต่ละสาขาวิชาหรือหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะกำหนด

ข้อ ๔๐ ทริพย์เส้นทางปัญญาที่เกิดจากสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์เป็นของนักศึกษา เว้นแต่การศึกษา การค้นคว้า การทดลอง หรือการวิจัยเพื่อการทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ ทั้งหมดหรือบางส่วน ได้ใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ สถานที่ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของมหาวิทยาลัยหรือได้รับเงินทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยหรืออาจารย์ที่ปรึกษา ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ให้ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัย

#### หมวด ๑๐

#### การสำเร็จการศึกษาและการให้ปริญญาหรือประกาศนียบัตร

ข้อ ๔๑ เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

๔๑.๑ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ศึกษาครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและได้รับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

๔๑.๒ ระดับปริญญาโท แผน ก แบบ ก ๑

(๑) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบวิทยานิพนธ์จากคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยการสอบวิทยานิพนธ์เป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๒) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๔๑.๓ ระดับปริญญาโท แผน ก แบบ ก ๒

(๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยได้รับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๒) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบวิทยานิพนธ์จากคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัย แต่งตั้ง โดยการสอบวิทยานิพนธ์เป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๓) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการ โดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ได้รับการตีพิมพ์รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการดังกล่าว

๔๑.๔ ระดับปริญญาโท แผน ข

(๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๒) สอบผ่านการสอบประมวลความรู้ ในสาขาวิชา พร้อมทั้งเสนอรายงานการค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย

(๓) เสนอสารนิพนธ์และสอบผ่านการสอบสารนิพนธ์ จากคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะแต่งตั้ง โดยการสอบวิทยานิพนธ์เป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๔) สารนิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของสารนิพนธ์ให้เผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สามารถสืบค้นได้

#### ๔๑.๕ ระดับปริญญาเอก แบบ ๑

(๑) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ

(๒) เสนอคุณวุฒิบัตรและสอบผ่านการสอบคุณวุฒิบัตร โดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยแต่งตั้งซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยการสอบคุณวุฒิบัตรเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๓) ผลงานคุณวุฒิบัตรหรือส่วนหนึ่งของคุณวุฒิบัตรได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา อย่างน้อย ๒ เรื่อง

#### ๔๑.๖ ระดับปริญญาเอก แบบ ๒

(๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยได้รับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๒) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ

(๓) เสนอคุณวุฒิบัตรและสอบผ่านการสอบคุณวุฒิบัตร โดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยแต่งตั้งซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยการสอบคุณวุฒิบัตรเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๔) ผลงานคุณวุฒิบัตรหรือส่วนหนึ่งของคุณวุฒิบัตรได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา

ข้อ ๔๒ การให้ปริญญาหรือประกาศนียบัตร นักศึกษาต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๔๒.๑ ผ่านเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามข้อ ๔๑ และได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของหลักสูตรครบถ้วนแล้ว

๔๒.๒ มีความประพฤติเหมาะสมแก่ปริญญาหรือประกาศนียบัตรที่จะได้รับ

๔๒.๓ ไม่มีหนี้สินค้างชำระกับมหาวิทยาลัย

๔๒.๔ ผ่านการอบรมกรรมฐานภาคปฏิบัติตามระเบียบมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔๓ นักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๔๒ มีสิทธิขอรับปริญญาหรือประกาศนียบัตร โดยต้องยื่นคำร้องขอรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรต่อนายทะเบียนของมหาวิทยาลัยภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด มิฉะนั้นจะต้องเสียค่าปรับและอาจไม่ได้รับการเสนอชื่อต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติปริญญาหรือประกาศนียบัตรในปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา

ข้อ ๔๔ ให้คณบดีหรือผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย เสนอรายชื่อนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๔๒ เป็นผู้สมควรได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรต่อนายทะเบียนของมหาวิทยาลัย เพื่อเสนอสภาวิชาการ พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติปริญญาหรือประกาศนียบัตร

#### หมวด ๑๑

#### ค่าใช้จ่ายในการศึกษา

ข้อ ๔๕ ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ได้แก่ ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่นเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้เป็นไปตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนดโดยความเห็นชอบของสภาวิชาการ

ข้อ ๔๖ ให้นักศึกษาชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็น นักศึกษาอาจยื่นคำร้องขอเลื่อนกำหนดการชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาหรือขอผ่อนชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาเป็นงวดต่ออธิการบดีผ่านคณบดีหรือผู้อำนวยการ เพื่อพิจารณาอนุมัติ

นักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้เลื่อนกำหนดการชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาหรือผ่อนชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาเป็นงวดต้องชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาภายในระยะเวลาที่เลื่อนออกไปหรือตามงวดแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ นักศึกษาต้องชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาให้ครบถ้วนก่อนสอบปลายภาคการศึกษา

ข้อ ๔๗ มหาวิทยาลัยอาจพิจารณาให้ทุนการศึกษาบางส่วนหรือทั้งหมดแก่นักศึกษา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่มหาวิทยาลัยกำหนด

#### บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๘ นักศึกษาที่มหาวิทยาลัยรับเข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๖๓ ให้ใช้ระเบียบของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ หรือระเบียบของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๙ ต่อไปแล้วแต่กรณี เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อ ๔๙ ในกรณีที่มีการดำเนินการเปลี่ยนแปลงส่วนงานซึ่งจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาหรือหลักสูตรใดจากบัณฑิตวิทยาลัยเป็นคณะใดคณะหนึ่งหรือจากคณะใดคณะหนึ่งเป็นคณะอื่นหรือบัณฑิตวิทยาลัยก่อนประกาศใช้ระเบียบนี้ แต่ยังไม่ดำเนินการแล้วเสร็จ ให้ดำเนินการต่อไปได้ โดยเสนอสภาวิชาการและสภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบตามลำดับ เมื่อสภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบแล้ว ให้คณบดีซึ่งจัดการศึกษาอยู่เดิมและคณบดีซึ่งจะจัดการศึกษาต่อไปร่วมกันจัดให้มีการส่งมอบงาน เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาหรือหลักสูตรนั้นเป็นไปตามระเบียบนี้

๑๖

ข้อ ๕๐ ในกรณีที่วิทยาลัยใดไม่มีคณะกรรมการประจำวิทยาลัย หากเป็นวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในวิทยาเขต ให้คณะกรรมการวิทยาเขตทำหน้าที่ตามระเบียบนี้แทนคณะกรรมการวิทยาลัย หากเป็นวิทยาลัยที่มีที่ตั้งอยู่ในวิทยาเขต ให้อธิการบดีแต่งตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่ตามระเบียบนี้แทนคณะกรรมการวิทยาลัยเป็นรายวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓



(สมเด็จพระมหาธีรวงศ์)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย

ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย



**การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ฉบับปี พ.ศ. 2567**  
**คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**

1. หลักสูตรฉบับดังกล่าวนี้ได้รับทราบการให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่.....
2. สภามหาวิทยาลัย ได้อนุมัติการปรับปรุงแก้ไขครั้งนี้แล้ว ในคราวประชุมครั้งที่ 4 / 2567 เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567
3. หลักสูตรปรับปรุงแก้ไขนี้ เริ่มใช้ตั้งแต่ภาค 1 ปีการศึกษา 2567 เป็นต้นไป
4. เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
  - 1) เพื่อให้เนื้อหาหลักสูตรมีความทันสมัย และเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565
  - 2) เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีความสอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
  - 3) เพื่อผลิตมหาบัณฑิตให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Internal stakeholders) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External stakeholders)
5. สาระในการปรับปรุงแก้ไข

**5.1 ปรับปรุงปรัชญาหลักสูตร**

ปรับปรุงปรัชญาหลักสูตร หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 (เดิม)	ปรับปรุงปรัชญาหลักสูตร หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567
ผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทางดานการเมืองการ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้มี คุณสมบัติ สอดคล้องกับการปกครอง กล้าคิด กล้าทำ กล้านำ และกล้าวิพากษ์อย่างปรัชญา	“ความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา” สามารถพัฒนาพลเมืองโลก ด้วยการผสมผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคงให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้าง พื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคตผ่านการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลัก

<p>ของมหาวิทยาลัยว่าด้วย "ความเป็นเลิศทางมีเหตุผล ตลอดจนเป็นผู้มีคุณธรรม และจริยธรรมทางวิชาการทางรัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา"</p>	<p>ศาสนา จึงจัดการศึกษาตามแนวทางพัฒนาการนิยม (Progressive) ใช้วิธีการศึกษา พัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และการพัฒนาตามความต้องการของผู้เรียน มีทักษะด้านดิจิทัล สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือแสวงหาความรู้ใหม่ทางวิชาการหรือทางวิชาชีพบนพื้นฐานของการ พัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง (Constructivism) มีความรู้ ความเข้าใจในหลักพระพุทธศาสนา สามารถเผยแพร่ต่อสังคมในระดับชาติ ได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว หลักสูตรจึงมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ มีความเข้าใจองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์และศาสตร์อื่นที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติขั้นสูง เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร บัณฑิตสามารถแสดงออกถึงลักษณะของความมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการหรือวิชาชีพ</p>
-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

## 5.2 ปรับปรุงความสำคัญหลักสูตร

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 (เดิม)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567
<p>1. พัฒนาให้นักศึกษาที่สามารถมีความรู้คู่คุณธรรม พัฒนาให้นักศึกษาที่สามารถทางรัฐศาสตร์มีความรู้คู่คุณธรรม สอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัย คือความเป็นคุณธรรม สอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัย คือความเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา และความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนว</p>	<p>1. หลักสูตรจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการทั้งทางโลกและทางธรรมแบบ “Spiral Curriculum” โดยการจัดเนื้อหาสาระรายวิชาในทุกระดับชั้นที่มีความยาก ความง่าย ความสลับซับซ้อน และความลึกซึ้งทางวิชาการแตกต่างกันตามลำดับชั้น/</p>

<p>พระพุทธศาสนา สอดคล้องกับปรัชญาของบัณฑิตวิทยาลัย คือ ส่งเสริมศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้คุณธรรม นำพัฒนาสังคม</p>	<p>ปี รวมทั้งการจัดการศึกษาแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้หรือ “Outcome Based Curriculum”</p> <p>2. การบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้ทั้งแบบแนวนอน (Horizontal Integration) และแบบแนวตั้ง (Vertical Integration) บนพื้นฐานของบริบทและวิถีของมหาวิทยาลัยกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา</p> <p>3. การจัดการเรียนและการสอนทั้งเชิงทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน หรือการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่หรือออกแบบวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ด้วยการผสมผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคตด้วยพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา</p> <p>4. มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรมจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคมได้</p>
--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

## 5.3 ปรับปรุงวัตถุประสงค์หลักสูตร

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 (เดิม)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567
<p>1. เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถประยุกต์หลักการและวิธีการทางรัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนาในวิชาชีพรัฐศาสตร์</p> <p>2. เพื่อให้บัณฑิตมีความรอบรู้อย่างลุ่มลึกและมีประสบการณ์ทางด้านรัฐศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ โดยอาศัยองค์ความรู้ด้านรัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนาได้อย่างสร้างสรรค์</p> <p>3. เพื่อให้บัณฑิตรู้จักคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล สามารถวิพากษ์วิจารณ์บนพื้นฐานทางวิชาการให้เกิดความรู้ใหม่ และแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์</p> <p>4. เพื่อให้บัณฑิตเป็นผู้มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง องค์กร และสังคมโดยรวม</p> <p>5. เพื่อให้บัณฑิตมีความสามารถในการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมในการศึกษาและวิเคราะห์และสังเคราะห์ และสามารถเผยแพร่หลักทางรัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา ในด้านบริการวิชาการ หรือศิลปวัฒนธรรมไทยต่อสาธารณชน</p>	<p>1. มีความรู้ ความเข้าใจขั้นสูงในเชิงทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ในสาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกัน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษาได้</p> <p>2. มีทักษะการทําวิจัย โดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญด้วยการผสมผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคตด้วยพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา</p> <p>3. มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ในศาสตร์ของตน มีทักษะและความสามารถด้านการสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศด้านดิจิทัลและการจัดการสมัยใหม่ขั้นสูง พัฒนาความรู้ทางวิชาการและการนำไปใช้ประโยชน์ได้</p> <p>4. มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง</p> <p>5. มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรม</p>

	ทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติ
--	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------

## 5.5 ปรับปรุงคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 (เดิม)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567
<p>1. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐศาสตร์หรือปริญญาตรีสาขาวิชาอื่น หรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยให้การรับรอง</p> <p>2. มีเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า 2.50 จากระบบ 4 แต้ม</p> <p>3. ผู้ที่ได้เกรดเฉลี่ยไม่ถึงเกณฑ์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรอาจพิจารณารับเป็นนักศึกษาได้ โดยพิจารณาจากประสบการณ์การทำงาน ติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี</p> <p>4. ในกรณีที่จบการศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่างประเทศต้องมีคุณสมบัติอย่างอื่นเพิ่มเติมตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนด</p> <p>5. สำหรับผู้ที่ไม่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีด้านรัฐศาสตร์ จะต้องศึกษารายวิชาทางรัฐศาสตร์เพิ่มเติม ตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนด</p> <p>6. มีความประพฤติดี ไม่มีประวัติในทางเสียหาย ไม่เป็นโรคร้ายแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา</p>	<p>1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง ในกรณีที่แก่นักศึกษาจากต่างประเทศจะต้องเป็นมหาวิทยาลัยที่ ก.พ. รับรองหรือคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ และคุณสมบัติอื่น ๆ ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศให้ทราบเป็นปี ๆ ไป</p> <p>2) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.50 จากระบบ 4 แต้ม หรือเทียบเท่า ในกรณีที่ขาดคุณสมบัติดังกล่าว คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยอาจพิจารณารับสมัครได้โดยพิจารณาจากผลงานทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน ความรู้ และความสามารถ</p> <p>3) ผู้สมัครต้องมีความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศ และมีผลการสอบภาษาอังกฤษโดยผ่านการทดสอบตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนด หรือเป็นไปตามที่สภาสถาบันกำหนด</p> <p>4) สำหรับผู้ที่ไม่เคยผ่านการศึกษาด้านรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ ต้องศึกษารายวิชาปรับพื้นฐานไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต หรือตามเหมาะสมโดยให้ยึดมติคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นที่สิ้นสุด</p> <p>5) ต้องไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นจากสถานภาพการเป็นนักศึกษาจากสถาบันการศึกษา หรือมีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม</p>

	6) คุณสมบัติ นอกเหนือจากข้อ 1-5 ให้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หรือคณะ/สาขาวิชา หรือการเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร อย่างเอกฉันท์
--	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

### 5.6 ปรับปรุงโครงสร้างและรายละเอียดหลักสูตร

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 (เดิม)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567		
แผน ก (แบบ ก 2) (1) โครงสร้างของหลักสูตร ก. หมวดวิชาเสริมพื้นฐาน 2 รายวิชา (ไม่นับ หน่วยกิต) ข. หมวดวิชาบังคับพื้นฐาน 1 รายวิชา (ไม่นับหน่วยกิต) ค. หมวดวิชาเฉพาะ 10 รายวิชา (30 หน่วยกิต) - รายวิชาบังคับ 3 รายวิชา (9 หน่วยกิต) - รายวิชาเอก 6 รายวิชา (18 หน่วยกิต) ง. หมวดวิชาเลือก 1 รายวิชา (3 หน่วยกิต) จ. วิทยานิพนธ์ (12 หน่วยกิต) รวมตลอดหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต	โครงสร้างหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) มีโครงสร้างและรายละเอียดต่อไปนี้		
	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต	
		แผน 1 แบบวิชาการ	แผน 2 แบบวิชาชีพ
		1.1 ทำ วิทยานิพนธ์	1.2 ทำ วิทยานิพนธ์ และศึกษา รายวิชา
		1.1 ทำ วิทยานิพนธ์	1.1. ค้นคว้า อีสระ
	หมวดวิชาเสริมพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)	(3)*	(3)*
	หมวดวิชาบังคับพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)	-	3*
	หมวดวิชาเฉพาะ	-	21
	-รายวิชา	-	9
	บังคับ	-	12

	-ราย วิชาเอก			
	หมวดวิชาเลือก	-	3	9
	วิทยานิพนธ์ (Thesis)	36	12	-
	คณควาอิสระ (Independent Study)	-	-	6
	จำนวนหน่วย กิต ตลอด หลักสูตร	36	36	36

รายงานการวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ พ.ศ. 2567  
วันที่ 17 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567  
ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมหาวิทยาลั  
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

\*\*\*\*\*

รายนามผู้เข้าร่วมวิพากษ์หลักสูตร

1. คณบดีคณะสังคมศาสตร์	ประธานกรรมการ
2. พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ (ช่วยธานี), ศ.ดร.	ผู้ทรงคุณวุฒิ
3. รศ.ดร.สุติเทพ ศิริพิพัฒนกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิ
4. ผศ.ดร.จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์	ผู้กรรมการ
5. พระครูกิตติวราทร, ผศ.ดร,	กรรมการ/ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
6. พระมหาวิรุจน์ วิโรจโน, ผศ.ดร.	กรรมการ/ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
7. พระครูวินัยธร อธิษฐ์ สุวฒฒ, ดร.	กรรมการ/ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
8. พระมหาเอกวิน ปิยวิโร	กรรมการ/ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
9. ดร.พรพิมล โพธิ์ชัยหล้า	กรรมการ/ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
10. ดร.ณฐอร เจือจันทร์	กรรมการ/ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
11. ดร.อาทิตย์ แสงแฉก	กรรมการ/ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
11. ดร.พร้อมพล สัมพันธ์โน	กรรมการ/ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
12. ดร.มนตรี รอดแก้ว	กรรมการ/ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
13. ดร.กนต์ ศรีหล้า	กรรมการ/ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
14. ผศ.ดร.พนัด ดวงติลิ	กรรมการ/ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
15. นายสรวิศ พรหมลี	กรรมการ/ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
16. ผศ.ดร.วรเชษฐ์ โทอิน	กรรมการและเลขานุการ
17. ดร.วีรนุช พรหมจักร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

เริ่มการวิพากษ์หลักสูตร เวลา 09.00 น.

พระครูกิตติวราทร, ผศ.ดร ประธานในที่นี้ นำให้พระสวตมนต์บุชาพระรัตนตรัยแล้วเปิดประชุมและให้ข้อเสนอแนะกับคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรครพัฒนาหลักสูตรภายใต้การคำนึงถึงบริบท ภารกิจ ยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย และความทันสมัยในยุคปัจจุบัน พร้อมทั้งดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 3 รูป/คน คือ (1) พระมหาบุญเลิศ อินทปัญโญ (ช่วยธานี), ศ.ดร. (2) รศ.ดร.สุติเทพ ศิริพิพัฒนกุล และ (3) ผศ.ดร.จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ มีดังนี้

#### ประเด็นที่ 1 สรุปความ/สาระสำคัญ

การปรับปรุงปรัชญาการศึกษาที่มีความสำคัญในการสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพและสามารถเข้าร่วมในสังคมและตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำองค์ความรู้ที่มีมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์ ซึ่งหลักการทางรัฐศาสตร์เป็นกรอบแนวคิดสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาและสร้างบัณฑิตที่มีความสามารถในระดับทักษะทั้ง 3 ประเภทของความรู้ที่สำคัญ นั่นคือ ความรู้ในเชิงทฤษฎี เช่น ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาต่าง ๆ ความรู้ในเชิงทักษะ เช่น การฝึกปฏิบัติทักษะที่สำคัญตามสาขาวิชา และความรู้ในเชิงปฏิบัติ เช่น ประสบการณ์ในการทำงานจริงและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน การนำความรู้ในเชิงทฤษฎีมาผสมผสานกับการฝึกฝนทักษะที่สำคัญ จะช่วยสร้างบัณฑิตที่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและสร้างนวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ และการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงผลิตภาพและใช้เทคนิควิทยาแบบสหวิทยาการในการแก้ไขปัญหา จะช่วยให้การเรียนรู้เป็นประสบการณ์ที่สร้างผลผลิตที่ดีและยั่งยืน และส่งผลให้บัณฑิตมีความพร้อมที่จะเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมและองค์กรต่าง ๆ อย่างมีความสามารถและมั่นคง

#### ประเด็นที่ 2 สรุปความ/สาระสำคัญ

การศึกษาในหลักสูตรรัฐศาสตร์ต้องการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะพิเศษ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการและท้าทายของสังคมและตลาดแรงงานในยุคปัจจุบัน นักศึกษาจะต้องได้รับการสอนในการสำรวจและประเมินองค์ความรู้ที่ได้รับ โดยไม่จำกัดอยู่ในห้องเรียนเท่านั้น นอกจากนี้ยังต้องมีการพัฒนาทักษะในการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดกระบวนการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนรู้เชิงผลิตภาพเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากจะช่วยให้ นักศึกษามีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังต้องมีการใช้สหวิทยาการในการสอน เพื่อเสริมสร้างการมองเห็นที่หลากหลายและการเปิดโอกาสให้กับนักศึกษาในการพัฒนาทักษะและเทคนิคในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสังคม โดยให้คำแนะนำที่เน้นความศีลธรรมและจริยธรรมอย่างเป็นระบบ นี้เพื่อให้นักศึกษาสามารถเป็นผู้นำที่มีความสามารถและมีคุณธรรมในการแก้ไขปัญหาทางสังคมได้อย่างเหมาะสม

#### ประเด็นที่ 3 สรุปความ/สาระสำคัญ

โครงสร้างหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) จำนวนยกิต 42 จำนวนยกิต ควรปรับแก้ไขเป็น 36 หน่วยกิต ทั้ง แผน 1 และแผน 2 ทั้งนี้

เพราะนักศึกษายุคใหม่ไม่ต้องการใช้เวลาศึกษานาน นิยมศึกษาหลักสูตรระยะสั้นที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในศตวรรษที่ 21

#### ประเด็นที่ 4 สรุปความ/สาระสำคัญ

รายวิชา SOXXXXX ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพขั้นสูงทางรัฐศาสตร์ และ SO ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณขั้นสูงทางรัฐศาสตร์ ปรับแก้ให้เป็น วิชา SO30205 ระเบียบวิจัยทางรัฐศาสตร์ขั้นสูง ในการเรียนการสอนควรมีการฝึกให้นักศึกษารักในการคิด การศึกษา การตั้งคำถาม นักศึกษาส่วนใหญ่ทำวิจัยเป็นแต่ไม่เข้าใจ จึงควรฝึกให้นักศึกษาเข้าใจกระบวนการค้นคว้าและความเป็นสากล และการเรียนการสอนควรให้เข้าใจงานวิจัย เชิงปริมาณ วิจัยเชิงคุณภาพ และวิจัยเชิงผสมผสาน

#### ประเด็นที่ 5 สรุปความ/สาระสำคัญ

หลักสูตรควรมีรายวิชาที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น เป็นนักวิเคราะห์และนักปฏิบัติได้ที่อยู่บนฐานของชุมชน” เป็นรายวิชา SO307210 การเมืองการปกครองในบริบทของภาคอีสาน การปกครองท้องถิ่นกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ควรมีการออกแบบเพิ่มเติมในคำอธิบายรายวิชาให้มีการเน้นการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน พหุวัฒนธรรมกับการพัฒนาสังคม ควรเพิ่มประเด็นชุมชนที่ขัดต่อการพัฒนามนุษย์ ความเชื่อของชุมชนในประเด็นละเมิดสิทธิมนุษยชนของมนุษย์ การเรียนการสอนจึงควรมีประเด็นถกเถียงประเด็นพวกนี้ เพื่อให้เกิดความสมานฉันท์

#### ประเด็นที่ 5 สรุปความ/สาระสำคัญ

ควรปรับผู้ใช้บัณฑิตให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร หน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่มีรายวิชาบังคับหรือวิชาเลือก ทักษะด้านดิจิทัล ทักษะด้านภาษาอังกฤษ เพื่อให้บัณฑิตในสาขารัฐศาสตร์มีความพร้อมที่จะเข้าสู่องค์กรและหน่วยงานทั้งในรัฐและเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรควรมีการปรับปรุงให้มีความเกี่ยวข้องกับความต้องการในสมัครงาน โดยการเสริมสร้างทักษะด้านดิจิทัลและภาษาอังกฤษซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยให้บัณฑิตสามารถทำงานในสภาพแวดล้อมที่มีการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพรายวิชาที่เน้นทักษะด้านดิจิทัลและภาษาอังกฤษ เช่น SO307207 จะช่วยให้นักศึกษามีความรู้และความเข้าใจในการใช้ภาษาอังกฤษในบริบททางการเมืองและองค์การรัฐศาสตร์ รวมถึงการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นที่ต้องการในยุคการเมืองและดิจิทัล เพื่อให้บัณฑิตสามารถประกอบอาชีพในสาขานี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ต้องการในตลาดแรงงานที่เติบโตอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

ปิดการวิพากษ์หลักสูตร เวลา 17.00 น. เลขาธิการกล่าวสรุปสาระสำคัญ ประธานในที่นี้กล่าวขอบคุณคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวปิดประชุม นำไหว้พระสวดมนต์ เสร็จพิธี



(ดร.วีรณูช พรหมจักร)

ผู้จ้ดรายงานการวิพากษ์หลักสูตร)  
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุกร



(ผศ.ดร.วรเชษฐ์ โทอื่น)

ผู้ตรวจรายงานการวิพากษ์หลักสูตร  
กรรมการและเลขานุกร

๓. มติสภามหาวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนรับนักศึกษา



## บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ..... กองงานสภามหาวิทยาลัย โทร. ๑๐๑๗

ที่ ..... อว ๗๙๐๒/ว ๑๗๒ ..... วันที่ ..... ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ..... มติสภามหาวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษา

กราบเรียน/เรียน/เจริญพร รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาหลักสูตร

ด้วย สภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติอนุมัติหลักสูตรเปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษา จำนวน ๑๑ หลักสูตรจาก ๑๒ หลักสูตร ตามที่เสนอ (ยกเว้นหลักสูตรที่ ๕) และมอบมหาวิทยาลัยดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป นั้น

การนี้ กองงานสภามหาวิทยาลัย จึงแจ้งมติสภามหาวิทยาลัยให้ส่วนงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบ และพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงกราบเรียน/เรียน/เจริญพรมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

(พระมหาเตชินท์ อินทเดโช)

รองอธิการบดี

เลขานุการสภามหาวิทยาลัย



มติการประชุมสภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ครั้งที่ ๔/๒๕๖๗

วันจันทร์ที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

มติที่ ๕๐/๒๕๖๗ เรื่อง อนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษา  
จำนวน ๑๒ หลักสูตร

กราบเรียน อธิการบดี

สภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ วันจันทร์ที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๗ ได้พิจารณาระเบียบวาระที่ ๕ ข้อที่ ๕.๔ เรื่อง อนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาจำนวน ๑๒ หลักสูตร ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐

สรุปเรื่อง

๑) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระศรีวิจิรวาทิ, ผศ.ดร. เลขาธิการสภาวิชาการ ได้มีหนังสือบันทึกข้อความที่ อว ๗๙๐๑/๐๔๙๑ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง อนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เรียน เลขาธิการสภามหาวิทยาลัย ความโดยสรุปว่า

คณะกรรมการประจำคณะศาสนาและปรัชญา ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๔๑/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอสภาวิชาการพิจารณาต่อไป

สภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๗๒/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ ดังนี้

๑. อนุมัติหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

/๒. อนุมัติเปิด...

๑๖

๒. อนุมัติเปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

จำนวน ๑ แห่ง/รับปีการศึกษาละ ดังนี้

๑) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จ.นครปฐม

จำนวน ๒๕ รูป/คน

**๒) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**

พระศรีวิจิตรวาทิ, ผศ.ดร. เลขานุการสภาวิชาการ ได้มีหนังสือบันทึกข้อความที่ อว ๗๙๐๑/๐๔๙๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง อนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เรียนเลขานุการสภามหาวิทยาลัย ความโดยสรุปว่า

คณะกรรมการประจำคณะศาสนาและปรัชญา ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๔๒/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยเพื่อนำเสนอสภาวิชาการพิจารณาต่อไป

สภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๗๓/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนอขออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ ดังนี้

๑. อนุมัติหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒. อนุมัติเปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

จำนวน ๑ แห่ง/รับปีการศึกษาละ ดังนี้

๑) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จ.นครปฐม จำนวน ๕๐ คน

**๓) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ**

พระศรีวิจิตรวาทิ, ผศ.ดร. เลขานุการสภาวิชาการ ได้มีหนังสือบันทึกข้อความที่ อว ๗๙๐๑/๐๔๙๓ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง อนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เรียน เลขานุการสภามหาวิทยาลัย ความโดยสรุปว่า

/คณะกรรมการ...

๑๗

คณะกรรมการประจำคณะศาสนาและปรัชญา ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๔๓/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอสภาวิชาการพิจารณาต่อไป

สภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๗๔/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนอขออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ ดังนี้

๑. อนุมัติหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต  
สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)
๒. อนุมัติเปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต  
สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)  
จำนวน ๑ แห่ง/รับปีการศึกษาละ ดังนี้
  - ๑) วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ จ.ยโสธร จำนวน ๒๕ รูป/คน

๔) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระศรีวิจิตรวาทิ, ผศ.ดร. เลขานุการสภาวิชาการ ได้มีหนังสือบันทึกข้อความที่ อาว ๗๙๐๑/๐๔๙๖ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง ขออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เรียน เลขานุการสภามหาวิทยาลัย ความโดยสรุปว่า

คณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์ ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๕๓/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอสภาวิชาการพิจารณาต่อไป

สภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๗๗/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนอขออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ ดังนี้

๑. อนุมัติหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต  
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)
๒. อนุมัติเปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต  
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)  
จำนวน ๑ แห่ง/รับปีการศึกษาละ ดังนี้
  - ๑) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จ.นครปฐม จำนวน ๓๐ รูป/คน

/๕) หลักสูตรนิติศาสตร์...

**๕) หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗)**  
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

พระศรีวิฑูรชาติ, ผศ.ดร. เลขานุการสภาวิชาการ ได้มีหนังสือบันทึกข้อความที่ อว ๗๙๐๑/๐๔๙๗ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง อนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗) เรียน เลขานุการสภามหาวิทยาลัย ความโดยสรุปว่า

คณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๙๔/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอสภาวิชาการพิจารณาต่อไป

สภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๗๘/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ ดังนี้

๑. อนุมัติหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗)
๒. อนุมัติเปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗)  
จำนวน ๑ แห่ง/รับปีการศึกษาละ ดังนี้
  - ๑) วิทยาเขตร้อยเอ็ด จ.ร้อยเอ็ด จำนวน ๑๐๐ รูป/คน

**๖) หลักสูตรรัฐศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์**

พระศรีวิฑูรชาติ, ผศ.ดร. เลขานุการสภาวิชาการ ได้มีหนังสือบันทึกข้อความที่ อว ๗๙๐๑/๐๔๙๘ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง อนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ เรียน เลขานุการสภามหาวิทยาลัย ความโดยสรุปว่า

คณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์ ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๗ และในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติเห็นชอบเสนออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ เพื่อนำเสนอสภาวิชาการพิจารณาต่อไป

สภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๗๙/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ เพื่อนำเสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ ดังนี้

๑. อนุมัติหลักสูตรรัฐศาสตร์บัณฑิต
  - ๑.๑ สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗)
  - ๑.๒ สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

/๒. อนุมัติเปิดการ...

๒. อนุมัติเปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต

๒.๑ สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗)

จำนวน ๑ แห่ง/รับปีการศึกษาละ ดังนี้

๑) วิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา จ.นครราชสีมา จำนวน ๕๐ รูป/คน

๒.๒ สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

จำนวน ๑๐ แห่ง/รับปีการศึกษาละ ดังนี้

๑) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จ.นครปฐม จำนวน ๖๐ รูป/คน

๒) วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร จ.ยโสธร จำนวน ๕๐ รูป/คน

๓) วิทยาเขตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จ.พระนครศรีอยุธยา

จำนวน ๖๐ รูป/คน

๔) วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ จ.กาฬสินธุ์

จำนวน ๖๐ รูป/คน

๕) วิทยาเขตอีสาน จ.ขอนแก่น จำนวน ๗๐ รูป/คน

๖) วิทยาเขตล้านนา จ.เชียงใหม่ จำนวน ๗๐ รูป/คน

๗) วิทยาเขตร้อยเอ็ด จ.ร้อยเอ็ด จำนวน ๗๐ รูป/คน

๘) วิทยาเขตศรีล้านช้าง จ.เลย จำนวน ๗๐ รูป/คน

๙) วิทยาเขตศรีธรรมราชโคราช จ.นครศรีธรรมราช จำนวน ๘๐ รูป/คน

๑๐) วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย จ.นครปฐม จำนวน ๑๐๐ รูป/คน

๗) หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

พระศรีวิฑูราภี, ผศ.ดร. เลขานุการสภาวิชาการ ได้มีหนังสือบันทึกข้อความที่  
อว ๗๙๐๑/๐๔๙๙ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง อนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับ  
นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ เรียน เลขานุการสภามหาวิทยาลัย  
ความโดยสรุปว่า

คณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์ ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๗ เมื่อวันที่  
๒๒ มีนาคม ๒๕๖๗ ได้มีมติเห็นชอบเสนออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษา  
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ เพื่อนำเสนอสภาวิชาการพิจารณาต่อไป

สภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติที่  
๘๐/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนอขออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตร  
มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ เพื่อนำเสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ ดังนี้

๑. อนุมัติหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

๑.๑ สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๒ สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

/๒. อนุมัติเปิดการ...

๒. อนุมัติเปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

๒.๑ สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗)

จำนวน ๑ แห่ง/รับปีการศึกษาละ ดังนี้

๑) วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร จ.ยโสธร จำนวน ๓๐ รูป/คน

๒.๒ สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

จำนวน ๓ แห่ง/รับปีการศึกษาละ ดังนี้

๑) วิทยาเขตอีสาน จ.ขอนแก่น จำนวน ๓๐ รูป/คน

๒) วิทยาเขตร้อยเอ็ด จ.ร้อยเอ็ด จำนวน ๓๐ รูป/คน

๓) วิทยาเขตศรีล้านช้าง จ.เลย จำนวน ๓๐ รูป/คน

๘) หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

พระศรีวิชรวาที, ผศ.ดร. เลขานุการสภาวิชาการ ได้มีหนังสือบันทึกข้อความที่ อว ๗๙๐๑/๐๕๐๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง อนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ เรียน เลขานุการสภามหาวิทยาลัย ความโดยสรุปว่า

คณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์ ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๗ ได้มีมติเห็นชอบเสนออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ เพื่อนำเสนอสภาวิชาการพิจารณาต่อไป

สภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๘๑/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนอของอนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ เพื่อนำเสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ ดังนี้

๑. อนุมัติหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต

๑.๑ สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๒ สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒. อนุมัติเปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต

๒.๑ สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗)

จำนวน ๒ แห่ง/รับปีการศึกษาละ ดังนี้

๑) วิทยาเขตอีสาน จ.ขอนแก่น จำนวน ๑๐ รูป/คน

๒) วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร จ.ยโสธร จำนวน ๑๐ รูป/คน

๒.๒ สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

จำนวน ๑ แห่ง/รับปีการศึกษาละ ดังนี้

๑) วิทยาเขตร้อยเอ็ด จ.ร้อยเอ็ด จำนวน ๑๐ รูป/คน

**๙) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช**

พระศรีวิจิรวาทิ, ผศ.ดร. เลขานุการสภาวิชาการ ได้มีหนังสือบันทึกข้อความที่ อว ๗๙๐๑/๐๕๐๑ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง อนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เรียน เลขานุการสภามหาวิทยาลัย ความโดยสรุปว่า

คณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์ ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๖๕/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอสภาวิชาการพิจารณาต่อไป

สภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๘๒/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ ดังนี้

๑. อนุมัติหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)
๒. อนุมัติเปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) จำนวน ๑ แห่ง/รับปีการศึกษาละ ดังนี้
  - ๑) วิทยาเขตศรีธรรมราช จ.นครศรีธรรมราช
    - แผน ๑ จำนวน ๕ รูป/คน
    - แผน ๒ จำนวน ๑๕ รูป/คน

**๑๐) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช**

พระศรีวิจิรวาทิ, ผศ.ดร. เลขานุการสภาวิชาการ ได้มีหนังสือบันทึกข้อความที่ อว ๗๙๐๑/๐๕๐๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง อนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เรียน เลขานุการสภามหาวิทยาลัย ความโดยสรุปว่า

คณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์ ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๖๖/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอสภาวิชาการพิจารณาต่อไป

/สภาวิชาการ...

สภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๘๓/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนอขออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอ สภามหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ ดังนี้

๑. อนุมัติหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒. อนุมัติเปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

จำนวน ๑ แห่ง/รับปีการศึกษาละ ดังนี้

๑) วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช จ.นครศรีธรรมราช

แผน ๑.๑ จำนวน ๓ รูป/คน

แผน ๒.๑ จำนวน ๑๐ รูป/คน

**๑๑) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาบาลีและสันสกฤต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**

พระศรีวิฑูรวิฑูรย์, ผศ.ดร. เลขานุการสภาวิชาการ ได้มีหนังสือบันทึกข้อความที่ อว ๗๕๐๑/๐๔๔๔ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง ขออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาบาลีและสันสกฤต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เรียน เลขานุการสภามหาวิทยาลัย ความโดยสรุปว่า

คณะกรรมการประจำคณะมนุษยศาสตร์ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๖/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนอขออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาบาลีและสันสกฤต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอสภาวิชาการพิจารณาต่อไป

สภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๗๕/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนอขออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาบาลีและสันสกฤต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอ สภามหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ ดังนี้

๑. อนุมัติหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาบาลีและสันสกฤต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒. อนุมัติเปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาบาลีและสันสกฤต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

จำนวน ๑ แห่ง/รับปีการศึกษาละ ดังนี้

๑) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จ.นครปฐม จำนวน ๕๐ รูป/คน

(๑๒) หลักสูตร...

๑๒) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระศรีวิจิราภรณ์, ผศ.ดร. เลขานุการสภาวิชาการ ได้มีหนังสือบันทึกข้อความที่ อว ๗๙๐๑/๐๔๙๕ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง อนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เรียน เลขานุการ สภามหาวิทยาลัย ความโดยสรุปว่า

คณะกรรมการประจำคณะมนุษยศาสตร์ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๗/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอสภาวิชาการพิจารณาต่อไป

สภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๗ ได้มีมติที่ ๗๖/๒๕๖๗ เห็นชอบเสนออนุมัติหลักสูตร เปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) เพื่อนำเสนอสภามหาวิทยาลัย พิจารณาอนุมัติ ดังนี้

๑. อนุมัติหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒. อนุมัติเปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

จำนวน ๑ แห่ง/รับปีการศึกษาละ ดังนี้

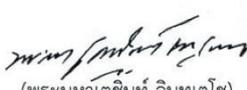
๑) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จ.นครปฐม จำนวน ๒๕ รูป/คน

จึงเสนอสภามหาวิทยาลัยเพื่อโปรดพิจารณา

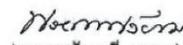
มติที่ประชุม :

๑. อนุมัติหลักสูตรเปิดการเรียนการสอนและแผนการรับนักศึกษา จำนวน ๑๑ หลักสูตรจาก ๑๒ หลักสูตร ตามที่เสนอ (ยกเว้นหลักสูตรที่ ๕) และมอบมหาวิทยาลัยดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. สำหรับหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตรอยเอ็ด ยังไม่เป็นไปตามนโยบายของสภามหาวิทยาลัย จึงให้พิจารณาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยมากยิ่งขึ้นแล้วนำเสนอในโอกาสต่อไป

  
(พระมหาเดชินท์ อินทเดโช)  
เลขานุการสภามหาวิทยาลัย

- ทราบ  
 มอบเลขานุการสภามหาวิทยาลัย  
 อื่นๆ.....  
ประธานดำเนินการ

  
(พระเทพวัชรเมธี, ผศ.ดร.)  
อธิการบดี

๓๐ 1114 ๒๖๗



มติการประชุม

สภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ครั้งที่ ๔/๒๕๖๗

วันจันทร์ที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมสำนักงานแมกองธรรมสนามหลวง หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร  
เลขที่ ๒๘๗ อาคารหอสมุดมหามกุฏราชวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร  
และประชุมออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom Cloud Meetings

รายนามกรรมการที่มาประชุม

- |                                                                         |                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|
| ๑. สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า<br>(สุชิน อคคชิโน)                            | อุปนายกสภามหาวิทยาลัย<br>ปฏิบัติหน้าที่ประธานที่ประชุม |
| ๒. อธิการบดี<br>(พระเทพวัชรเมธี (สมคิด จินตามโย), ผศ.ดร.)               | กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง                        |
| ๓. รองอธิการบดี<br>(พระศรีวิจิตรวาที (ฉัตรชัย สุนตตชโย), ผศ.ดร.)        | กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้บริหาร                      |
| ๔. รองอธิการบดี<br>(พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ (ณัฐพงศ์ ยโส))         | กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้บริหาร                      |
| ๕. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย<br>(พระสุทธิสารเมธี (ชัยยันต์ จตตาลโย), ผศ.ดร.)  | กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้บริหาร                      |
| ๖. คณบดีคณะศึกษาศาสตร์<br>(พระครูศรีวิกรมสุนทร (บุญนา ฮานวีโร), ผศ.ดร.) | กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้บริหาร                      |
| ๗. พระธรรมวชิรญาณ (จิรพล อธิจิตโต)                                      | กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ                     |
| ๘. ศาสตราจารย์พิเศษ ธงทอง จันทรางศุ                                     | กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ                     |
| ๙. ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์                                   | กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ                     |
| ๑๐. รองอธิการบดี (พระมหาเดชินท์ อินทเดโช)                               | กรรมการและเลขานุการสภามหาวิทยาลัย                      |

รายนามกรรมการที่เข้าร่วมประชุมผ่านระบบออนไลน์

- |                                                                                                                 |                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| ๑. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นายสุเทพ แก่งสันเทียะ)<br>นายสมใจ วิเศษทักษิณ<br>ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ (แทน) | กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|

/๒.เลขาธิการ...

- |                                                                                                                                 |                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| ๒. เลขธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน<br>(นายปิยวัฒน์ ศิวรักษ์)<br>นางสาววราภรณ์ ตั้งตระกูล<br>ที่ปรึกษาแบบราชการ (แทน)         | กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง    |
| ๓. เลขธิการสภาการศึกษา (นายอรรถพล สังขวาสี)<br>นายภูมิพิทักษ์ เรื่องแหล่ง<br>ผู้ช่วยเลขธิการสภาการศึกษา (แทน)                   | กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง    |
| ๔. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ<br>(นายเฉลิมพล เพ็ญสูตร)<br>นายภัทรพงศ์ พุ่มผลึก ผู้อำนวยการกอง<br>จัดทำงบประมาณด้านสังคม ๒/๑ (แทน) | กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง    |
| ๕. รองอธิการบดี วิทยาเขตอีสาน<br>(พระครูสุธีจริยวัฒน์ (สาคร ชิตงกโร), ผศ.ดร.)                                                   | กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้บริหาร  |
| ๖. รองอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา<br>(พระครูสุนทรมหาเจดียนุรักษ์ (จิตติชัย จิตติชัย), ผศ.ดร.)                                      | กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้บริหาร  |
| ๗. รองศาสตราจารย์พนิตี ระตะนานุกุล                                                                                              | กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ |

**รายชื่อพระนาม/นามกรรมการที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม (เนื่องจากติดพระศาสนกิจและภารกิจอื่น ๆ)**

- |                                                                                        |                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| ๑. สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อมฺพรมหาเถร)<br>สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก          | นายกสภามหาวิทยาลัย                 |
| ๒. สมเด็จพระพุทธพจนวชิรมณี (มนตรี คณิสสร)                                              | กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ |
| ๓. พระธรรมวชิรปาโมกข์ (ธนู วรธนู)                                                      | กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ |
| ๔. ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย<br>และนวัตกรรม (นายเพิ่มสุข สัจจาภิวัฒน์) | กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง    |
| ๕. ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ<br>(นายอินทพร จันเอี่ยม)                    | กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง    |
| ๖. ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร                                                                 | กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ |

**รายชื่อนามผู้เข้าร่วมประชุม**

๑. ที่ปรึกษาสภามหาวิทยาลัย (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพจน์ อัครวิรุฬหาร)
๒. ที่ปรึกษาสภามหาวิทยาลัย (ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.วิษณุ เครืองาม)
๓. ที่ปรึกษาสภามหาวิทยาลัย (นายสด แดงเอียด)
๔. ที่ปรึกษาสภามหาวิทยาลัย (รองศาสตราจารย์ ดร.รัชพล ไชยพร)

**เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.**

เมื่อคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยได้ครบองค์ประชุมแล้ว เจ้าประคุณ สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ปฏิบัติหน้าที่ประธานที่ประชุม นำให้พระพุทธรูปพระรัตนตรัย กล่าวเปิดประชุม และมอบหมายให้เลขานุการสภามหาวิทยาลัย ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมต่อไป